

TARTU ÜLIKOOL
ÕIGUSTEADUSKOND
Äriõiguse ja intellektuaalse omandi õppetool

Mairi Näksi

**KOLMANDATE ISIKUTE ÕIGUSTE KAITSE DOMEENINIMEDE
KAAPERDAMISE VASTU DOMEENIVAIDLUSTE KOMISJONI
REGLEMENDI ALUSEL**

Magistritöö

Juhendaja
Mag. iur Anne Kalvi

Tartu 2014

SISUKORD

SISSEJUHATUS	4
1. DOMEENINIMEDE KAAPERDAMISE VASTANE MEEDE JA SELLE KITSASKOHAD KOLMANDATE ISIKUTE ÕIGUSTE KAITSMISEL.....	10
1.1. Domeeninimede kaaperdamise vastane meede ja selle eesmärk	10
1.2. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kitsaskohad domeeninimede kaaperdamise vastase meetme elementide lõikes.....	15
1.2.1. Domeeninime identsus ja eksitav sarnasus kolmandate isikute õiguste objektiga.....	15
1.2.1.1. Kolmandate isikute õigused.....	15
1.2.1.2. Kolmandate isikute õiguste ajaline eelnevus ja domeeninime identsus ning eksitav sarnasus.....	24
1.2.2. Registreerija õigused kolmandate isikute õiguste objektiga identse või eksitavalt sarnase domeeninime registreerimiseks ja kasutamiseks	27
1.2.2.1. Registreerija õigus ja õigustatud huvi.....	27
1.2.2.2. Domeeninime pahauskse registreerimise ja kasutamise puudumine	35
2. DOMEENINIMEDE KAAPERDAMISE VASTASE MEETME MUUTMINE KOLMANDATE ISIKUTE ÕIGUSTE KAITSE VAJADUSTELE VASTAVAKS	43
2.1. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme muutmise eesmärk	43
2.2. Kolmandate isikute õiguste mahu laiendamine.....	45
2.2.1. Kolmandate isikute õiguste loetelu täiendamine.....	45
2.2.2. Kolmandate isikute õiguste loetelu asendamine kõigi Eesti siseriikliku ja välisriigi õiguse alusel sissenõutavate õigustega.....	57
2.2.3. Kolmandate isikute õiguste loetelu asendamine kolmanda isiku õigustatud huviga .	60
2.3. Registreerija õiguste kitsendamine kolmandate isikute õiguste objektiga identsete või eksitavalt sarnaste domeeninimede registreerimiseks ja kasutamiseks.....	63
2.3.1. Registreerija õiguse ja õigustatud huvi sisustamine lähtuvalt kolmandate isikute õiguste kaitse vajadusest	63
2.3.2. Domeeninime pahauskse registreerimise ja kasutamise sisustamine lähtuvalt kolmandate isikute õiguste kaitse vajadustest	67
KOKKUVÕTE	74
Protection of Third-Party Rights against Cybersquatting under the Rules of the Domain Disputes Committee (Summary)	80
KASUTATUD LÜHENDITE LOETELU	87
KASUTATUD KIRJANDUS	88
KASUTATUD NORMATIIVMATERJALID	90
KASUTATUD KOHTUPRAKTIKA	92
KASUTATUD DOMEENINIVAIDLUSTE KOMISJONIDE PRAKTIKA	92
MUUD MATERJALID.....	97
LISAD	98

Lisa 1.EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni pädevus domeeninimede kaaperdamise vaidluste menetlemisel.....	98
Lisa 2.EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni praktika tulpdiaagramm vaidlustatud kolmandate isikute õiguste lõikes aastatel 2010 - 2014	99
Lisa 3.EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni praktika tulpdiaagramm registreerija õiguse ja õigustatud huvi ning pahausksuse lõikes aastatel 2010 - 2014	99
Lisa 4.EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede koos autori muudatus- ja tõlgendusettepanekutega.....	100

SISSEJUHATUS

Käesoleva aasta 1. mail oli Eesti Interneti SA (EIS) poolt hallatava WHOIS andmebaasi järgi registreeritud 75 338 .ee riigitunnusega domeeninime.¹ EIS-i pädevus domeeninimede registri (WHOIS andmebaasi) haldamiseks tuleneb IANA – ICANN'i struktuuriüksuse – poolt väljastatud .ee tippdomeeni administreerimise õigusest. ICANN kui avalikes huvides loodud mittetulunduslik korporatsioon delegeerib IANA kaudu üldiste- (näiteks .com) ja riigitunnusega (näiteks .ee) tippdomeenide administreerimise õigusi kolmandatele isikutele. 2014. a. aprillis oli IANA kaudu delegeeritud ligikaudu 511 tippdomeeni administreerimise õigus 511 isikule, kellest enamiku moodustasid eraõiguslikud juriidilised isikud.²

EIS on ainukene IANA poolt akrediteeritud .ee tippdomeeni haldaja, s.o ainukene isik, kes on pädev registreerima, ümber registreerima ja registrist kustutama .ee riigitunnusega domeeninimesid ning koordineerima domeeninimede registreerimise menetlust registripidajate³ vahendusel.⁴ Domeeninimede registreerimise menetlus hõlmab vaid informatiivseid ja tehnilisi toiminguid. Registripidajad ega EIS ei teosta domeeninimede registreerimise käigus kontrolli kolmandate isikute õiguste rikkumise üle,⁵ mistõttu ei ole ka registreerijad kohustatud tõendama oma õigusi domeeninimele.⁶ Domeeninimede registreerimise menetluses ei ole seega võimalik kaitsta kolmandate isikute õiguseid domeeninimede õigustamatu ja pahauskse registreerimise ega kasutamise, s.o domeeninimede kaaperdamise, eest.

Kolmandatel isikutel on oma domeeninimede kaaperdamise tõttu rikutud õiguste kaitsmiseks siiski kolm võimalust.⁷ Kolmandad isikud võivad algatada vahekohtu kokkuleppe olemasolu korral vahekohtumenetluse, pöörduda kohtusse või esitada EIS-i Domeenivaidluste Komisjonile (edaspidi: Komisjon) avalduse domeeninimede kaaperdamise tuvastamiseks.

Käesolevas magistritöös käsitletakse ainult viimati nimetatud kolmandate isikute õiguste kaitse viisi. Vahekohtu- ja kohtumenetluses rakendatavad õiguskaitsevahendid jäävad käsitlusest välja asjakohase materjali ebapiisavuse ja magistritöö mahupiirangu tõttu. Autoril

---

¹ Domeeninimi on tähis, mis koosneb tippdomeenist ja sellest vasakule jäävast punktiga eraldatud teise taseme alamdomeenist (näiteks jardin.ee) või tippdomeenist ja sellest vasakule jäävast punktiga eraldatud ülddomeenist ja kolmanda taseme alamdomeenist (näiteks oi.ut.ee): EIS-i .ee domeenireeglid p 2.6.

² IANA kaudu delegeeritud tippdomeenid ja nende õigustatud haldajad: IANA. Root Zone Database – available at www.iana.org/domains/root/db (01.05.2014).

³ Akrediteeritud registripidaja on isik või asutus, kes osutab EIS-ga sõlmitud lepingu alusel registreerijatele registreerimisteenuseid. Registripidaja pädevus: EIS-i .ee. domeenireeglid p-d 2.12., 2.13. ja 2.17.

⁴ EIS-i pädevus .ee riigitunnusega domeeninimede haldamisel: EIS-i .ee domeenireeglid p-d 1.1., 3.4. ja EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglement p 1.4.

⁵ EIS-i .ee domeenireeglid p-d 3.4.3. ja 4.1.5.3.

⁶ DVKo 18.01.2011, 10-1a-259 p 4.3.

⁷ EIS-i .ee domeenireeglid p-d 1.1. ja 5.3.6. – 5.3.6.3.

puuduvad andmed domeeninimede kaaperdamise vaidlusi puudutava vahekohtu praktika kohta. Kohtupraktikas on domeeninimede kaaperdamisest tingitud kolmandate isikute õiguste rikkumised leidnud käsitlemist ühes riigikohtu,⁸ mõnes ringkonnakohtu⁹ ning kümnekonnas maakohtu lahendis.¹⁰ Samas on kohtupraktikas vaidlustatud vaid kahte liiki kolmandate isikute õiguste – kaubamärgi ja ärinime õiguste – rikkumisi.

Domeeninimede kaaperdamise tõttu rikutud kolmandate isikute õiguste seaduses sätestatud õiguskaitsevahendite käsitlemist takistab lisaks uurimismaterjali ebapiisavusele ka magistritöö mahupiirang. Kui EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi (edaspidi: Reglemendi) kõrval käsitleda ka seaduses sätestatud kolmandate isikute õiguste kaitse vahendeid,¹¹ oleks igat õiguskaitsevahendit võimalik analüüsida vaid mõnel leheküljel. Seetõttu ei ole kolmandate isikute seaduses sätestatud õiguskaitsevahendite ja Reglemendi ammendav ja süvitsi analüüsimine ühe magistritöö piires mõistlik.

Arvestades eelkirjeldatut, on käesolevas magistritöös käsitletud ainult Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi p-s 15.4 sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastast meetet.¹² Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede tagab, võrreldes traditsioonilise kohtu- ja vahekohtumenetlusega, oluliselt kiirema ja efektiivsema¹³ kaitse domeeninimede kaaperdamise vastu. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kohaldamine vahekohtu- ja kohtumenetluse asemel võimaldab domeeninimede kaaperdamise juhtumite lahendamisel vältida kohtualluvuse ja otsuste täitmise probleeme ning anda kolmandatele isikutele lisaks nimetatud menetlusele ka täiendav võimalus oma õiguste kaitsmiseks.¹⁴

EIS-i .ee domeenireeglid seovad domeeninime registreerimislepingu tüüptingimustena registreerija Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi ja Domeenivaidluste Komisjoni

---

⁸ Domeeninimede kaaperdamise vaidluste praktika Riigikohtus: RKTko 3-2-1-4-06

⁹ Domeeninimede kaaperdamise vaidluste praktika ringkonnakohtutes: TlnRnKo 28.09.2012, 2-11-53200, TlnRnKo 20.04.2011, 2-09-42960, TlnRnKo 29.05.2007, 2-06-20774

¹⁰ Domeeninimede kaaperdamise vaidluste praktika maakohtutes: HMKo 02.12.2010, 2-10-3568, HMKo 03.03.2009, 2-08-51488, HMKo 18.12.2006, 2-06-20774, TMKo 02.10.2006, 2-06-9577

¹¹ Kolmandate isikute seaduses sätestatud õiguskaitsevahendid hõlmavad eelkõige kaubamärkide, geograafiliste tähiste, autoriõiguste, era- ja avalik-õiguslike juriidiliste isikute nimede, äriühingute Eesti filiaalide nimede, füüsiliste isikute nimede, rahvusvaheliste ja valitsusvaheliste organisatsioonide nimede õiguskaitset kui ka konkurentsi- ja reklaamiseaduses sätestatud ning alusetu rikastumise ja deliktiõiguse nõudeid.

¹² Käesolevas magistritöös nimetatud kui „Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede“ või „domeeninimede kaaperdamise vastane meede“. Mõiste "domeeninimede kaaperdamise vastased meetmed" viitab käesoleva magistritöö kontekstis domeeninimede kaaperdamise vastaste meetmete liigile ega viita vaid Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastasele meetmele.

¹³ EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni menetluse kiirus ja efektiivsus on tagatud menetluse lühiajalise kestuse (keskmiselt kolm kuud), kirjaliku vormi ja lihtsa ülesehituse kaudu: EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglement p-d 6, 7.1, 15.10, 4, 15.2 ja 16; DVKo 05.12.2012, 12-1a-286 p 5

¹⁴ Domeeninimede kaaperdamise juhtumite kohtuvälise menetlemise eelised: R. A. Dadgley. Internet Domain Names and ICANN Arbitration: The Emerging "Law" of Domain Name Custody Disputes – Texas Review of Law & Politics 2001/5, Issue 2, pp 349 – 350.

menetlusega.¹⁵ Registreerija annab domeeninime registreerimislepingu sõlmimisel nõusoleku Komisjoni menetluses osalemiseks Reglemendis sätestatud alustel ja piirides.¹⁶ Tulenevat registreerija nõusolekust on registreerija Komisjoni menetluse kohustatud pool iga kord, kui kolmas isik esitab registreerija vastu Komisjonile avalduse domeeninimede kaaperdamise tuvastamiseks. Registreerimisleping, EIS-i .ee domeenireeglid ja EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglement on seega Domeenivaidluste Komisjoni menetluse aluseks.

Reglemendi jõustumisest alates on Komisjonile esitatud 30 avaldust domeeninimede kaaperdamise tuvastamiseks. Neljal juhul kaheksast, mil vaidlustusavaldus jäeti rahuldamata, jäid kolmandate isikute õigused Komisjonis kaitsmata Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme piiratud iseloomu tõttu. Kolmel juhul leidis Komisjon tulenevalt kolmandate isikute õiguste õigustamatu ja pahauskse kasutamise tõendamatusel, et tegemist ei ole domeeninime kaaperdamise juhtumi, vaid Komisjoni pädevusse mittekuuluva kaubamärgi ja ärinime vaidlusega.¹⁷ Neljandas lahendis jättis Komisjon avalduse rahuldamata, kuna Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede ei hõlma kaitstava kolmanda isiku õigusena üldtuntud kaubamärke ega domeeninimesid.¹⁸

Kahel juhul eelpool kirjeldatud neljast pöördusid kolmandad isikud kohtusse ja saavutasid enda õiguste kaitset tagava otsuse. Harju Maakohtu otsuses nr 2-12-4595 tõdeti, et registrisse kantud ärinimega identse domeeninime registreerimine rikub ärinime omaniku ärinimest tulenevaid õigusi.¹⁹ Harju Maakohtu otsuses nr 2-12-41010 leiti, et registreeritud kaubamärgi omanikul on õiguskaitse kaubamärgiga sarnase tähise kasutamise vastu domeeninimes.²⁰

Kuigi nimetatud kaasustes tuvastati kolmandate isikute õiguste rikkumine, ei olnud Komisjonil kirjeldatud asjaoludel ega ole ka tulevikus sarnastel juhtudel võimalik kolmandate isikute õigusi kaitsta, kuna Komisjoni pädevuse aluseks olev Domeenivaidluste Komisjoni Reglement ei näe seda ette. Võimalus domeeninimede kaaperdamise vaidluste lahendamiseks Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel on seega antud vaid mõnda liiki õigusi omavatele kolmandatele isikutele ja sedagi ainult piiratud juhtudel.

Käesoleva magistritöö eesmärk on välja selgitada, kas Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede tagab piisava

---

¹⁵ Eesti Interneti SA, EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni, registreerimislepingu, EIS-i .ee domeenireeglite ja EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi seosed: Lisa 1. EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni pädevus domeeninimede kaaperdamise vaidluste menetlemisel.

¹⁶ EIS-i .ee domeenireeglid p 4.1.5.4.

¹⁷ DVKo 18.01.2011, 10-1a-259 p 4.3; DVKo 12.09.2012, 12-1a-284 p 4 ja DVKo 05.12.2012, 12-1a-286 p 5.3

¹⁸ DVKo 08.02.2012, 11-1a-276 p 5

¹⁹ HMKo 22. 05.2012, 2-12-4594 p-d 6 - 7

²⁰ HMKo 14.03.2013, 2-12-41010 p 54

kolmandate isikute õiguste kaitse. Lisaks on käesoleva magistritöö eesmärk analüüsida, kas ja mil viisil vajab Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede muutmist.

Magistritöö hüpotees on: Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede ei taga kolmandate isikute õiguste piisavat kaitset ning vajab seetõttu kolmandate isikute kaitse vajadustest juhinduvat muutmist. Autor on seisukohal, et Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede ei vasta kolmandate isikute õiguste kaitse vajadustele, kuna see ei kaitse kolmandaid isikuid vajalikus ulatuses domeeninimede registreerimissüsteemi negatiivsete tagajärgede eest. Kui domeeninimede registreerimissüsteem võimaldab kaaperdada piiramatul arvul kolmandatele isikutele kuuluvaid õigusi, siis Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede kaitseb ainult mõningaid kolmandate isikute õiguste liike ja sedagi vaid piiratud ulatuses.

Magistritöö eesmärgi realiseerimiseks tehakse kindlaks Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme puudused ja töötatakse välja ettepanekud meetme muutmiseks viisil, mis võimaldaks paremini kaitsta kolmandate isikute õiguseid. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme muudatusettepanekute raames analüüsitakse ka domeeninimede kaaperdamise vastase meetme sisse viimise vajalikkust Eesti siseriiklikku õigusesse. Magistritöö eesmärk ei ole tegeleda domeeninimede registreerimissüsteemi puudustega, kuna kolmandate isikute õigusi on võimalik kaitsta ka domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel domeeninimede registreerimissüsteemi muutmata.

Magistritöö on jaotatud kaheks peatükiks. Töö esimeses peatükis käsitletakse Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme probleeme kolmandate isikute õiguste kaitse ebapiisavuse aspektist lähtuvalt. Esimeses peatükis analüüsitakse domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kehtivat redaktsiooni ja tuuakse paralleelselt välja selle kõige olulisemad kitsaskohad, mis välistavad või oluliselt vähendavad kolmandate isikute võimalusi kaitsta enda domeeninimede kaaperdamise tõttu rikutud õigusi.

Töö teises peatükis analüüsitakse, millised võiksid olla põhimõttelised lahendused töö esimeses peatükis leitud probleemidele. Teises peatükis selgitatakse Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme muutmise eesmärgi, töötatakse välja domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi laiendatud versioon ning üritatakse leida üldiseid suuniseid meetme teise ja kolmanda elemendi sisustamiseks. Magistritöö kokkuvõttes esitatakse olulisemad ettepanekud Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme muutmiseks ja tõlgendamiseks kolmandate isikute õiguste kaitse vajadustest lähtuvalt.

Tulenevalt magistritöö eesmärgist selgitada välja, kas Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede tagab piisava kolmandate isikute õiguste kaitse, on töö põhiallikad EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglement ja EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni otsused. Lisaks kasutatakse magistritöös ka Ühendkuningriigi ja Prantsusmaa domeenivaidluste komisjonide (Nominet UK DRS²¹ ja Afnic²²) reglemente ning nende alusel tehtud otsuseid. Nimetatud reglemendid on magistritöö eesmärgi saavutamiseks olulised, kuna need tagavad, võrreldes EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendiga, oluliselt ulatuslikuma kolmandate isikute õiguste kaitse. Põhiallikana on kasutatud ka UDRP'i²³ ja WIPO Arbitraaži- ja Vahenduskeskuse lahendeid.²⁴ UDRP on erinevalt EIS-i Reglemendist oluliselt reserveeritud: kolmandate isikute võimalused oma õiguste kaitsmiseks UDRP'i alusel on oluliselt piiratumad, võrreldes EIS-i Reglemendiga.

Teiseste allikatena on töös kasutatud nimetatud domeenivaidluste komisjonide reglemente ja praktikat puudutavat õiguskirjandust. Õiguskirjandust on võimalik kasutada Ühendkuningriigi ja Prantsusmaa domeenivaidluste komisjonide reglementide ja UDRP-i kohta. Eestikeelses

---

²¹ Nominet UK Ltd on eraõiguslik mittetulunduslik liikmelisusel põhinev juriidiline isik (company limited by guarantee), kes haldab IANA poolt väljastatud akrediteeringu alusel .uk riigitunnusega domeeninimesid. Domeeninime registreerimislepingu ja selle lahutamatuks osaks olevate Domeeninimede registreerimise tüüptingimuste (Terms and Conditions of Domain Name Registration) järgi on Nominet UK domeenivaidluste komisjoni reglement – DRS Policy – registreerimislepingu osa. Domeeninime registreerimislepingu osade – Domeeninime registreerimise tüüptingimuste ja DRS Policy – kohaselt on .uk riigitunnusega domeeninime registreerija nõustunud domeeninimede kaaperdamise vaidluste lahendamiseks Nominet UK domeenivaidluste komisjonis DRS Policy's sätestatud alustel ja korras. Nominet UK domeenivaidluste komisjon on seega registreerimislepingust tulenev domeeninimede kaaperdamise vaidlusi menetlev organ, kelle pädevus on piiritletud DRS Policy'ga – see Terms and Conditions of Domain Name Registration. Adopted by Nominet UK. Entry into force on 01.05.2012 – available at <http://www.nominet.org.uk/uk-domain-names/registering-uk-domain/legal-details/terms-and-conditions-domain-name-registration> (01.05.2014); W. Black. The Domain Name System – L. Edwards and S. Waelde. Law & the Internet. A Framework for Electronic Commerce. Oxford, Portland, Oregon: Hart Publishing 2000, pp 125 – 132.

²² Afnic on mittetulunduslik assotsiatsioon (association à but non lucratif), kes haldab IANA poolt väljastatud akrediteeringu alusel .fr riigitunnusega domeeninimesid. Erinevalt EIS-st ja Nominet UK'st on Afnic'i pädevus määratletud ka Prantsusmaa siseriikliku õigusega, mille kohaselt täidab Afnic .fr riigitunnusega domeeninimede haldaja ülesandeid. Afnic'i pädevus domeeninimede kaaperdamise vaidluste menetlemiseks ja vastava menetluse materiaalõiguslikud alused ja piirid on lisaks Afnic'i domeenivaidluste komisjoni reglemendile sätestatud ka Prantsusmaa siseriiklikus õiguses: vt Code des postes et des communications électroniques art L45, L45-6 et L45-2; Arrêté du 25 juin 2012 désignant l'office d'enregistrement chargé d'attribuer et de gérer les noms de domaine au sein des domaines de premier niveau du système d'adressage par domaines de l'internet correspondant au « .fr » art 1; Règlement du système de résolution de litiges. Adoptée par Afnic. Entré en vigueur 21.11.2011 – disponible sur www.syreli.fr (01.05.2014).

²³ UDRP on ICANN'i ja ICANN'i poolt akrediteeritud registripidajate poolt vastu võetud üldiste tippdomeenide (.aero, .asia, .biz, .cat, .com, .coop, .info, .jobs, .mobi, .museum, .name, .net, .org, .pro, .tel and .travel) kaaperdamise vaidluste menetlemise reglement. UDRP on üldise tippdomeeni registreerimislepingu osana kohustuslik domeeninime registreerijale ja seeläbi ka domeeninimede kaaperdamise vaidluste kohtuvälise menetlemise alusdokument ICANN-i poolt akrediteeritud vaidluste lahendamise organis. UDRP-i toimimine: Z. Efroni. Names as Domains, Names as Marks: Issues Concerning the Interface between Internet Domain Names and Trademark Rights – P. K. Yu (ed). Intellectual Property and Information Wealth. Issues and Practices in the Digital Age. Trademark and Unfair Competition. Vol 3. Westport: Praeger Publishers 2007, pp 386 – 387.

²⁴ Riigikohus on otsuse 3-2-1-4-06 p-s 51 tõdenud, et WIPO Arbitraaži- ja Vahenduskeskuse domeenivaidluste praktika on kasutatav võrdlusmaterjalina Eesti õiguse tõlgendamisel. Lisaks on mitmetes EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni otsustes viidatud võimalusele kasutada mujal maailmas tehtud domeenivaidluste komisjonide, sh WIPO Arbitraaži- ja Vahenduskeskuse, lahendeid Reglemendi tõlgendamiseks: DVKo 05.12.2012, 12-1a-286 p 5; DVKo 28.12.2011, 11-1a-275 ja DVKo 12.10.2011, 11-1a-272.

õiguskirjanduses ei ole domeeninimede kaaperdamise probleemistik kahjuks käsitlemist leidnud. Tartu Ülikoolis on kirjutatud mõningad bakalaureusetööd domeeninimede olemuse ja registreerimise teemadel,²⁵ ent domeeninimede kaaperdamise vastase meetme sisu ei ole senini analüüsitud. Seetõttu ei ole magistritöös olnud võimalik kasutada eestikeelset domeeninimede kaaperdamise vastast meedet puudutavat kirjandust, vaid on piirdutud ainult domeeninimede kaaperdamise vastase meetme elemente käsitlevate materjalidega.

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme avamiseks ning selle probleemide tuvastamiseks ja lahendamiseks on magistritöös analüüsitud eelkõige eelpool nimetatud domeenivaidluste komisjonide praktikat. Domeenivaidluste komisjonide otsuste alusel kaardistatakse Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kitsaskohad. Tuvastatud juhtumite põhjal koostatakse omakorda Reglemendi eesmärkidega kooskõlas olevad ettepanekud Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme muutmiseks.

Lisaks eelkirjeldatule kasutatakse magistritöös ka võrdlevat meetodit ja objektiiv-teleoloogilist tõlgendusmeetodit. Selleks, et Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastast meedet oleks praktika nappuses võimalik adekvaatselt analüüsida, on seda võrreldud regulatsioonidega, mis kaitsevad kolmandate isikute õigusi oluliselt laiemalt, kui ka süsteemidega, kus kolmandate isikute õigused on kaitstud oluliselt piiratumalt. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kitsaskohtade tuvastamisel ja neist tulenevate muudatusettepanekute tegemisel on tuginetud ka domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärkidele.

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme sisustamisel on lähtutud veel Reglemendi sõnastusest ja meetme paiknemisest domeenisüsteemis. Samas ütlevad kaks viimati nimetatud meetodit võrdlemisi vähe vastusena küsimusele, kas domeeninimede kaaperdamise vastane meede tagab kolmandate isikute õiguste piisava kaitse. Seega on grammatilist ja süstemaatilist tõlgendusmeetodit kasutatud vaid niivõrd, kuivõrd see on olnud vajalik domeeninimede kaaperdamise vastase meetme sisu avamiseks.

---

²⁵ M. Toomsoo. Kaubamärgiomanike õiguste kaitse seoses domeeninimedega. Bakalaureusetöö. Juhendaja: A. Kalvi. Tartu Ülikool. Õigusteaduskond. Rahvusvahelise eraõiguse õppetool. Tartu: Tartu Ülikool 2000; K. Kraanat. Hinnang Eesti domeenireformile õiguslikust aspektist. Bakalaureusetöö. Juhendaja: Ants Nõmper. Tartu Ülikool. Õigusteaduskond. Eraõiguse instituut. Tallinn: Tartu Ülikool 2012; R. Koitel. Domeeninimede õiguslik regulatsioon ja seos kaubamärgiõigusega. Bakalaureusetöö. Juhendaja: H. Pisuke. Tartu Ülikool. Õigusteaduskond. Eraõiguse instituut. Tallinn: Tartu Ülikool 2007.

1. DOMEENINIMEDE KAAPERDAMISE VASTANE MEEDE JA SELLE KITSASKOHAD KOLMANDATE ISIKUTE ÕIGUSTE KAITSMISEL

1.1. Domeeninimede kaaperdamise vastane meede ja selle eesmärk

Domeeninimede süsteem loodi 1985 aastal, asendamaks pikad ning raskesti meeldejäetavad IP aadressid lihtsamate ja kasutajasõbralikemate domeeninimedega. Kui IP aadressid koosnevad neljaosalisest numbrikombinatsioonist (näiteks 208.185.127.40), siis IP aadressidele vastavad domeeninimed on reeglina moodustatud konkreetset tähendust omavast tähe-numbrikombinatsioonist (näiteks about.com).²⁶ Kusjuures just domeeninime tähenduslikkus, mis sageli viitab domeeninime all tegutsevale isikule või organisatsioonile, muudabki domeeninime Internetikasutajate poolt hõlpsamini meeldejäetavamaks.

Domeeninimi, olles IP aadressi mugandatud vorm, funktsioneerib samuti aadressina: domeeninimi tagab sellele vastava IP aadressi kaudu ühest arvutist otsitava informatsioon jõudmise teise arvutisse (domeeninime aadressi funktsioon).²⁷ Tulenevalt domeeninime aadressi funktsioonist ei ole ühe riigitunnusega ega üldise tippdomeeni alla võimalik registreerida ühte ja sama domeeninime. EIS-i poolt hallatava WHOIS andmebaas kohaselt on domeeninimi „jardin.ee“ registreeritud OÜ Jardin nimele. Lähtuvalt domeeninime aadressi funktsioonist, ei ole domeeninime „jardin.ee“ registreerimine seega enam võimalik.

Riigikohus on otsuse 3-2-1-4-06 p-s 49²⁸ leidnud, et domeeninimi ei ole üksnes aadress ning et domeeninimel on lisaks aadressi funktsioonile ka muid ülesandeid.²⁹ Riigikohtu hinnangul mõjutab domeeninimi, viidates domeeninime valdajale,³⁰ Internetikasutajaid külastama just domeeninime valdaja veebilehekülge. Riigikohus on seisukohal, et domeeninimi sarnaneb oma olemuselt kaubamärgiga, kuna see hõlbustab eristamist ja meeldejätmist, annab teavet, näitab kuuluvust või päritolu, täidab reklaamifunktsiooni ning omab varalist väärtust. Riigikohus on käsitletavas lahendis domeeninime omaduste põhjal järeldanud, et domeeninimi võib põhimõtteliselt olla intellektuaalomandi õiguste objektiks.

Vaatamata domeeninimede potentsiaalile olla intellektuaalomandi õiguste objekt, ei ole domeeninimed siiski intellektuaalomandi õiguste objektina käsitletavad. Arutelu

---

²⁶ G. J. H. Smith. Internet Law and Regulation. Sweet & Maxwell: London 2002, para 3-016

²⁷ Domeeninime aadressi funktsioon: T. Bettinger. Structure and Organisation of the Domain Name System – T. Bettinger (ed). Domain Name Law and Practice: an International Handbook. New York: Oxford University Press 2005, pp 4 – 6.

²⁸ RKTko 3-2-1-4-06 p 49

²⁹ Domeeninime funktsioonid: M. Toomsoo. Kaubamärgiomanike õiguste kaitse seoses domeeninimedega – Juridica 2000/V, lk 283

³⁰ Käesolevas magistritöös on domeeninime valdaja domeeninime registreerija ehk isik, kelle nimele on registreeritud Domeenivaidluste Komisjoni menetluses vaidlustatud domeeninimi: EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglement p 2.6.

domeeninimede õigusliku olemuse üle ei ole andnud ammendavaid vastuseid domeeninimede õigusliku olemuse kohta. Domeeninimesid on käsitletud nii lepinguliste õiguste kui ka omandiõiguse objektina, ent reeglina ei ole neid siiski intellektuaalomandi õiguste objektiks peetud. Domeeninime intellektuaalomandi õiguste objektina käsitlemisel on olnud eitaval seisukohal eelkõige põhjusel, et domeeninime osas puudub seaduses sätestatud õiguste kataloog, mis määratleks registreerija õigused domeeninimele.³¹

Tippdomeeni .ee alla registreeritud domeeninimede käsitlemine enama kui lepinguliste õigustena on äärmiselt problemaatiline, kuna domeeninime registreerimislepingu alusel osutatavate registreerimisteenuste käigus ei saa registreerija domeeninimele omandiõigust. Registreerimislepingu alusel saab registreerija ainult domeeninime funktsionaalse kasutamise õiguse ehk õiguse kasutada domeeninime sihtotstarbelisel viisil veebilehe või e-maili aadressi loomiseks ja haldamiseks. Domeeninime registreerimisleping ega Eesti Vabariigi siseriiklik õigus ei anna domeeninime registreerijale muid õigusi domeeninime suhtes: registreerija ei saa takistada domeeninime kasutamist kolmandate isikute poolt reaalmaailma tähistena ega teiste tippdomeenide alamdomeenidena. Tippdomeeni .ee alla registreeritud domeeninimede käsitlemine intellektuaalomandi õiguste objektina ei ole seega käesoleval hetkel võimalik.

Kuigi domeeninimi ei ole intellektuaalomandi õiguste objekt, võimaldab kolmanda isiku õigusele vastava või sellega eksitavalt sarnase domeeninime registreerimine siiski kahjustada ja kasutada ära kolmandate isikute õigusi. Domeeninimede aadressi funktsioonist, sisulistest omadustest ja varalisest väärtusest lähtuvalt on internetikäibe suurenemisega tekkinud olukord, kus virtuaalmaailmast väljapoole jäävate tähiste (näiteks kaubamärkide, ärinimede, või geograafiliste indikaatorite) õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine on muutunud oluliseks ohuks tähiste omanike ehk kolmandate isikute³² õigustele.

Kolmandate isikute õiguste õigustamatut ja pahauskset domeeninimena registreerimist soodustab ka domeeninimede registreerimise süsteem: domeeninimede registreerimine toimub *first-come, first-served*³³ põhimõttel ilma kolmandate isikute õiguste eelneva kontrollita.³⁴

---

³¹ Domeeninimede õigusliku määratlemise arutelu: E. Hurter. The International Domain Name Classification Debate: are Domain Names 'Virtual Property', Intellectual Property, Property, or not Property at All? – Comparative and International Law Journal of Southern Africa 2009/42, Issue 3, pp. 288-308; A. R. Marinovic. Domain Names: Towards a New Form of IP Right – Journal of Intellectual Property Law & Practice 2011/6, No 9, pp 632 – 637; S. Burshtein. Is a Domain Name Property? – Journal of Intellectual Property Law & Practice 2005/1, Issue 1, pp 59 – 63.

³² Kolmas isik on nii domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimeses elemendis sätestatud kui ka selles sätestamata õiguste omaja. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimeses elemendis sätestatud õigused: EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglement p-d 2.11.

³³ *First-come, first-served* põhimõtte kohaselt toimub domeeninimede registreerimine domeeninime kohta esitatud registreerimisavalduste saabumise järjekorras – EIS-i .ee domeenireeglid p 3.2.3.

³⁴ EIS-i .ee domeenireeglid p 3.4.3.

Seega võimaldab DNS igal isikul teenida märkimisväärset tulu kolmandate isikute õiguste reputatsiooni arvel, registreerides kolmanda isiku õiguse oma domeeninimena.

Domeeninimede kaaperdamise vastased meetmed on kasvanud välja kolmandate isikute õiguste õigustamatust ja pahausksest domeeninimena registreerimisest vastukaaluna domeeninimede liberaalsele registreerimissüsteemile. Domeeninimede kaaperdamise vastaste meetmete ühetaoline määratlemine on siiski võrdlemisi keeruline, kuna puudub ühtne arusaam, mis on ja mis ei ole käsitletav domeeninimede kaaperdamisena.

Domeeninimede kaaperdamise klassikalise mõiste kohaselt on domeeninimede kaaperdamine reaalmaailma tähiste domeeninimena registreerimine eesmärgiga nõuda tähise omanikult tasu domeeninime üleandmise eest.³⁵ WIPO on domeeninimede kaaperdamist defineerinud domeeninimede kaaperdamise klassikalisest mõistest kitsendavalt: domeeninimede kaaperdamine on ennetav ja pahauskne kaubamärkide domeeninimedena registreerimine isikute poolt, kes ei oma kaubamärgina kaitstavale tähisele õigusi.³⁶ EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi p 15.4 kohaselt on domeeninimede kaaperdamine kolmanda isiku õiguse – registreeritud kaubamärgi, riigi, kohalike omavalitsuste ja nende asutuste nime, rahvusvaheliste ja valitsusväliste organisatsioonide nime ning juriidiliste ja füüsiliste isikute nime – õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine.³⁷

Arvestades käsitletud domeeninimede kaaperdamise definitsioone peaksid domeeninimede kaaperdamise vastased meetmed koosnema reeglina samuti vähemalt kolmest elemendist. Domeeninimede kaaperdamise vastased meetmed peaksid seega hõlmama:

- kolmandate isikute õigusi ja
- nende õiguste õigustamatut domeeninimena registreerimist ja kasutamist ja
- nende õiguste pahauskset domeeninimena registreerimist ja kasutamist.

Esimene element – kolmandate isikute õigused – võib hõlmata vaid üksikuid intellektuaalomandi õiguseid, nagu kauba- ja teenindusmärke.³⁸ Samas võib esimene element lisaks üksikutele intellektuaalomandi õigustele hõlmata ka erinevate juriidiliste- ja füüsiliste isikute nimeõigusi³⁹ või kõiki siseriikliku ja võõrriigi õiguse alusel sissenõutavaid õigusi.⁴⁰

---

³⁵ D. Lindsay. International Domain Name Law. ICANN and the UDRP. Hart publishing: Oxford, Portland, Oregon 2007, p 97

³⁶ World Intellectual Property Organisation (WIPO). Guide to WIPO Domain Name Dispute Resolution. Geneva: WIPO 2004, p 3

³⁷ EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglement p-d 2.11. ja 15.4.

³⁸ Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy. Adopted by ICANN on 26.08.1999 – available at www.icann.org/en/help/dndr/udrp/policy (01.05.2014), p 4(a)(i)

³⁹ EIS Domeenivaidluste Komisjoni Reglement p 2.11.

⁴⁰ Dispute Resolution Service Policy. Adopted by Nominet UK. Entry into force on 29.07.2008 – available at www.nominet.org.uk/disputes/when-use-drs/policy-and-procedure/drs-policy (01.05.2014), pp 1 and 2

Teine element – kolmandate isikute õiguste õigustamatu domeeninimena registreerimine ja kasutamine – välistab domeeninimede kaaperdamise vastaste meetmete määratlusest domeeninime legitiimse kasutamise juhud. Domeeninimede kaaperdamise vastased meetmed ei reguleeri domeeninime õigustatud kasutamist, s.o olukordi, kus registreerijal on kolmanda isiku õigusega konkureeriv õigus,⁴¹ ega olukordi, kus registreerija kasutab domeeninime oma tegevuse päritolu tähistamiseks või seaduslikul, mittetulunduslikul ja ausal viisil.

Kolmas element – kolmandate isikute õiguste pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine – jaguneb reeglina omakorda kaheks: kolmandate isikute huvisid kahjustavaks ja kolmandate isikute mainet ärakasutavaks kolmandate isikute õiguste domeeninimena registreerimiseks ja kasutamiseks.⁴² Kolmandate isikute huvide kahjustamisena on käsitletav domeeninimele vastaval veebilehel kolmandat isikut kahjustava (näiteks pornograafilise, konkurentsi kahjustava, ettevõtte kuvandit moonutava) materjali kajastamine ja kolmanda isiku klientide kolmanda isiku konkurentide veebilehtedele suunamine. Kolmanda isiku maine ärakasutamiseks on käsitletav aga kolmanda isiku klientide ligimeelitamine kolmanda isiku õigusele vastava domeeninime alusel loodudu registreerija veebilehele.

Tippdomeeni .ee alla registreeritud domeeninimede kaaperdamise vastane meede on sätestatud EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendis. Eesti siseriikliku õiguse tasandil puudub aga domeeninimede kaaperdamise vastase meetme regulatsioon, mis muudaks selle rakendamise sõltumatuks EIS-i nõukogu⁴³ eelistustest ning annaks sellele laialdasema legitiimsuse.

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede hõlmab kehtiva redaktsiooni kohaselt samuti eelpool kirjeldatud kolme domeeninimede kaaperdamise vastastele meetmetele iseloomulikku elementi: kolmandate isikute õiguseid, registreerija õigust ja õigustatud huvi ning registreerija pahauskust. Samas ei ole .ee tippdomeeni alla registreeritud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme olemuse ega ka selles sätestatud kolmandate isikute õiguste kaitse piisavalt tagatud Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi alusel. EIS-i nõukogu võib igal ajal Reglementi vastavalt oma äranägemisele muuta domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärkide vastaselt ja kolmandate isikute

---

⁴¹ Konkureeriva õigusega on tegemist juhul, kui registreerija omab domeeninimega identsset või eksitavalt sarnast õigust, mis on domeeninime registreerimise ja kasutamise aluseks. Näiteks, kui registreerija on registreerinud enda ärinimele vastava domeeninime, on registreerija ärinimi kolmanda isiku õigusega domeeninimele konkureeriv õigus.

⁴² D. Lindsay, p 98

⁴³ EIS-i nõukogu kinnitab EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi ja otsustab seeläbi ka Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme olemuslikud küsimused: Eesti Interneti SA põhikiri. Kinnitatud Eesti Interneti SA nõukogu otsusega 05.09.2011. a - Internetis kättesaadav aadressil www.internet.ee/public/EIS_pC3B5hikiri_2011.pdf (01.05.2014).

huvisid kahjustavalt. Seetõttu tuleks kaaluda .ee tippdomeeni alla registreeritud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme, sh käesolevas magistritöös esitatud muudatusettepanekute, sisse viimist Eesti siseriiklikku õigusesse.

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme põhieesmärk on pakkuda kolmandatele isikutele kiiret ja efektiivset kaitset neile kuuluvate õiguste õigustamatu ja pahauskse domeeninimena registreerimise ja kasutamise eest.⁴⁴ Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede on loodud, leevendamaks domeeninimede registreerimissüsteemi, sh *first-come, first served* põhimõtte, negatiivseid tagajärgi kolmandate isikute õigustele.⁴⁵ Samas ei ole aga Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk tagada kolmandate isikute õigustele seaduses sätestatud õiguskaitsega võrdne kaitse, vaid piirduda ainult domeeninimede pahauskse ja õigustamatu registreerimise ja kasutamise tõkestamisega.⁴⁶

Lisaks on Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk elimineerida domeeninimede kaaperdamisest tingitud domeeninimede ja kolmandate isikute õiguste objektide segiajamine Internetikasutajate poolt.⁴⁷ Domeeninime ja kolmandate isikute õiguste objekti segiajamine võimaldab registreerijal lõigata kasu kolmandate isikute õiguste mainest või kahjustada seda. Kolmandate isikute õiguste mainest kasu lõikamine kui ka selle kahjustamine aga on üks sagedasemaid domeeninime pahauskse kasutamise viise ning selle vastase kaitse pakkumine kuulub seetõttu ka domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärkide hulka.

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk on kaitsta lisaks kolmandate isikute õigustele ka domeeninimede registreerijate huvisid. Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede peaks seega püüdma tasakaalustada kolmandate isikute õigusi ja registreerija huve Reglemendi alusel vaidlustatud domeeninimede suhtes.

Kokkuvõtvalt, Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede hõlmab reeglina kolme elementi: kolmandate isikute õiguseid, registreerija õigust ja õigustatud huvi ning registreerija pahausksust. Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk on pakkuda kolmandatele isikutele kiiret ja efektiivset kaitset neile kuuluvate õiguste õigustamatu ja pahauskse domeeninimena registreerimise ja kasutamise, s.o domeeninimede kaaperdamise, eest.

---

⁴⁴ Käesolev töö (viide 13); DVKo 05.12.2012, 12-1a-286 p 5; DVKo 12.09.2012, 12-1a-284 p 5

⁴⁵ M. Cover. Domain Name Dilemmas – Trademark World. July/August 2006/189, p 19

⁴⁶ Nominet UK DRS. App. 30.05.2013, No D00012276, *Maiken Hvidbro-Mitchell v Wendy Croxford*, p 8

⁴⁷ WIPO. AMC. 07.02.2011, No D2010-2011, *Mile Inc v Michael Burg*, p 6(B)

1.2. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kitsaskohad domeeninimede kaaperdamise vastase meetme elementide lõikes

1.2.1. Domeeninime identsus ja eksitav sarnasus kolmandate isikute õiguste objektiga

1.2.1.1. Kolmandate isikute õigused

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi – kolmandate isikute õiguste – eesmärk on tagada, et kolmandatel isikutel oleks Komisjonile vaidlustusavalduse esitamiseks *bona fide* alus.⁴⁸ Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimene element peaks seega seadma kolmandatele isikutele võimalikult madala künnise Domeenivaidluste Komisjoni menetluse edukaks algatamiseks.⁴⁹

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede kaitseb Reglemendi p 2.11 järgi viit erinevat liiki kolmandate isikute õiguseid. Nendeks on Eestis kehtivad registreeritud kaubamärgid; juriidiliste isikute Eestis registrisse kantud nimed; füüsiliste isikute nimed; riigi, kohalike omavalitsuste ja nende asutuste nimed ning rahvusvaheliste ja valitsusvaheliste organisatsioonide nimed.

Esiteks, Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede kaitseb kolmandate isikute õigustena vaid üht liiki intellektuaalomandi õiguseid – Eestis kehtivaid registreeritud kaubamärke. Üldtuntud kaubamärgid, nagu kõik teised intellektuaalomandi õigused, jäävad kolmandate isikute õiguste loetelust ja seeläbi ka Reglemendi kaisealast välja.

Reglemendi p 2.11 sõnastuse osa „Eestis kehtivad registreeritud kaubamärgid“ tuleks asendada sõnastusega „Eestis õiguskaitset omavad registreeritud kaubamärgid“. Väljapakud sõnastud ühtib kaubamärgiseadusega ning võtab arvesse asjaolu, et välisriikide kaubamärgid, mis ei ole Eestis kaitstud, ei muutu riigipiiri ületades kehtetuks. Järgnevalt on seetõttu kasutatud sõnastust "Eestis õiguskaitset omav või Eestis kaitstud registreeritud kaubamärk".

Eestis on kaitstud kolme tüüpi registreeritud kaubamärgid: siseriiklikud registreeritud kaubamärgid, ühenduse kaubamärgid ja rahvusvahelised kaubamärgid. Kaubamärgiseaduse (KaMS) §-de 8 lg 2 ja 34 lg 1 kohaselt hakkab siseriikliku registreeritud kaubamärgi suhtes õiguskaitse kehtima alates registreerimistaotluse Patendiametile esitamise kuupäevast, eeldusel, et taotlus rahuldatakse.⁵⁰ Siseriiklik registreeritud kaubamärk kehtib KaMS § 8 lg 2 järgi õigeaegselt pikendamata jätmise korral kümme aastat registreerimise päevast.

⁴⁸ WIPO. AMC. 22.10.2000, No D2000-0710, *UEFA v Funzi Furniture*, p 6

⁴⁹ Nominet UK DRS. App. 31.07.2012, No D00010482, *Robert Steer t/a Senate Grand Prix and t/a Ontrack Grand Prix v Grand Prix Adventures Ltd*, p 8; Nominet UK DRS. 04.01.2011, No D00009177, *Tiles Procelain Ltd v Tile HQ*, p 7.3

⁵⁰ Siseriikliku registreeritud kaubamärgi õiguskaitse algus: RKTko 3-2-1-32-02 p 12

Euroopa Liidu Nõukogu 26. veebruari 2009. a. määruse nr 207/2009 (edaspidi: Nõukogu määrus nr 207/2009) art 2(1) järgi on ühenduse kaubamärgi mõju kogu Euroopa Liidus ühetaoline.⁵¹ Ühenduse kaubamärgi eesmärk on võimaldada isikutel omandada ühe menetlussüsteemi kaudu kaubamärk, millel on kogu Euroopa Liidu territooriumil ühtne kaitse ja kehtivus.⁵² Ühenduse kaubamärk kehtib Nõukogu määruse nr 207/2009 art 6 ja 46 kohaselt õigeaegselt pikendamata jätmise korral alates selle registreerimisest OHMI juures kuni kümne aasta möödumiseni registreerimistaotluse esitamise kuupäevast.

Rahvusvaheline kaubamärk saab Madridi protokollil alusel Eestis kaitse juhul, kui kaubamärk on registreeritud Maailma Intellektuaalse Omandi Organisatsiooni Rahvusvahelises Büroos ning kaubamärgi registreerija on nimetanud Eesti Vabariigi – kui Madridi protokollil liikmesriigi – riigiks, kus rahvusvaheline kaubamärk on kaitstud.⁵³ Madridi protokollil art 4(1) ja art 6(1) kohaselt algab rahvusvahelise kaubamärgi kaitse kaubamärgi registreerimisest registreerija poolt nimetatud riikides ja kestab õigeaegselt pikendamata jätmise korral kümne aasta möödumiseni registreerimise kuupäevast.

EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni praktika kohaselt on aastatel 2010 – 2014 kõige enam vaidlustatud kolmandate isikute õigus Eestis kaitstud registreeritud kaubamärk. Eestis kaitstud registreeritud kaubamärgile on Komisjoni praktikas tuginetud 24 korral.⁵⁴ Kõige sagedamini on tuginetud siseriiklikule registreeritud kaubamärgile (17 korral), seejärel on tuginetud ühenduse kaubamärgile (10 korral) ja rahvusvahelisele kaubamärgile (2 korral).

Kaubamärgi kolmanda isiku õigusena käsitlemisel on oluline, et kaubamärk oleks registreeritud ja omaks Eestis õiguskaitset Komisjonile vaidlustusavalduse esitamise ajal. Samas kaubamärgi kujunduslikud elemendid, kaubamärgiga kaitstavate kaupade ja teenuste klassid ega kaubamärgi registreerimise asjaolud ei ole olulised, kuna need ei ole võimalik domeeninimede kaaperdamise vastase meetme raames tuvastada.

Kaubamärgina võivad olla registreeritud mitmesugused tähised. Kaubamärgi võivad moodustada graafiliselt kujutatavad elemendid, eelkõige sõnad, kujutised, tähed, numbrid ja kaupade või nende pakendi kuju.⁵⁵ Lisaks võivad kaubamärgi moodustada ka tähised, mida ei ole võimalik visuaalselt tajuda, ent mida on võimalik esitada graafiliselt kujutiste, joonte või

---

⁵¹ Ühenduse kaubamärk: G. Tritton *et. al.* Intellectual Property in Europe. 2nd ed. Sweet & Maxwell: London 2002, para 3-166 – 3-196

⁵² Euroopa Liidu Nõukogu 26.02.2009. a. määrus (EÜ) nr 207/2009 ühenduse kaubamärgi kohta (konsolideeritud versioon) – ELT L 78, 24.03.2009, lk 1-42, p 3

⁵³ Märkide rahvusvahelise registreerimise Madridi kokkuleppe protokoll – RT II 1998, 36, 68; art 2 ja 3bis

⁵⁴ EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni kirjeldatud praktika: Lisa 2. EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni praktika tulpdiaagramm vaidlustatud kolmandate isikute õiguste lõikes aastatel 2010 – 2014.

⁵⁵ Euroopa Ühenduste Nõukogu 21.12.1988. a direktiiv nr 89/104/EMÜ kaubamärke käsitletavate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – EÜT L 40, 11.02.1989, lk 1-7, art 2.

kirjamärkide abil selgelt, täpselt, täielikult, kergesti kättesaadavalt, mõistetavalt, kestvalt ja objektiivselt.⁵⁶ Kaubamärgid jagunevad seega sõna-, kujutis-, värvi-, heli-, lõhna-, maitse-, liikumise-, tunnetus-, tekstuuri- ja kombineeritud märkideks.⁵⁷

Domeeninimi võib vastavalt EIS-i .ee domeenireeglite p 3.2.1 sisaldada ainult numbreid, sidekriipse ja tähti. Domeeninimes ei eristata suur- ja väiketähti. Kaubamärgile vastavas domeeninimes ei kajastu seega kaubamärgi kujunduslikud elemendid.⁵⁸ Kaubamärgi ja domeeninime puhul on seega võrreldav üksnes kaubamärgi sõnalis-numbriline ja domeeninime tähe-numbrikombinatsiooniline osa.

Registreeritud kaubamärke kaitstakse kaupade ja teenuste klassides, mille suhtes need on registrisse kantud. Registreeritud kaubamärk tagab absoluutse kaitse juhul, kui kaubamärk ja tähis ning kaubad või teenused on identsed või sarnased.

WIPO Arbitraaži- ja Vahenduskeskuse praktika järgi ei oma domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi sisustamisel kaubamärgi kaitsealasse kuuluvad kaupade ega teenuste klassid tähendust.⁵⁹ Samas on mõningates EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni lahendites tuginetud kaubamärgiga kaitstavate kaupade ja teenuste klassidele⁶⁰ põhjendamata, miks need on kolmandate isikute õiguste tuvastamisel olulised.

Autori hinnangul ei kuulu kaubamärgiga kaitstavad kaupade ja teenuste klassid kaubamärgi ja domeeninime võrreldavasse ossa ega ole seetõttu Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi tuvastamisel olulised. Kolmanda isiku õiguse tuvastamiseks on võimalik võrrelda ainult kaubamärki kui tähist ja domeeninime kui tähe-numbrilist kombinatsiooni. Kaubamärgiga kaitstud kaupade ja teenuste võrdlemine pole võimalik, kuna domeeninime juurde ega kaitsealasse ei kuulu kaupu ega teenuseid. Domeeninimi tagab küll võimaluse luua veebilehekülje, millel võib toimuda kaubamärgiga kaitstavate kaupade ja teenuste pakkumine, ent domeeninimi ei ole selle veebilehe osa.

Kaubamärgiga kaitstud kaupade ja teenuste klasside arvesse võtmine ei ole seega domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi tuvastamisel põhjendatud. Samas on võimalik võtta kaubamärgiga kaitstavate kaupade ja teenuste klasse arvesse domeeninimede kaaperdamise vastase meetme järgnevat elementide tuvastamisel.

---

⁵⁶ EK 12.12.2002, C-273/00, *Ralf Sieckmann*, eelotsusetaotlus, p 55

⁵⁷ Kaubamärkide liigid: T. C. Jehoram, C. van Nispen and T. Huydecoper. *European Trademark Law. Community Trademark Law and Harmonized National Trademark Law*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2010, pp 78 – 121.

⁵⁸ DVKo 21.04.2011, 11-1a-262 p 4; DVKo 05.12.2012, 12-1a-286 p 5.1; DVKo 12.09.2012, 12-1a-284 p 4

⁵⁹ WIPO. AMC. 17.12.2007, No D2007-1629, *F. Hoffmann-La Roche AG v Relish Enterprises*, p 6(A)

⁶⁰ DVKo 12.09.2012, 12-1a-284 p 4; DVKo 05.12.2012, 12-1a-286 p 5.1

Kaubamärgi kolmanda isiku õigusena kvalifitseerimisel ei kuulu tuvastamisele kaubamärgi registreerimise asjaolud ega ka neist tuleneda võivad kaubamärgi kehtivuse küsimused. EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni otsuses nr 13-1a-291 leiti, et ühenduse kaubamärk AEG on kolmanda isiku õigus.⁶¹ Kaubamärgi sõnatähise üldkasutatavus Eesti keeles ei takistanud kaubamärgi kolmanda isiku õiguseks tunnistamist, kuigi see oleks võinud takistada kaubamärgile õiguskaitse taotlemist.

WIPO Arbitraaži- ja Vahenduskeskus on samuti leidnud, et kaubamärgi üldsõnalisus ei välista kaubamärgi kolmanda isiku õigusena käsitlemist. Otsuses *Argyle Diamond Sales Limited v Van Daaz*⁶² on WIPO Arbitraaži- ja Vahenduskeskus leidnud, et asjaolu, kas kolmandale isikule oleks tulnud kaubamärk anda või mitte, ei ole domeeninimede kaaperdamise vastase meetme rakendamise raames lahendatav küsimus.

Kaubamärgi kolmanda isiku õigusena käsitlemiseks piisab seega kaubamärgi kehtivast registreeringust. Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede ei võimalda seada kahtluse alla kaubamärgi registreerimismenetluse õiguspärasust ega tuvastada registreeringu õigusvastasust.

Eeltoodust tulenevalt on Eestis õiguskaitset omavad registreeritud kaubamärgid - siseriiklikud registreeritud kaubamärgid, ühenduse kaubamärgid ja rahvusvahelised kaubamärgid - ainukesed intellektuaalomandi õigused, mis kuuluvad Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi kolmandate isikute õiguste loetellu. Üldtuntud kaubamärgid, geograafilised tähised, autoriõigused ja teised intellektuaalomandi õigused on jäetud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kaitsealast välja, kuigi nende õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine ei erine oluliselt registreeritud kaubamärkide vastavast domeeninimena registreerimisest ja kasutamisest.

Registreeritud kaubamärkide kui kolmandate isikute õiguste puhul on oluline, et nad oleksid registreeritud ja omaksid õiguskaitset Komisjonile vaidlustusavalduse esitamise seisuga. Samas kaubamärkide kujunduslikud elemendid, kaubamärkidega kaitstud kaupade ja teenuste klassid ega kaubamärkide registreerimise asjaolud ei ole kaubamärkide kolmandate isikute õigustena käsitlemisel olulised.

Teiseks, Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede kaitseb kolmanda isiku õigusena juriidiliste isikute Eestis registrisse kantud nimesid. Juriidiliste isikute Eestis registrisse kantud nimed on kolmanda isiku õigusena käsitletavad aga ainult juhul, kui Domeenivaidluste Komisjonile vaidlustusavalduse esitamise ajal nähtub registrist

---

⁶¹ DVKo 09.09.2013, 13-1a-291 p 3.1

⁶² WIPO. AMC. 31.12.2001, No D2001-1323, *Argyle Diamond Sales Limited v van Daaz*, p 6

kehtiv kanne juriidilise isiku nime kohta.⁶³ Juriidiliste isikute registrist kustutatud ega registreerimata nimed ei tule käsitletava kolmanda isiku õiguse sisustamisel arvesse.

Domeenivaidluste Komisjonile on aastatel 2010 – 2014 esitatud vaidlustusavaldustes tuginetud juriidiliste isikute Eestis registrisse kantud nimedele viiel korral.⁶⁴ Neljal juhul on tegemist olnud ärinime ja ühel juhul sihtasutuse nime väidetava rikkumisega.

Igal juriidilisel isikul on üks, seda konkreetset juriidilist isikut identifitseeriv, nimi. Tsiviilseadustiku üldosa seaduse (TsÜS) § 30 järgi eristab juriidilise isiku nimi juriidilist isikut teistest isikutest.

TsÜS § 24 lg-te 1 ja 2 järgi ei ole füüsilisest isikust ettevõtjad (FIE) ja ÄS § 384 lg 2 järgi ei ole välismaa äriühingute Eesti filiaalid juriidilised isikud. Välismaa äriühingu Eesti filiaal on äriühingu kui juriidilise isiku struktuuriüksus ega oma iseseisvat õigussubjektsust ega – võimet.⁶⁵ FIE-de nimed on Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel kaitstud füüsiliste isikute nimede kui kolmandate isikute õiguste kaudu. Välismaa äriühingute filiaalide nimed jäävada aga kehtiva domeeninimede kaaperdamise vastase meetme regulatsioonist välja: domeeninimede kaaperdamise vastane meede kaitseb kolmanda isiku õigusena ainult juriidiliste isikute ja mitte nende struktuuriüksuste nimesid.

Juriidilised isikud on seaduse alusel loodud õigussubjektid. Juriidilised isikud jagunevad era- ja avalik-õiguslikeks juriidilisteks isikuteks. Eraõiguslikud juriidilised isikud jagunevad omakorda äriühinguteks, mittetulundusühinguteks ja sihtasutusteks. Äriühingute ärinimi kantakse Eestis asuvasse äriregistrisse. Mittetulundusühingute ja sihtasutuste nimi kantakse Eestis asuvasse mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse.

Avalik-õiguslik juriidiline isik on TsÜS § 25 lg 2 kohaselt loodud avalikes huvides ja loodava juriidilise isiku kohta käiva seaduse alusel. Avalik-õigusliku juriidilise isiku nimi on sätestatud juriidilise isiku aluseks olevas seaduses. Avalik-õiguslike juriidiliste isikute nimede jaoks ei ole seega eraldi registreerimisprotsessi ega registrit loodud.

Juriidiliste isikute Eestis registrisse kantud nimed hõlmavad seega vaid eraõiguslike juriidiliste isikute nimesid, s.t äriühingute äriregistrisse kantud ärinimesid ning mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kantud mittetulundusühingute ja sihtasutuste nimesid. Avalik-õiguslike juriidiliste isikute nimed ei ole Eestis registrisse kantud juriidiliste isikute nimede määratlusega hõlmatud, kuna nende nimed ei teki registrikande alusel.

---

⁶³ DVKo 12.09.2012, 12-1a-284 p 4

⁶⁴ EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni kirjeldatud praktika: Lisa 2. EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni praktika tulpdiaagramm vaidlustatud kolmandate isikute õiguste lõikes aastatel 2010 – 2014.

⁶⁵ P. Varul jt. Tsiviilõiguse üldosa. Õigusteaduse õpik. Tallinn: Juura 2012, lk 255

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kaitse alt jäävad seega välja avalik-õiguslike juriidiliste isikute nimed. Juhul, kui keegi kaaperdab domeeninime notartitekoda.ee või eestiadvokatuur.ee⁶⁶ pole nimetatud avalik-õiguslikel juriidilistel isikutel võimalik esitada Komisjonile avaldust domeeninimede kaaperdamise vaidlustamiseks. Avalik-õiguslikud juriidilised isikud on sunnitud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme piiratud olemuse tõttu kaitsma oma õigusi kas kohtu- või vahekohtumenetluses.

Eeltoodust tulenevalt kaitseb Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede kolmandate isikute õigustena ainult eraõiguslike juriidiliste isikute Eestis registrisse kantud nimesid. Välismaa äriühingute Eesti filiaalide ja avalik-õiguslike juriidiliste isikute nimed on jäetud kolmandate isikute õiguste loetelust ja seeläbi ka domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kaitse alt välja.

Kolmandaks, Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede kaitseb kolmanda isiku õigusena füüsiliste isikute nimesid. Reglement ei täpsusta, kas füüsiliste isikute nimede alla kuuluvad füüsiliste isikute ees- või perekonna- või täisnimed. Domeenivaidluste Komisjoni praktikas puudub samuti füüsiliste isikute nimede määratlus: füüsiliste isikute nimele ei ole senini Komisjoni menetluses tuginetud.⁶⁷

Füüsiliste isikute nimi on kaitstud nii Inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni art 8 kui ka Eesti Vabariigi põhiseaduse §-de 26 ja 19 alusel. Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika kohaselt hõlmab eraelu kaitse muuhulgas ka füüsiliste isikute nimede kaitset.⁶⁸ Riigikohus on samuti leidnud, et füüsiliste isikute nimede kaitse on tuletatav õigusest perekonna- ja eraelu puutumatusel ja/või õigusest vabale eneseteostusele.⁶⁹

Füüsilise isiku nime kaitse on sätestatud võlaõigusseaduse (VÕS) §-des 1043 ja 1046. VÕS § 1046 lg 1 kohaselt on füüsilise isiku nime õigustamatu kasutamine õigusvastane. Isikunime õigustamatu kasutamine väljendub eelkõige nime kasutamises isikut identifitseerida võimaldaval viisil, s.t isiku ees- ja perekonnanime kaudu, massiteabevahendite abil või muul avalikkusele kättesaadaval viisil isiku nõusolekuta.⁷⁰ Füüsilise isiku nime kaitsmine Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel on seega põhjendatud, takistamaks isikunimele vastavate domeeninimede õigustamatut ja pahauskset kasutamist füüsilise isiku õigusi rikkuval viisil või majandusliku tulu teenimise eesmärgil.

---

⁶⁶ Nimetatud domeeninimed on EIS-i poolt hallatava WHOIS andmebaasi järgi registreerimiseks avatud.

⁶⁷ EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni kirjeldatud praktika: Lisa 2. EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni praktika tulpdiaagramm vaidlustatud kolmandate isikute õiguste lõikes aastatel 2010 – 2014.

⁶⁸ EIKo 06.02.2001, 44599/98, *Bensaid v The United Kingdom*, p 47

⁶⁹ RKPJKo 3-4-1-6-01 p 15

⁷⁰ M. Käerdi ja T. Tampuu. VÕSK § 1046/3.4. – P. Varul jt (koost). Võlaõigusseadus III. 8. ja 10. osa (§-d 619 – 916 ja 1005 – 1067). Komm. vlj. Tallinn: Juura 2009.

Füüsilise isiku nimena tuleks käsitleda füüsilise isiku täisnime. Füüsilise isiku nimi on nimeseaduse (NS) § 3 lg 1 järgi nimi, mis on kantud rahvastiku registrisse ning mis koosneb isiku ees- ja perekonna nimest. Kui füüsilise isiku täisnimest – Martin Milst – on domeeninimena registreeritud ainult eesnimi – Martin –, on domeeninime martin.ee ja isikunime Martin Milst'i segiajamine ebatõenäoline. Samas on registreerijal alati võimalik domeeninimele martin.ee vastaval veebilehel seostada domeeninimi ja Martin Milst isik, tekitada Internetikasutajates segadust ning riivata seejärel Martin Milst'i isikuõigusi. Autori hinnangul võimaldaks üksnes füüsilise isiku nime eristuva osa kolmanda isiku õigusena käsitlemine registreerijal vältida domeeninime kaotamist Komisjoni menetluses. Registreerijal piisaks Komisjoni menetlusest kõrvalepõikamiseks ja isikuõiguste rikkumise jätkamiseks isikunime eristumatu osa domeeninimena registreerimisest.

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi kontekstis tuleks füüsilise isiku nimena käsitleda seega füüsilise isiku täisnime. Füüsilise isiku täisnime kolmanda isiku õigusena käsitlemine võimaldab võtta arvesse kõik füüsilise isiku nimeelemendid ning tõkestada Komisjoni menetlusest kõrvalepõikamist füüsilise isiku nime eristumatu osa domeeninimena registreerimise kaudu.

Eeltoodust tulenevalt on füüsiliste isikute nimede käsitlemine kolmandate isikute õigustena põhjendatud. Füüsiliste isikute nimedega seonduvad probleemid on ületatavad eelpool kirjeldatud tõlgenduse kaudu, mistõttu ei ole autori hinnangul vajalik nende lahendamine Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme muutmise teel.

Neljandaks, Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede kaitseb kolmanda isiku õigusena riigi, kohalike omavalitsuste ja nende asutuste nimesid. Eesti Vabariigi nime määratlus tuleneb PS §-st 1, mis sätestab Eesti riigi suveräänsuse põhimõtte.⁷¹ Kohalike omavalitsuste– valdade ja linnade – nimed on sätestatud Vabariigi Valitsuse 03.04.1995. a. määrusega nr 159 kinnitatud Eesti territooriumi haldusüksuste nimistus.

VVS § 38 järgi on riigiasutused valitsusasutused ja valitsusasutuste hallatavad asutused. Valitsusasutused on VVS § 39 lg-te 1 ja 3 kohaselt riigieelarvest finantseeritavad riigiasutused, millele põhiülesanne on täidesaatva riigivõimu teostamine, sh ministriumid, kaitsevägi, riigikantselei, maavalitsused, ametid, inspeksioonid ning nende kohalikud täidesaatva riigivõimu volitusi omavad asutused. Valitsusasutuste hallatavad asutused on VVS § 43 lg 1 kohaselt riigieelarvest finantseeritavad riigiasutused, mille põhiülesandeks ei ole täidesaatva riigivõimu teostamine. Riigiasutuste – valitsusasutuste ning valitsusasutuste

---

⁷¹ Riigisuveräänsuse põhimõtte: K. Merusk jt. PõhiSK § 1/2.1 – Ü. Madise jt (koost). Eesti Vabariigi Põhiseadus. Komm. vlj. 3 vlj. Tallinn: Juura 2012.

hallatavate asutuste – nimed on VVS § 42 lg 2 ja § 43 lg 3 ja 5 järgi sätestatud vastava asutuse põhimääruses.

Kohaliku omavalitsuse ametiasutusena võib organisatsioonilises mõttes käsitleda valla ja linna täidesaatvat organit ehk valla- ja linnavalitsust. Funktsionaalses mõttes saab kohaliku omavalitsuse üksuse ametiasutusena käsitleda nii valitsust kui ka volikogu, kuna mõlemad on pädevad täitma avaliku võimu teostamisel haldusfunktsiooni.⁷² Avaliku teenistuse seaduse (ATS) § 6 lg 1 kohaselt iseloomustab kohaliku omavalitsuse asutusi eelkõige kohalikust eelarvest finantseeritavus ja avaliku võimu teostamine. ATS § 6 lg 3 p 1 – 5 kohaselt on kohaliku omavalitsuse asutus valla- ja linnavolikogu kantselei, valla- ja linnakantselei, valla- ja linnavalitsus asutusena koos struktuuriüksustega, osavalla- ja linnaosavalitsus asutusena ja valla- ja linnavalitsuse amet.

Kohalike omavalitsuste asutuste hulka ei kuulu aga kohalike omavalitsuste ametiasutuste hallatavad asutused, nagu põhikoolid, gümnaasiumid, huvikoolid, munitsipaallasteaiad, -muuseumid ja -hooldekodud. Kuna kohalike omavalitsuste ametiasutuste hallatavate asutuste põhifunktsioon ei ole avalik võimu teostamine, vaid avalike teenuste osutamine, ei ole nad kohalike omavalitsuste üksuste asutustena käsitletavat.⁷³

Kohalike omavalitsuste asutuste moodustamise kord tuleneb kohaliku omavalitsuse põhimäärusest (KOKS § 8 lg 1 p 4). Kohalikud omavalitsused reguleerivad seega ise oma asutuste liike ja nende moodustamise korda. Reeglina moodustatakse valla- või linnaasutus põhimääruse alusel, milles sätestatakse ka valla- või linnaasutuse nimi.

Eeltoodust tulenevalt ei hõlma käsitletav kolmandate isikute õigus riigi ja kohalike omavalitsuste kõrval teiste haldusterritoriaalsete üksuste, nagu maakondade, linnaosade, osavaldade, külade ja alevike, nimesid ega ka kohalike omavalitsuste ametiasutuste hallatavate asutuste nimesid. Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede ei kaitse seega kirjeldatud nimesid. Magistritöö kirjutamise seisuga olid EIS-i poolt hallatava WHOIS andmebaasi järgi registreerimiseks vabad domeeninimed pärnumaa.ee, idaviru.ee, lasanamäe.ee, vääna.ee, vahi.ee, külitse.ee ja hugotreffnerigümnaasium.ee.

Viiendaks, Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede kaitseb kolmandate isikute õigustena rahvusvaheliste ja valitsusvaheliste organisatsioonide nimesid. Rahvusvahelised organisatsioonid⁷⁴ on kas riikide või teiste rahvusvahelise õiguse subjektide poolt poliitiliste või muude eesmärkide saavutamiseks rahvusvahelise õiguse alusel loodud

---

⁷² V. Olle. Kohaliku omavalitsuse õigus. I osa. Tallinn: Juura 2014, lk 101

⁷³ V. Olle, lk 104

⁷⁴ Olemasolevad rahvusvahelised organisatsioonid: P. Sands and P. Klein. Bowett's Law of International Institutions. 6th ed. London: Sweet & Maxwell 2009, pp 21 – 264.

iseseisvate organitega ühendused, mis on võimelised omama liikmetest erinevat tahet ning seda iseseisvalt teostama.⁷⁵ Rahvusvahelised organisatsioonid ei pruugi aga alati olla riikidevahelised organisatsioonid: rahvusvahelised organisatsioonid võivad olla moodustatud ka ainult teiste rahvusvaheliste organisatsioonide poolt.⁷⁶

Rahvusvaheliste organisatsioonide mõiste alla ei mahu valitsusvälised organisatsioonid ega ka riikidevahelised ettevõtted. Valitsusvälised organisatsioonid, nagu Amnesty International, ühendavad erinevalt rahvusvahelistest organisatsioonidest eelkõige eraõiguslikke isikuid ning on asutatud mõne riigi siseriikliku õiguse alusel.⁷⁷ Riikidevahelised ettevõtted on küll moodustatud riikide poolt, ent sarnaselt valitsusväliste organisatsioonidele on needki asutatud siseriikliku õiguse alusel.⁷⁸

Rahvusvaheline organisatsioon, sh selle nimi, tekib asutamislepingu või põhikirja jõustumisega. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja⁷⁹ kohaselt on põhikirjaga rajatava rahvusvahelise organisatsiooni nimi Ühinenud Rahvaste Organisatsioon, lühendatult ÜRO. Nimetatud rahvusvahelise organisatsiooni nimi on seega kolmanda isiku õigus domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi mõttes.

Valitsusvahelised organisatsioonid hõlmavad rahvusvahelisi organisatsioone, ent ei koosne üksnes neist. Valitsusvahelised mittetulunduslikud organisatsioonid, nagu Institut du Monde Arabe, ja valitsusvahelised ettevõtted on küll asutatud riikidevaheliste lepingute alusel, ent alluvad riigisisesele õigusele.⁸⁰ Seetõttu ei ole ka nende käsitlemine rahvusvaheliste organisatsioonidena võimalik. Samas on nimetatud organisatsioonid ja ettevõtted käsitletavad valitsusvaheliste organisatsioonidena Reglemendi p 2.11 mõttes.

Eeltoodust tulenevalt ei hõlma käsitletav kolmandate isikute õigus valitsusväliste organisatsioonide nimesid. Domeeninimede kaaperdamise vastane meede ei kaitse seega valitsusväliste organisatsioonide nimesid ka domeeninimede kaaperdamise eest.

Kokkuvõtvalt, Domeenivaidluste Komisjonis Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimene element sätestab kehtival kujul ebamõistlikult kõrge lävendi Domeenivaidluste Komisjoni menetluse algatamiseks. Komisjoni menetlust on

---

⁷⁵ Rahvusvahelise organisatsiooni määratlus: M. Kiviorg, K. Land ja H. Vallikivi. Rahvusvaheline õigus. Loengud. 4 tr. Tallinn: Juura 2010, lk 86

⁷⁶ Rahvusvahelised organisatsioonid, millesse ei kuulu riigid: J. Klabbers. An Introduction to International Institutional Law. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press 2009, p 8

⁷⁷ D. Akande. International Organizations – M. D. Evans (ed). International Law. 3rd ed. Oxford: Oxford University Press 2010, p 254.

⁷⁸ P. Sands and P. Klein, p 16

⁷⁹ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja ning Rahvusvahelise Kohtu statuut – RT II 1996, 24, 95

⁸⁰ K. Schmalenbach. International Organisations or Institutions, General Aspects. Max Planck Encyclopedia of Public International Law 2006, p 1.1. and 2.6 – available at www.opil.ouplaw.com (01.05.2014).

võimalik alustada ainult neil kolmandatel isikutel, kes omavad Eestis kaitstud registreeritud kaubamärke; Eestis registrisse kantud juriidiliste isikute nimesid; füüsiliste isikute nimesid; riigi, kohalike omavalitsuste ja nende asutuste nimesid või rahvusvaheliste ja valitsusvaheliste organisatsioonide nimesid. Kõik teised kolmandate isikute õigused, nagu õigused üldtuntud kaubamärkidele, geograafilistele tähistele, autoriõigustele ja avalik-õiguslike juriidiliste isikute, välismaa äriühingute Eesti filiaalide, haldusterritoriaalsete üksuste ja valitsusväliste organisatsioonide nimedele, ei kuulu kolmandate isikute õiguste loetellu ega saa seega olla Komisjoni menetluse aluseks.

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimene element on kaugel oma eesmärgist tagada *fona fide* alus Komisjonile vaidlustusavalduse esitamiseks. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimene element ei taga piisavalt kolmandate isikute õiguste kaitset, kuna see välistab mitmete oluliste kolmandate isikute õiguste kaitsmise võimaluse Komisjoni menetluses. Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kättesaadavaks tegemine ainult piiratud arvul kolmandatele isikutele ei kaitse kolmandaid isikuid piisavalt domeeninimede registreerimissüsteemi negatiivsete tagajärgede, s.o domeeninimede kaaperdamise, eest.

1.2.1.2. Kolmandate isikute õiguste ajaline eelnevus ja domeeninime identsus ning eksitav sarnasus

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede kaitseb ainult selliseid kolmandate isikute õigusi, mis on omandanud õiguskaitse enne domeeninime registreerimist. Kusjuures domeeninime registreerimise ajana on käsitletav domeeninime registreerija nimele registreerimise aeg.⁸¹ Domeeninimede registri EENet-ilt EIS-le üleandmise (registreerimise aeg) ning domeenireformi käigus toimunud ümberregistreerimisavalduste esitamise (uuendatud) aeg tuleb jätta domeeninime registreerimise kuupäeva tuvastamisel tähelepanuta.

Domeenireformi eesmärk ei olnud kogu domeeninimede süsteemi taaskäivitamine, vaid enne reformi registreeritud domeeninimede valdajate huvide ja domeeninimede süsteemi järjepidevuse tagamine.⁸² Seetõttu ei ole reformi käigus teostatud tehnilistest domeeninimede registreerimise kuupäevadest lähtumine korrektne. Domeeninime registreerimise ajana on mõistlik käsitleda kuupäeva, mil registreerija omandas õiguse konkreetse domeeninime suhtes ehk domeeninime registreerija nimele registreerimise kuupäeva.

Kolmanda isiku õiguse tekkimise ajana on käsitletav aeg, mil kolmas isik omandas vastava õiguse. Siseriiklike kaubamärkide puhul on kaubamärgile õiguskaitse tekkimise aeg

---

⁸¹ DVKo 28.12.2011, 11-1a-275 p 4; DVKo 21.04.2011, 11-1a-262 p 4; DVKo 12.08.2011, 11-1a-267 p 4

⁸² DVKo 19.08.2011, 11-1a-268 p 4

kaubamärgi registreerimistaotluse esitamise aeg eeldusel, et kaubamärk on registreeritud. Ühenduse ja rahvusvaheliste kaubamärkide puhul tekib kaubamärgile õiguskaitsse kaubamärgi registreerimise päevast.⁸³ Ärinime õiguskaitsse tekib ÄS § 7 järgi ärinime äriregistrisse kandmise kuupäevast.⁸⁴ Mittetulundusühingute ja sihtasutuste nime kaitsse tekib nime mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrisse kandmisest.⁸⁵

Füüsiliste isikute nimede osas on keerulisem tuvastada konkreetset päeva, mil isikul tekkis õiguskaitsse oma nimele. Seetõttu oleks autori hinnangul isikunimede puhul otstarbekam tõendada, et isiku nimi on varasem domeeninime registreerimise päevast, ning loobuda nime õiguskaitsse alguse tuvastamisest. Füüsilise isiku nime õiguskaitsse teket on võimalik tõendada sünnitunnistuse ja isikut tõendava dokumendi väljastamise, rahvastikuregistri kande tegemise või nime muutmist tõendavate dokumentide jõustumise aja seisuga.

Riigi ja kohalike omavalitsuste õigus enda nimele tekib alates riigi või kohaliku omavalitsuse rajamisest. Riigiasutuste – valitsusasutuste ja valitsusasutuste hallatavate asutuste – ning kohalike omavalitsuste asutuste nimed on sätestatud vastava asutuse moodustamiseks koostatud põhimääruses ja omavad õiguskaitsset alates vastava määruse jõustumisest.

Rahvusvaheliste ja valitsusvaheliste organisatsioonide puhul tuleks lähtuda rahvusvaheliste või valitsusvaheliste organisatsioonide asutamislepingu või põhikirja jõustumise kuupäevast. Aeg, millal Eesti Vabariik vastava asutamislepingu või põhikirja on ratifitseerinud, ei ole Reglemendist sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kontekstis oluline. Domeeninimede kaaperdamise esimese elemendi eesmärk on kaitsta kõikide rahvusvaheliste ja valitsusvaheliste organisatsioonide nimesid, mitte ainult neid, mille liige on Eesti Vabariik.

Domeeninime identsuse ja eksitava sarnasuse tuvastamiseks võrreldakse domeeninime kolmanda isiku õiguse objektiga. Domeeninime võrreldavasse ossa ei kuulu domeeninime tehnilised täiendid. Domeeninime *visa.ee* võrreldavasse ossa ei kuulu domeeninime tehniline täiend riigitunnus *.ee*.⁸⁶ Kolmandate isikute õiguste objektide kohustuslikud täiendid, jäetakse samuti võrdlusest välja.⁸⁷ Domeeninime *arvutidoktor.ee* võrdlemisel ärinimega *Arvutidoktor OÜ* jäetakse ärinime täiend – *OÜ* –tähelepanuta.

Domeeninime ja kolmanda isiku õiguse objekti võrdlemisel arvestatakse mõlema elemendi väljanägemist, kõla, tähendust ja üldmuljet.⁸⁸ Domeeninimele vastav veebileht jäetakse tähelepanuta, kuna domeeninime ja kolmanda isiku õiguse objekti segiajamine toimub enne

⁸³ Käesolev töö, p 1.2.1.1.

⁸⁴ Ärinimi kui kolmanda isiku õigus: DVKo 14.03.2013, 13-1a-289 p 4

⁸⁵ Mittetulundusühingute nimi kui kolmanda isiku õigus: DVKo 08.02.2013, 12-1a-288 p 4

⁸⁶ DVKo 26. 03.2012, 12-1a-279 p 4; DVKo 05.07.2012, 12-1a-281 p 4; DVKo 27.08.2012, 12-1a-283 p 4.

⁸⁷ DVKo 18.01.2011, 10-1a-259 p 4.1; DVKo 14.03.2013, 13-1a-289 p 4

⁸⁸ WIPO. AMC. 07.02.2011, No. D2010-2011, *Mile Inc v Michael Burg*, 6(A)

domeeninimele vastava veebilehe avamist juba Interneti aadressi sisestamisel.⁸⁹ Samas võib veebilehe sisu viidata domeeninime kasutamise viisile ning olla seetõttu asjakohane domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise ja kolmanda elemendi tuvastamisel.

Domeeninime ja kolmanda isiku õiguse objekti identsuse osas hinnatakse domeeninime ja kolmanda isiku õiguse objekti kattuvust. Kui kattuvus on täielik, on domeeninimi ja identne kolmanda isiku õiguse objektiga.⁹⁰ Kui kattuvus on osaline, kontrollitakse domeeninime ja kolmanda isiku õiguse objekti sarnasust. Kaubamärk CIALIS ja domeeninimi cialis.ee on identsed, kuna domeeninimes ja kaubamärgis on kasutatud samu tähti samas järjekorras.⁹¹ Kuivõrd domeeninimes ei eristata .ee domeenireeglite p 3.2.1. järgi suur- ja väiketähti, ei ole suur- ja väiketähtede erinevus identsust välistav asjaolu.

Domeeninime ja kolmanda isiku õiguse objekti eksitava sarnasuse osas hinnatakse domeeninime ja kolmanda isiku õiguse objekti segiajamise tõenäosust. Eksitava sarnasuse tuvastamiseks peab kolmanda isiku õiguse objekt olema domeeninimes äratuntav, s.t kolmanda isiku õiguse objekt ei tohi olla domeeninimes segunenud teiste domeeninime osadega viisil, mis muudab selle domeeninimes märkamatuks.⁹² Kaubamärgi TEA objekti segiajamine domeeninimega teater.ee on ebatõenäoline, kuna Internetikasutajad ei ole võimelised eristama kaubamärgi TEA objekti domeeninimes teater.ee.

Kui kolmanda isiku õiguse objekt on domeeninimes selgelt eristatav, kasvab domeeninime ja kolmanda isiku õiguse objekti segiajamise tõenäosus märgatavalt. Juhul, kui domeeninimes on kolmanda isiku objektile lisatud üldtuntud (tea-online.ee),⁹³ kirjeldav (tearaamatud.ee)⁹⁴ või negatiivse varjundiga (teasucksatpublishing.ee) sõna,⁹⁵ on kolmanda isiku õiguse objekti esiletulek selge ja Internetikasutajate segadusseajamise tõenäosus suurem.⁹⁶

Domeeninime ja kolmanda isiku õiguse objekti segiajamise tõenäosus on suur seega juhul, kui domeeninime ja kolmandaisiku õiguse objekti erinevus on minimaalne. EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni praktikas on korduvalt leitud, et ühetäheline erinevus kolmanda isiku õiguse objekti ja domeeninime vahel ei ole piisav Internetikasutajate segadusse

---

⁸⁹ WIPO. AMC. 25.01.2001, No D 2000-1698, *Arthur Guinness Son & Co Limited v Dejan Macesic*, p 6

⁹⁰ DVKo 19.08.2011, 11-1a-268 p 4

⁹¹ DVKo 25.11.2011, 11-1a-274 p 3; DVKo 15.09.2011, 11-1a-269 p 4

⁹² World Intellectual Property Organization (WIPO). WIPO Overview of WIPO Panel Views on Selected UDRP Questions. 2nd ed. Geneva: WIPO 2011, p 1.2.

⁹³ Üldkasutatava sõna lisamine kaubamärgile: WIPO. AMC. 06.02.2006, No D2005- 1300, *F. Hoffmann-La Roche AG v George McKennit*, p 6(A)

⁹⁴ Kirjeldava sõna lisamine kabamärgile: WIPO. AMC. 19.05.2009, No D2009-0361, *TPI Holdings, Inc. v Carmen Armengol*, p 6(A)

⁹⁵ Negatiivse sõna lisamine kaubamärgile: WIPO. AMC. . 14.05.2009, No D2009-0327, *Société Air France v Mark Allaye-Chan*, p 7(A)

⁹⁶ DVKo 28.12.2011, 11-1a-275 p 4; WIPO. AMC. 30.04.2004, No. D2004-0206, *Covance, Inc. and Covance Laboratories Ltd. v Covance Campaign*, p 6(A)

ajamiseks (võrdle ärinime Base Metal ja domeeninime basemetall.ee).⁹⁷ Eksitavat sarnasust ei välista ka erinevate kirjavahemärkide paigutamine kolmanda isiku õiguse objektile vastavasse domeeninimesse (võrdle kaubamärki BANG & OLUFSEN ning domeeninime bang-olufsen.ee).⁹⁸ Minimaalseks saab lugeda seega sellist domeeninime ja kolmanda isiku õiguse objekti erinevust, mis ei takista kolmanda isiku õiguse objekti domeeninimes tajumist.

Kokkuvõtvalt, kolmanda isiku õiguste ajalise eelnevuse ning domeeninime identsuse ja eksitava sarnasus kui domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi osad ei ole kolmandate isikute õiguste kaitse aspektist lähtuvalt problemaatilised ega vaja seetõttu muutmist. Kolmandate isikute õiguste ajalise eelnevuse ning domeeninime identsuse ja eksitava sarnasuse käsitus ei piira kolmandate isikute juurdepääsu Komisjoni menetlusele ega ka loo ebamõistlike takistusi positiivse tulemuse saavutamiseks.

1.2.2. Registreerija õigused kolmandate isikute õiguste objektiga identse või eksitavalt sarnase domeeninime registreerimiseks ja kasutamiseks

1.2.2.1. Registreerija õigus ja õigustatud huvi

Registreerijal on õigus kasutada kolmanda isiku õigusega identset või eksitavalt sarnast domeeninime kahel juhul: esiteks tingimusel, et registreerija omab domeeninimele õigust või õigustatud huvi, ning teiseks siis, kui domeeninime registreerimine oli ning domeeninime kasutamine on heauskne. Kaubamärgi omanikul on KaMS § 14 lg 1 p 1⁹⁹ ja ärinime omanikul ÄS § 15 lg 1¹⁰⁰ alusel õiguskaitse vastavalt kaubamärgi ja ärinimega identse tähise kasutamise vastu domeeninimes. Kusjuures kaitse ulatus ei sõltu domeeninime registreerimise ega kasutamise asjaoludest. Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel puudub kolmandal isikul kaitse aga juhul, kui domeeninime registreerijal on õigus või õigustatud huvi või kui domeeninime registreerija on heauskne.

EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni otsuses nr 10-1a-259¹⁰¹ jäeti vaidlustusavaldus rahuldamata, vaatamata domeeninime ja ärinime identsusele, kuna registreerija õigustatud huvi oli ja registreerija pahauskus ei olnud tõendatud. Registreerija õigustatud huvi oli olemas domeeninime tegeliku kasutamise ehk arvutite hooldusteenuse pakkumise tõttu domeeninimele vastaval veebilehel.

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk ei ole reguleerida kaubamärgi ega ärinime vaidlusi. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme

---

⁹⁷ DVKo 12.08.2011, 11-1a-267 p 4; DVKo 27.08.2012, 12-1a-283 p 4; DVKo 05.12.2012, 12-1a-286 p 5.1

⁹⁸ DVKo 12.11.2012, 10-1a-258 p 4

⁹⁹ RKTko 3-2-1-4-06 p 50

¹⁰⁰ HMKo 22.05.2012, 2-12-459 p 8

¹⁰¹ DVKo 18.01.2011, 10-1a-259

eesmärk on reguleerida ainult võrdlemisi kitsast osa domeeninimedega seonduvatest vaidlustest: kolmandate isikute õiguste õigustamatut ja pahauskset domeeninimena registreerimisest ja kasutamisest, s.o domeeninimede kaaperdamisest, tulenevaid vaidlusi. Asjaolu, et domeeninimede kaaperdamise vastane meede ei kaitse kaubamärgi või ärinime omanike õigusi siseriiklikus õiguses sätestatud ulatuses, ei ole meetme puudus, vaid iseärasus.¹⁰² Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eripära seisneb selles, et selle eesmärk ei ole keelustada kolmandate isikute õiguste õigustatud ja heauskset kasutamist domeeninimena isegi juhul, kui seadus seda teeb.

Kolmandate isikute õiguste õigustatud kasutamine jaguneb Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise elemendi kontekstis kaheks: registreerija õiguseks ja registreerija õigustatud huviks. Registreerija õigus on õigusaktidest tulenev õigus või õigustus domeeninime registreerimiseks ja kasutamiseks. Registreerija õigustatud huvi hõlmab aga eelkõige juhtumeid, kus registreerija kasutab või teeb reaalseid ettevalmistusi domeeninime heauskseks kasutamiseks.¹⁰³

Registreerija õigus ja õigustatud huvi on Domeenivaidluste Komisjoni praktikas tuvastatud vaid kolmel korral kolmekümnest. Neljal korral ei olnud registreerija õiguse ja õigustatud huvi tuvastamine võimalik domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi eelduste puudumise tõttu. Kahekümne kolmel korral ei leidnud registreerija õigus ja õigustatud huvi aga tõendamist.¹⁰⁴

Reglemendi p-s 15.5 on lahtise loeteluna sätestatud kolm asjaolu, mis tõendavad registreerija õigust ja õigustatud huvi. Samas puuduvad Reglemendis üldised põhimõtted registreerija õiguse ja õigustatud huvi lahtise loetelu sisustamiseks. Üldiste põhimõtete puudumine on omakorda toonud kaasa Domeenivaidluste Komisjoni praktika, kus registreerija õigus ja õigustatud on aeg-ajalt tuvastatud või jäetud tuvastamata Reglemendi eesmärkide vastaselt.

Domeenivaidluste Komisjoni otsuses nr 13-1a-291¹⁰⁵ on registreerija õigust ja õigustatud huvi eitatud põhjusel, et kaubamärgiga identse domeeninime registreerimine on tulenevalt kaubamärgi- ja võlaõigusseadusest õigusvastane. Domeenivaidluste Komisjoni otsuses nr 11-

---

¹⁰² Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk ja iseärasused: Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN). Second Staff Report on Implementation for the Uniform Dispute Resolution Policy. Los Angeles: ICANN 1999, para 4.1(c) – available at www.icann.org/en/help/dndr/udrp/historical (01.05.2014)

¹⁰³ Domeeninime heauskne kasutamine kui registreerija õigustatud huvi alus: D. Lindsay, p 278

¹⁰⁴ Registreerija õiguse ja õigustatud huvi tuvastamine Domeenivaidluste Komisjoni praktikas: Lisa 3. EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni praktika tulpdiaagramm registreerija õiguse ja õigustatud huvi ning pahausksuse lõikes aastatel 2010 - 2014.

¹⁰⁵ DVKo 09.09.2013, 13-1a-291 p 3.2.

1a-286¹⁰⁶ on registreerija õiguse ja õigustatud huvi eitatud põhjusel, et kaubamärgiga identse domeeninime kasutamine kaubamärgiga kaitstud kaupade edasimüümiseks on KaMS § 14 lg 1 p 1 alusel õigusvastane.

Nimetatud Domeenivaidluste Komisjoni otsustes on registreerija õiguse ja õigustatud huvi sisustamisel lähtunud kolmandate isikute õiguste seaduses sätestatud õiguskaitsest ega ole käsitletud registreerija õiguse ja õigustatud huvi muudest asjaoludest tulenevise võimalusi. Registreerija õiguse ja õigustatud huvi kirjeldatud viisil sisustamine ei ole aga kooskõlas Reglemendi eesmärkidega. Nagu eespool rõhutatud, ei ole domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk tagada kolmandate isiku õiguste seaduses sätestatud kaitsega samaväärne kaitse. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk on reguleerida vaid spetsiifilist liiki kolmandate isikute õiguste rikkumisi, s.o domeeninimede õigustamatust ja pahausksest registreerimisest ja kasutamisest tulenevaid vaidlusi.

Eeltoodust tulenevalt on registreerija õiguse ja õigustatud huvi tõlgendamise üldiste põhimõtete puudumine toonud kaasa Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärkidega vastuolulisi tulemeid. Registreerija õiguse ja õigustatud huvi sisustamiseks vaid kasuistliku loetelu sätestamine ei ole seega olnud piisav Komisjoni lahendite prognoositavuse ega ka kolmandate isikute õiguste efektiivse kaitse tagamiseks.

Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendis sätestatud registreerija õigustatud huvi aluste puhul ei ole piisavalt tõkestatud nende pahauskset tekitamist. Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi p-s 15.5 kohaselt tõendab registreerija õigustatud huvi:

- domeeninime või domeeninimele vastava nime tegelik kasutamine seoses kaupade või teenuste pakkumisega või nende pakkumiseks reaalsete ettevalmistuste tegemine enne vaidluse tekkimist;
- registreerija üldtuntus domeeninime järgi, seda isegi vastava õiguskaitse puudumisel;
- domeeninime kasutamine seaduslikult ja mittetulunduslikul eesmärgil ja ausalt, kavatsuseta eksitada tarbijaid või kahjustada või kasutada ära kolmanda isiku või tema õiguse mainet.

Esimese registreerija õigustatud huvi tõendava asjaolu eesmärk on tagada registreerija ja kolmandate isikute õiguste tasakaal, kaitstes kolmandate isikute õiguste kõrval ka registreerija õigusi domeeninimele kui päritolutähisele.¹⁰⁷ Käsitletav õigustatud huvi alus võimaldab registreerijal jätkata domeeninime kasutamist kaupade ja teenuste päritolu tähisena isegi juhul, kui domeeninimi on identne või eksitavalt sarnane kolmanda isiku õigusega.

---

¹⁰⁶ DVKo 19.08.2011, 11-1a-268 p 4.

¹⁰⁷ D. Lindsay, p 292

Domeeninime kasutamine kaupade ja teenuste päritolu tähisena eeldab kaupade ja teenuste pakkumist või vastavate ettevalmistuste tegemist enne vaidluse tekkimist. Kaupade ja teenuste pakkumine või vastavate ettevalmistuste tegemine enne vaidluse tekkimist peaks omakorda tagama domeeninime kasutamise heausksuse, s.o domeeninime kasutamise ilma kolmandate isikute õiguste kahjustamiseta.

Vaidluse algusena on EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni praktikas käsitletud kolmanda isiku poolt domeeninime üleandmise esmanõude registreerijale esitamise aega.¹⁰⁸ Samas ei välista selline käsitus siiski domeeninime kasutamise pahausksust. Registreerijal on pärast kolmanda isiku õigusest teada saamist ja enne domeeninime üleandmise nõude kätte saamist võimalik hakata domeeninime kasutama kaupade ja teenuste pakkumiseks ning tekitada seeläbi endale pahauskselt õigustatud huvi alus. Registreerija õigustatud huvi aluse pahauskne tekitamine võimaldab registreerijal omakorda vältida domeeninime kaotamist Komisjoni menetluses.

Domeeninime kasutamine seisneb domeeninime kasutamises veebilehe või e-maili aadressi kuvamiseks.¹⁰⁹ Samas ei saa käsitleva õigustatud huvi aluse kontekstis domeeninime kasutamiseks lugeda domeeninime kasutamist registreerija veebilehega identsete¹¹⁰ või registreerijaga seondumatute¹¹¹ veebilehtede ega domeeninime müügipakkumisi kajastavate veebilehtede¹¹² kuvamiseks.

Domeeninime kasutamiseks tehtavad reaalsed ettevalmistused sõltuvad kavandatava kasutuse liigist ja domeeninime eripärast. Domeeninime kasutamise ettevalmistused hõlmavad vaid domeeninime kasutamise ega hõlma ettevõtte, sh on-line ettevõtte, rajamise ettevalmistusi.¹¹³ Domeeninime kasutamise ettevalmistusi on võimalik tuvastada eelkõige äriplaani ja kuludokumentide alusel.¹¹⁴ Äriplaanist ja kuludokumentidest jääb siiski väheseks juhul, kui need hõlmavad ainult ettevõtte asutamist ega puuduta otseselt domeeninime kasutamist.

Domeeninime kasutamine ja domeeninime kasutamise ettevalmistused peavad seonduma kaupade või teenuste pakkumisega. Erinevalt UDRP p 4(c)(i) ei eelda EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi p 15.5(a), et kaupade ja teenuste pakkumine oleks heauskne.

---

¹⁰⁸ WIPO. AMC. 20.07.2000, No. D2000-0461, *Corinthians Licenciamentos LTDA v David Sallen*, p 6.3; WIPO. AMC. 13.10.2000, No D2000-0895, *Sanlam Limited v Selat Sunda Incorporated*, p 6; DVKo 18.01.2011, 10-1a-259 p 4.2

¹⁰⁹ DVKo 18.01.2011, 10-1a-259 p 4.2

¹¹⁰ DVKo 14.03.2013, 13-1a-289 p 4

¹¹¹ WIPO. AMC. 07.06.2005, No. D2005-0453, *Network Solutions, LLC v Click Search*, p 6(B)

¹¹² WIPO. AMC. 26.10.2004, No D2004-0757, *No Slippy Hair Clippy v Damage Sports, Inc*, p 6(B)

¹¹³ WIPO. AMC. 19.05.2000, No D2000-0179, *Mediste SARL v Itellisolve Limited*, p 6

¹¹⁴ WIPO. AMC. 24.01.2001, No D2000-1306, *World Wrestling Federation Entertainment, Inc v Ringside Collectibles*, p 6(B); WIPO. AMC. 03.10.2000, No D2000-1001, *Physik Instrumente GmbH & Co. v Stefan Kerner and Jeremy Kerner and MagicMoments Design Limited*, p 6

Kui isik registreerib kaubamärgiga TEA eksitavalt sarnase domeeninime teakirjastus.ee¹¹⁵ ja müüb enne vaidluse tekkimist domeeninimele vastaval veebilehel oma luulekogu, võib tekkida olukord, kus domeeninimede kaaperdamise tuvastamine Reglemendi alusel on välistatud tulenevalt isiku õigustatud huvist domeeninimele. Isiku õigustatud huvi on tekkinud domeeninime kasutamisega enne vaidluse tekkimist seoses kaupade, s.o luulekogu, müügiiga domeeninimele vastaval veebilehel. Samas on kirjeldatud juhul isik küll kasutanud domeeninime enne vaidluse tekkimist seoses kaupade pakkumisega, ent ta on pakkunud kaupu pahauskselt eesmärgiga lõigata kasu kaubamärgiomaniku mainest.

Kaupade ja teenuste pakkumise heausksusega seostamata jätmine võib tekitada olukorra, kus registreerija tugineb enda pahausklikule tegevusele kui õigustatud huvile ja väldib seeläbi domeeninime kaotamist Domeenivaidluste Komisjoni menetluses. Käsitletava õigustatud huvi alusega ei ole antud juhul tagatud, et kaupu ega teenuseid ei pakutaks kolmanda isiku maine ärihuvides ärakasutamiseks,¹¹⁶ kolmanda isiku õiguse kasutamise takistamiseks¹¹⁷ ega Internetikasutajate kolmanda isiku veebilehelt registreerija veebilehele ülemeelitamiseks.¹¹⁸

Eeltoodust tulenevalt ei ole registreerija õiguse ja õigustatud huvi esimese aluse sätestamisel piisavalt tõkestatud selle pahauskset tekitamist. Pahausksel registreerijal on kolmanda isiku õigusest teada saades võimalik luua endale käsitletav õigustatud huvi alus ja vältida seeläbi oma pahauskse tegevuse tulemusena domeeninime kaotamist Domeenivaidluste Komisjonis.

Teine registreerija õigustatud huvi tõendav asjaolu on registreerija üldtuntus. Käsitletava õigustatud huvi aluse eesmärk on välistada domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kaitsealast eelkõige isikute ja organisatsioonide nimed, võimaldades neil jätkata oma nime domeeninimena kasutamist.¹¹⁹ Isikud ja organisatsioonid, nagu kõik üldtuntusele tuginejad, peaksid olema oma nime järgi üldtuntud enne domeeninime registreerimist,¹²⁰ kuna registreerija õigustatud huvi ei saa tekkida domeeninime registreerimise tõttu.¹²¹

Nime üldtuntus tekib reeglina nime kasutamise kaudu. Nime registreerimine avalikes registrites ei taga nime üldtuntust. Kui nime registreerimine avalikes registrites tagaks nime üldtuntuse, oleks registreerijal võimalik tekitada endale õigustatud huvi pahauskse

¹¹⁵ Magistritöö kirjutamise seisuga on domeeninimi teakirjastus.ee EIS-i poolt hallatava WHOIS andmebaasi kohaselt registreerimiseks vaba.

¹¹⁶ Kolmanda isiku maine ärakasutamine: WIPO. AMC. 12.10.2000, No D2000-0847, *Madonna Ciccone v Dan Paris and madonna.com*, p 6(C)

¹¹⁷ Kolmanda isiku õiguse domeeninimes kasutamise takistamine seisneb eelkõige kolmanda isiku õigusega identsete ning eksitavalt sarnaste domeeninime registreerimises: WIPO. AMC. 23.02.2000, No D2000-0032, *Nabisco Brands Company v The Patron Group, Inc*, p 5(b)

¹¹⁸ Internetikasutajate ülemeelitamine: WIPO. AMC. 11.07.2001, No D2001-0610, *Women in Military Service for America Memorial Foundation, Inc. v Russian Web Marketing*, p 5(b)

¹¹⁹ D. Lindsay, p 317

¹²⁰ WIPO. AMC. 15.01.2002, No D2001-1112, *Rothschild Bank AG v Rothschild Corporation*, p 6

¹²¹ Domeeninime registreerimine kui õigustatud huvi allikas: DVKo 08.02.2013, 12-1a-288 p 4

tegevusega. Registreerijal piisab vaid kolmanda isiku õigusele vastava tähise ärinimena registreerimisest ja mõne aja möödudes ärinimele vastava domeeninime registreerimisest,¹²² tekitamaks enda nimele üldtuntuse ja seeläbi ka õigustatud huvi.

Reglemendis ei ole sätestatud, millal enne domeeninime registreerimist peab registreerija oma nime järgi üldtuntud olema. Nime üldtuntuse tekkimise aja puudumine võimaldab registreerijal valida kolmanda isiku õigusele vastav nimi oma tegevuse tähistamiseks, turustada end selle nime all veidi aega ja registreerida oma nimi seejärel domeeninimena. Kirjeldatud tegevus annaks domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kehtiva versiooni kohaselt registreerijale õigustatud huvi, kuigi registreerija käitumine oli pahauskne.

Eeltoodust tulenevalt ei ole registreerija õiguse ja õigustatud huvi teise aluse sätestamisel piisavalt tõkestatud selle pahauskset tekitamist. Käsitletava õigustatud huvi aluse pahauskne tekitamine võimaldab registreerijal vältida domeeninime kaotamist Komisjoni menetluses.

Kolmas registreerija õigustatud huvi tõendav asjaolu on domeeninime seaduslik, mittetulunduslik ja aus kasutamine, kavatsuseta eksitada tarbijaid või kahjustada või kasutada ära kolmanda isiku või ta õiguse mainet. Käsitletava õigustatud huvi aluse eesmärk on tähistest tulenevate äriliste ja mitteäriliste, sh sõnavabadusõiguste, huvide tasakaalustamine ning domeeninime ausa kasutamise võimaldamine.¹²³ Domeeninime seaduslik, mittetulunduslik ja aus kasutamine eeldab Reglemendi p 15.5(c) kohaselt:¹²⁴

- domeeninime kasutamise seaduslikku ja mittetulunduslikku eesmärki ja
- domeeninime ausat kasutamist kavatsuseta
  - eksitada tarbijaid või
  - kasutada ära kolmanda isiku või tema õiguse mainet või
  - kahjustada kolmanda isiku või tema õiguse mainet.

Domeeninime seaduslik, mittetulunduslik ja aus kasutamine eeldab ennekõike domeeninime heauskset kasutamist. Kui domeeninime pahauskne ja ärilistel eesmärkidel registreerimine on ilmne, ei ole domeeninime kasutamist võimalik käsitleda seadusliku, mittetulundusliku ega ausana.¹²⁵ Isegi, kui domeeninime kasutamise taotleb ainult osaliselt ärilisi eesmärke, ei ole Reglemendi p-s 15.5(c) sätestatud õigustatud huvi alus kohaldatav.¹²⁶

¹²² WIPO. AMC. 20.11.2002, No D2002-0672, *Royal Bank of Canada v RBC Bank*, p 6

¹²³ D. Lindsay, p 322; World Intellectual Property Organization (WIPO). *The Management of Internet Names and Addresses: Intellectual Property Issues. First Report of the WIPO Domain Name Process.* Geneva: WIPO 1999, para 172

¹²⁴ Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi p 15.5(c) eeldused: DVKo 05.12.2012, 12-1a-286, p 5.2

¹²⁵ D. Lindsay, p 332

¹²⁶ WIPO. AMC. 05.12.2000, No D2000-1072, *The New York Times Company v New York Internet Services*, p 5; WIPO. AMC. 13.06.2000, No D2000-0300, *Monty and Pat Roberts, Inc. v J. Bartell*, p 6; WIPO. AMC. 04.12.2000, No D2000-0858, *Ahmanson Land Company v Save Open Space and Electronic Imaging Systems*, p

Tarbijate eksitamine ja kolmandate isikute õiguste maine ärakasutamine seisneb esimese tõlgenduse kohaselt kolmanda isiku õiguse objektiga identse või eksitavalt sarnase domeeninime registreerimises. Kolmanda isiku õiguse objektiga identne või eksitavalt sarnane domeeninimi loob Internetikasutajates mulje kolmanda isiku ja registreerija seotusest ning meelstab kolmanda isiku maine arvel Internetikasutajad registreerija veebilehele.¹²⁷ Domeeninimele vastava veebilehe sisu ei ole siinjuures oluline. Tarbijate eksitamine ja kolmandate isikute maine ärakasutamine toimub domeeninime ja kolmanda isiku õiguse segiajamise tõttu. Veebilehe sisu ei muuda olematuks domeeninime ja kolmanda isiku õiguse objekti esialgset segiajamist ning kolmanda isiku mainest kasu saamist. Internetikasutajate registreerija veebilehele suunamiseks ning kolmandale isikule kahju tekkimiseks piisab seega domeeninime ja kolmanda isiku õiguse objekti identsusest või eksitavast sarnasusest.

Samas esimene tõlgendus Reglemendi p 15.5(c) osaliselt sisutühjaks. Kolmanda isiku õigustega identse või eksitavalt sarnase domeeninime registreerija ei saa tugineda Reglemendi p-le 15.5(c) osas, mis sätestab tarbijate eksitamise või kolmanda isiku maine ärakasutamise. Kui kolmanda isiku õiguse objektiga identne või eksitavalt sarnane domeeninimi oleks juba oma olemuselt tarbijaid eksitav ja kolmanda isiku õiguse mainet ära kasutav, ei oleks kolmanda isiku õiguse objektiga identse ja eksitavalt sarnase domeeninime õiguspärane, mittetulunduslik ja aus kasutamine võimalik.

Kuna on kaheldav, et EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi loojad soovisid luua osaliselt õigustühja sätte, oleks Reglemendi p 15.5(c) otstarbekas tõlgendada viisil, mis tagaks selle rakendumise võimalikult suures ulatuses. Teise tõlgenduse kohaselt tuleks tarbijate eksitamise ja kolmanda isiku maine ärakasutamise hindamisel võtta lisaks domeeninimele arvesse ka domeeninimele vastava veebilehe sisu. Kui veebilehelt nähtub selgelt, et tegemist ei ole kolmanda isiku veebilehega, on keskmised Internetikasutajad võimelised saama üle oma esialgsest segadusest ning juhtima Interneti kasutust vastavalt enese teadlikele eelistustele. Kirjeldatud juhul lõppeb Internetikasutajate eksitus kolmanda isiku õigusele vastava domeeninime kasutamise heausksuse tulemusena. Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk ei ole aga takistada kolmandate isikute õiguste heauskset kasutamist.

Kolmanda isiku või tema õiguse maine kahjustamisena on võimalik käsitleda kõiki kolmanda isiku tegevust puudutavaid kriitika-veebilehti, mis põhinevad kolmanda isiku õiguse objektiga

---

6; WIPO. AMC. 30.04.2004, No D2004-0206, *Covance, Inc. and Covance Laboratories Ltd. v The Covance Campaign*, p 6(B)

¹²⁷ WIPO. AMC. 23.10.2006, No 2006-1066, *Moss and Coleman Solicitors v Rick Kordowski*, p 6(B); WIPO. AMC. 11.12.2006, No D2006-1230, *InMed Diagnostic Services, LLC v James Harrison*, p 7(B)

identsel või eksitavalt sarnasel domeeninimel.¹²⁸ Samas on domeeninimele vastavate kriitika-veebilehede puhul mõistlik arvestada sõnavabadusõigusi. Kuigi sõnavabadus ei ole sõnaselgelt registreerija õigustatud huvi alus, tuleks domeeninimele vastaval veebilehel kriitika esitamist käsitleda siiski sõnavabaduse teostamise ja registreerija õigustatud huvi alusena. Internetis kui üheks olulisemais kommunikatsiooni vahendis peaks sõnavabadus olema tagatud Internetiõiguse alustalana.¹²⁹

WIPO Arbitraaži- ja Vahenduskeskus on kriitika-veebilehti käsitlevates lahendites jõudnud kahale erinevale seisukohale. Esiteks on leitud, et õigus kritiseerida ei hõlma õigust registreerida kolmanda isiku õigusega identset või eksitavalt sarnast domeeninime. Õigus oma vaadete avaldamisele ei hõlma õigust kasutada kolmanda isiku õigust enda vaadete avaldamiseks.¹³⁰ Teiseks on leitud, et kolmanda isiku õigusele vastava domeeninime kasutamine kriitika-veebilehe loomiseks on sõnavabadusõiguse realiseerimine ning seega käsitletav registreerija õigustatud huvi alusena. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk ei ole kaitsta kolmandaid isikuid õiguspäraste ärilise eesmärgita esitatud kritiseerivate arvamuste eest. Isegi selliste arvamuste eest, mis on ebaõiglased, ülepaisutatud ja sisaldavad faktivigu ja on identsed või eksitavalt sarnased kolmanda isiku õigustega.¹³¹

Otsustamaks, millisest seisukohast juhinduda, tuleks autori hinnangul esmajoones lähtuda Reglemendi p 15.5(c) eesmärgist. Esimene tõlgendus ei ole Reglemendi p 15.5(c) mõttega kooskõlas. Kui õigus kritiseerida ei hõlma õigust kasutada kolmanda isiku õigusega identset või eksitavalt sarnast domeeninime, ei ole kolmanda isiku õigusega identse või eksitavalt sarnase domeeninime seaduslik, mittetulunduslik ja aus kasutamine kolmandate isikute kritiseerimiseks võimalik. Reglemendi p 15.5(c) mõtte on aga tasakaalustada kolmandate isikute ja registreerijate huvid, tagamaks domeeninimede vaba kasutamise ning seeläbi sõnavabaduse realiseerimise.¹³²

Kui kolmanda isiku õiguse objektiga identset või eksitavalt sarnast domeeninime kasutatakse seadusliku, mittetulundusliku ja ausa kriitika-veebilehe loomiseks, ei ole kolmandate isikute huvide kaitsmine autori arvates kaalukam registreerija sõnavabadusõigusest. Kolmanda isiku õiguse ja domeeninime vahel võib küll esialgne segadus tekkida, ent see on ületatav domeeninimele vastavale veebilehe sisust tulenevalt. Kui domeeninimele vastavalt veebilehelt

---

¹²⁸ WIPO. AMC. 07.06.2000, No D2000-0279, *Mission KwaSizabantu v Benjamin Rost*

¹²⁹ WIPO. AMC. 06.07.2000, No D2000-0190, *Bridgestone Firestone, Inc. v Jack Myers*. Case, p 6

¹³⁰ WIPO. Overview of WIPO Panel Views on Selected UDRP Questions p 2.4; WIPO. AMC. 13.06.2000, No D2000-0300, *Monty and Pat Roberts, Inc v J. Bartell*, p 6

¹³¹ WIPO. Overview of WIPO Panel Views on Selected UDRP Questions p 2.4; WIPO. AMC. 22.04.2004, No D2004-0014, *Howard Jarvis Taxpayers Association v Paul McCauley*, p 6(B)

¹³² Reglemendi p 15.5(c) eesmärgid: WIPO. AMC. 30.04.2004, No 2004-0206, *Covance, Inc and Covance Laboratories Ltd v The Covance Campaign*, p 6(B)

ilmneb üheselt, et tegemist ei ole kolmanda isiku veebilehe, vaid kellegi teise omaga, kaob esialgne segadus ning seeläbi ka kolmandate isikute õiguste kahjustumine.¹³³ Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk ei ole kaitsta kolmandaid isikuid kriitika eest, vaid takistada kolmandate isikute õiguste maine ärakasutamist või kahjustumist. Kusjuures aus ja ehtne kriitika¹³⁴ ei ole autori hinnangul kolmanda isiku maine kahjustamine domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise elemendi mõttes.

Eeltoodust tulenevalt on EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi p-s 15.5 sätestatud registreerija õiguse ja õigustatud huvi aluste pahauskse tekitamise kaudu võimalik vältida domeeninime kaotamist Domeenivaidluste Komisjoni menetluses. Registreerija õiguse ja õigustatud huvi aluste pahauskne tekitamine piirab aga oluliselt kolmandate isikute võimalusi kaitsta oma domeeninimede kaaperdamise tõttu rikunud õiguseid Reglemendi alusel.

Kokkuvõtvalt, Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teine element sisaldab kolme konkreetset juhtumit, mil registreerija õigus ja õigustatud huvi on olemas. Samas puudub nii Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendis kui ka sellele vastavas praktikas ühtne arusaam, mis võiks ning mis ei peaks olema registreerija õiguse ja õigustatud huvi alus. Ühtse arusaama puudumine on toonud kaasa võrdlemisi ebajärjepideva Komisjoni praktika, kus registreerija õigus ja õigustatud huvi on aeg-ajalt tuvastatud või jäetud tuvastamata Reglemendi eesmärkide vastaselt.

Registreerija õiguse ja õigustatud huvi aluste sätestamisel ei ole piisavalt keskendunud registreerija õiguse ja õigustatud huvi aluste pahauskse tekitamise vastaste meetmete väljatöötamisele ning rakendamisele. Registreerija õiguse ja õigustatud huvi aluste pahauskse tekitamise vastaste meetmete puudumine võimaldab registreerijal aga õiguse ja õigustatud huvi aluste kunstliku konstrueerimise kaudu vältida domeeninime kaotamist Domeenivaidluste Komisjoni menetluses ning seeläbi kahjustada kolmandate isikute õiguseid.

1.2.2.2. Domeeninime pahauskse registreerimise ja kasutamise puudumine

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk on takistada kolmandate isikute õiguste pahauskset domeeninimena registreerimist ja kasutamist.¹³⁵ Kolmandate isikute õiguste pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine on

---

¹³³ Esialgse segaduse ületamine: M. Košcik. "Sucks Cases" in WIPO Domain Name Decisions – Masaryk University Journal of Law and Technology 2007/1, Issue 1, pp 323 – 327.

¹³⁴ Heauskne ja tõelist kriitikat väljendav veebileht ei ole pornograafiline, vägivallale õhutav ega uimastitega seotud materjali sisaldav veebileht: WIPO. AMC. 27.02.2002, No D2002-0029, *Microsoft Corporation v Paul Horner*, p 6; WIPO. AMC. 06.07.2001, No D2001-0505, *Britannia Building Society v Britannia Fraud Prevention*, p 7(B)

¹³⁵ WIPO. AMC. 13.12.2005, No D2005-1109, *Martha Stewart Living Omnimedia, Inc. v Josh Gorton*, p 6(C)

registreerija õigusest ja õigustatud huvist eraldiseisev kategooria, s.t registreerija õiguse ega õigustatud huvi puudumine ei saa olla registreerija pahausksuse alus.¹³⁶

Domeenivaidluste Komisjoni menetluses on registreerija pahausksuse puudumine tuvastatud kolmel korral kolmekümnest. Neljal korral jäeti registreerija pahausksus tuvastamata domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi tõendamata ning kuuteistkümnel korral registreerija õiguse ja õigustatud huvi puudumise tõttu. Registreerija pahausksuse olemasolu on tuvastatud aga seitsmel korral.¹³⁷

Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi p-s 15.6 on lahtise loeteluna sätestatud viis domeeninime pahausksuse registreerimisele ja kasutamisele viitavat asjaolud. Samas puudub nii Reglemendis kui ka sellele vastavas praktikas ühtne arusaam, mis võiks ning mis ei peaks olema registreerija pahausksuse alusena käsitletav. Domeeninime pahausksusele registreerimisele ja kasutamisele viitab:

- domeeninime registreerimine selle tasu eest üle andmise eesmärgil;
- domeeninime registreerimine kolmanda isiku õiguse domeeninimes kasutamise takistamise eesmärgil;
- domeeninime registreerimine kolmanda isiku tegevuse häirimise eesmärgil;
- domeeninime kasutamine Internetikasutajate ligimeelitamise eesmärgil;
- füüsilise isiku nime õigustamatu domeeninimes kasutamine.

Registreerija pahausksus väljendub kas domeeninime registreerimises või kasutamises. Tegemist on alternatiividega, mistõttu piisab Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme viimase elemendi tuvastamiseks vaid ühest.

Domeeninime pahausksuse registreerimine eeldab pahausksust domeeninime registreerimise ajal.¹³⁸ Domeeninime registreerimine on domeeninime kohta registreerimise tegemine EIS-i poolt hallatavas domeeninimede registris. Domeeninime registreerimine aeg on Komisjoni menetluses vaidlustatud domeeninime registreerija nimele registreerimise aeg.

Domeeninime pahausksuse kasutamise eeldab domeeninime kasutamist domeeninime registreerimise ja Domeenivaidluste Komisjonile vaidlustusavalduse esitamise vahelisel perioodil.¹³⁹ Domeeninime pahausksuse kasutamise kestus ei ole registreerija pahausksuse

---

¹³⁶ WIPO. AMC. 02.06.2000, No D2000-0270, *Document Technologies, Inc. v International Electronic Communications*

¹³⁷ Registreerija pahausksuse tuvastamine Komisjoni praktikas: Lisa 3. EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni praktika tulpdiaagramm registreerija õiguse ja õigustatud huvi ning pahausksuse lõikes aastatel 2010 - 2014.

¹³⁸ WIPO. AMC. 14.09.2001, No 2001-0782, *Substance Abuse Management, Inc v SAMI*, p 6; Käesolev töö, p 1.2.1.2

¹³⁹ WIPO. AMC. 20.06.2003, No D2003-0254, *Caixa Economica Federal v Menterprises – Web Development*, p 6(C); WIPO. AMC. 18.06.2001, No D2001-0523, *Valor Economico SA v Daniel Allende*, p 6

tuvastamisel oluline, kuna domeeninime kasutamise pahausksust ei ole võimalik autori hinnangul muuta olematuks domeeninime pahauskse kasutamise lõpetamisega. Nõue, et domeeninime pahauskne kasutamine oleks kestev vaidlustusavalduse esitamise seisuga, võimaldaks registreerijal lõpetada ennetavalt domeeninime pahauskne kasutamine ning seeläbi vältida domeeninime kaotamist Domeenivaidluste Komisjoni menetluses.

Domeeninime kasutamine võib olla nii aktiivne kui ka passiivne. Domeeninime aktiivne kasutamine hõlmab näiteks domeeninimele vastava veebilehe loomist ja kasutamist, domeeninime reklaamimist või domeeninime müügipakkumise avaldamist. Domeeninime passiivse kasutamise korral puudub aga domeeninime funktsionaalne kasutamine. Registreerija pahausksus tuvastatakse sel juhul muude asjaolude pinnalt.

Üks olulisemaid registreerija pahauskse viitav asjaolu on registreerija teadmine või teadma pidamine kolmanda isiku õigusest.¹⁴⁰ Registreerija teadmine või teadma pidamine on kehtiva domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kohaselt ainukene üldine registreerija pahausksuse sisustamise põhimõte. Käsitletava põhimõtte kohaselt ei ole registreerija kohustatud kontrollima domeeninime vastavaust kolmanda isikute õigustele, kuid registreerija ei tohi teadlikult registreerida kolmanda isiku õigusi rikkuvat domeeninime.¹⁴¹ Kolmanda isiku õiguse teadlik domeeninimena registreerimine viitab registreerija pahausksusele ning kavatsusele kasutada kolmanda isiku õigust registreerija huvides.

Registreerija teadmine on olemas juhul, kui domeeninime kasutatakse kolmanda isiku õigusele¹⁴² või kolmanda isiku konkurendi veebilehele viitamiseks¹⁴³ või kolmanda isiku veebilehega sarnase veebilehe loomiseks.¹⁴⁴ Registreerija teadmine kolmanda isiku õigusest võib ilmned ka kolmanda isiku õigusega praktiliselt identse domeeninime registreerimisest (typosquatting)¹⁴⁵ või domeeninime kolmandale isikule müügiks pakkumisest.¹⁴⁶

Kolmanda isiku õigusest teadma pidamisele viitab üldtuntud kolmanda isiku õiguse domeeninimena registreerimine. Registreerija väide, et ta ei teadnud ega pidanudki teadma kaubamärke, nagu NIKE või ERR, ei ole usutav, kuna need on Eesti kontekstis väga tuntud. Üldtuntud kolmandate isikute õiguste objektidega identse või eksitavalt sarnase domeeninime

¹⁴⁰ WIPO. AMC. 09.12.2000, No D2000-1409, *Sony Kabushiki Kaisha v Inja, Kil*, p 6

¹⁴¹ Domeeninime registreerimistaotluse esitamise kohustub registreerija täitma heas usus EIS-i .ee domeenireegleid ja muuhulgas kinnitama, et domeeninime registreerimisega ei rikuta registreerijale teadaolevalt kolmanda isiku õiguseid: EIS-i .ee domeenireeglid p 4.1.5, 4.1 ja 5.3; DVKo 18.01.2011, 10-1a-259 p 4.3

¹⁴² WIPO. AMC. 21.09.2000, No D2000-0878, *Canon Kabushiki Kaisha v Price-Less Inkjet Cartridge Company*, p 6

¹⁴³ WIPO. AMC. 26.06.2006, No D2006-0508, *PartyGaming Plc v WHOis Privacy Protection Service, Inc*, p 6(D)

¹⁴⁴ WIPO. AMC. 14.05.2003, No D2003-0222, *Six Continents Hotels, Inc v Hotel Partners of Richmond*, p 6(C); DVKo 25.10.2011, 11-1a-273, p 3.3

¹⁴⁵ WIPO. AMC. 03.07.2002, No D2002-0409, *Pfizer Inc v Re This Domain For Sale*, p 6(iii)

¹⁴⁶ WIPO. AMC. 13.12.2005, No D2005-1109, *Martha Stewart Living Omnimedia Inc v Josh Gorton*, p 6(D)

registreerimine ja kasutamine viitab juba iseenesest registreerija pahauskusele.¹⁴⁷ Seega mida tuntum on kolmanda isiku õigus, seda väiksem on tõenäosus, et registreerija ei olnud teadlik kolmanda isiku õigusest ning et domeeninimi registreeriti heauskselt.

Kolmanda isiku õigusest teadmine või teadma pidamine ei garanteeri siiski registreerija pahauskuse tuvastamist. Kuna tegemist on avatud mõistega, tuleks registreerija pahauskuse tuvastamisel lähtuda asjaolude kogumist, sh Reglemendi p-s 15.6 sätestatust.¹⁴⁸ Samas ei ole Reglemendis aga sätestatud muid üldisi põhimõtteid registreerija pahauskusele viitavate asjaolude hindamiseks, vaid on piiratud kasuistliku pahauskuse aluste loeteluga.

Esimene – Reglemendi p 15.6(a) sätestatud – registreerija pahauskuse alus on domeeninime registreerimine selle tasu eest üle andmise eesmärgil. Kui domeeninime registreerimise eesmärk on olnud domeeninime kolmanda isiku õiguse omajale või tema konkurendile üle andmine tasu eest, mis oluliselt ületab domeeninime registreerimise kulusid, on domeeninime registreerimine pahauskne.

Reglemendi p 15.6(a) järgi peab domeeninime üleandmispakkumine olema tehtud kas kolmanda isiku õiguse omajale või tema konkurendile. WIPO Arbitraaži- ja Vahenduskeskus on aga mitmes otsuses leidnud, et domeeninime pakkumine määratlemata hulgal isikutele (nt oktsionil või domeeninimele vastaval veebilehel) võib samuti kaasa tuua registreerija pahauskuse.¹⁴⁹ Reglemendis sätestatud pahauskusele viitavad asjaolud ei ole ammendavad, mistõttu on pahauskuse tuvastamisel põhjendatud kõikide faktide kaalumise ja Reglemendi p 15.6(a) sätestatu laiendav sisustamine. Samas ei ole reglemendis sätestatud üldiseid põhimõtteid, mille võiks registreerija pahauskuse tuvastamine toimuda.

Domeeninime üleandmise tasu võib olla nii rahaline kui ka mitterahaline. Domeeninime üleandmise tasu vaid rahalisena käsitlemine võimaldab registreerijal nõuda raha asemel muid rahas hinnatavaid soodustusi (ürituste pileteid,¹⁵⁰ lepingu sõlmimist¹⁵¹) ilma domeeninime Komisjoni menetluses kaotamise ohuta. Seetõttu ei ole autori hinnangul mõistlik käsitleda domeeninime üleandmise tasu ainult rahalisena.

Samas ei pruugi iga domeeninime üleandmisele suunatud tegevus viidata registreerija pahauskusele ja seda isegi siis, kui domeeninime üleandmisest saadav tasu on oluliselt

---

¹⁴⁷ WIPO. AMC. 01.05.2000, No D2000-0163, *Veuve Clicquot Ponsardin v The Polygenix Group Co*, p 6

¹⁴⁸ D. Lindsay, p 365

¹⁴⁹ WIPO. AMC. 25.10.2000, No D2000-0960, *CONOCO INC v RDH Computer Solutions*, p 6; WIPO. AMC. 22.10.2001, No D2001-1073, *Prisma Presse v BUYDOMAINS.COM*, p 6; WIPO. AMC. 28.03.2005, No D2005-1115, *Iconcard S.p.A v Linecom*, p 6(C)

¹⁵⁰ WIPO. AMC. 18.06.2001, No D 2001-0351, *Mr Severiano Balleteros Sota v Patrick Waldron*, p 6.4

¹⁵¹ WIPO. AMC. 16.12.2006, No D2006-1263, *Takaso Rubber Products Sdn Bhd v Selim Tasci and Tasci Dis Tic Ltd STI*, p 6(C)

suurem domeeninime registreerimise kuludest. Domeeninime müümine võib olla tavaline äripraktika¹⁵² ega pruugi osundada registreerija pahausksusele juhul, kui registreerija ei olnud teadlik kolmanda isiku õigusest¹⁵³ ning domeeninime müügipakkumine oli tehtud osana heausksetest läbirääkimistest.¹⁵⁴ Kui registreerija on registreerinud domeeninime enda tarbeks ning üritanud seda hiljem müüa, siis pole samuti põhjust rääkida domeeninime registreerimisest selle tasu eest üleandmise eesmärgil.

Teine – Reglemendi p 15.6(b) sätestatud – pahausksuse alus on domeeninime registreerimine eesmärgiga takistada kolmanda isiku õiguse kasutamist domeeninimena. Kolmanda isiku õiguse domeeninimena kasutamine .ee tippdomeeni all on võimatu juhul, kui kolmanda isiku õigusele vastav domeeninimi on juba .ee tippdomeeni alla registreeritud.¹⁵⁵ Kolmanda isiku õiguse domeeninimena kasutamine on piiratud juhul, kui registreeritud domeeninimi on kolmanda isiku õigusega eksitavalt sarnane.¹⁵⁶

Registreerija peab käsitletava pahausksuse aluse kohaselt olema domeeninime registreerinud tahtlikult, vältimaks kolmanda isiku õiguse domeeninimena kasutamist. Reglemendi p 15.6(b)(i) ja 15.6(b)(ii) järgi viitab registreerija tahtlusele esiteks samalaadse tegevuse korduv läbiviimine ning teiseks domeeninime kasutamise puudumine kaheaastase perioodi vältel.

Esimene registreerija tahtlusele viitav asjaolu tuleneb registreerija varasemast käitumisest. Registreerija tahtlus võib olla tuletatav näiteks erinevate domeeninimede registreerimisest ja seeläbi korduvast kolmandate isikute takistamisest enda õigusi domeeninimena registreerimast.¹⁵⁷ Registreerija varasema käitumise hindamisel arvestatakse reeglina nii horisontaalseid kui ka vertikaalseid domeeninimede registreeringuid. Horisontaalsed¹⁵⁸ registreeringud hõlmavad erineva ja vertikaalsed¹⁵⁹ sama kolmanda isiku õiguste domeeninimena registreerimist.¹⁶⁰ Seega pole registreerija varasema käitumise arvestamisel oluline ainult registreerija varasem käitumine konkreetses menetluses vaidlustatud kolmandate isikute õiguste, vaid kõigi kolmandate isikute õiguste suhtes.

Teine registreerija tahtlusele viita asjaolu on domeeninime kasutamise puudumine. Kui domeeninime ei ole kasutatud asjakohasel viisil vähemalt kahe aasta jooksul registreerimise

---

¹⁵² WIPO. AMC. 24.06.2005, No D2005-0493, *Barlow Lyde & Gilbert v The Business Law Group*, p 6(C)

¹⁵³ WIPO. AMC. 31.01.2001, No D2000-1654, *Etam, plc v Alberta Hot Rods*, p 6(C)

¹⁵⁴ WIPO. AMC. 02.06.2005, No 2005-0385, *Cool Cat Fashion BV v Cool Kat*, p 6(C)

¹⁵⁵ Käesolev töö, p 1.

¹⁵⁶ WIPO. AMC. 30.09.2005, No D2005-0835, *NBTY, Inc v LaPorte Holdings*, p 6(C)

¹⁵⁷ WIPO. AMC. 26.05.2001, No 2001-0311, *EMAP USA, Inc v Dick Jurgens*, p 6(C)

¹⁵⁸ WIPO. AMC. 02.12.2003, No D2003-0693, *PepsiCo, Inc v Phayze Inc*

¹⁵⁹ WIPO. AMC. 14.06.2000, No D2000-0273, *Yahoo! Inc v Eitan Zviely*

¹⁶⁰ WIPO. AMC. 20.03.2001, No D2001-0046, *Telstra Corporation Limited v Ozurls*, p 6

kuupäevast, on domeeninimi Reglemendi p 15.6(b)(ii) järgi registreeritud eesmärgiga takistada kolmanda isiku õiguse kasutamist domeeninimes.

Domeeninime kasutamata jätmine ei pruugi aga alati viidata registreerija tahtlusele takistada kolmandatel isikutel oma õiguste kasutamist domeeninimena. Domeeninime kasutamise puudumine võib olla tingitud mitmetest asjaoludest, sh veebilehe loomise tehnilistest probleemidest või on-line toodete ja teenuste turustamise takistustest. Seega ei ole domeeninime kasutamise, sh domeeninime kahe aasta pikkuse kasutamise, puudumine autori hinnangul isenesestmõistetavalt tingitud registreerija soovist takistada kolmandatel isikutel oma õiguste domeeninimena kasutamist.

Kolmas – Reglemendi p-s 15.6(c) sätestatud – registreerija pahausksuse alus on domeeninime registreerimine kolmanda isiku tegevuse häirimise eesmärgil. Kolmanda isiku tegevuse häirimise eesmärgi tuvastamise esmane eeldus on registreerija teadmine kolmanda isiku tegevusest. Lisaks registreerija teadmisele kolmanda isiku tegevusest peaks registreerija peamine eesmärk domeeninime registreerimisel olema kolmanda isiku tegevuse häirimine. Kolmanda isiku tegevuse tegelik häirimine ei ole oluline, piisab registreerija kavatsusest häirida domeeninime registreerimisega kolmanda isiku tegevust.¹⁶¹

Registreerija teadmine kolmanda isiku tegevusest on kas tegelik või registreerijale omistatav. Registreerija teadmine on tegelik, kui registreerija teadis kolmanda isiku tegevusest. Registreerija teadmine on registreerijale omistatav, kui registreerija oleks pidanud teadma kolmanda isiku tegevusest. Teadma pidamisele viitab kolmanda isiku ja registreerija geograafilise asukoha samasus, tegutsemine samas tegevusvaldkonnas ja domeeninime kasutamise samalaadsete kaupade müügiks või teenuste pakkumiseks.

Kolmanda isiku tegevuse häirimine on tuletatav eelkõige domeeninime kasutamise asjaoludest. Kolmanda isiku tegevuse häirimine võib hõlmata domeeninime kasutamist kolmanda isiku klientide registreerija¹⁶² veebilehele suunamiseks. Kolmanda isiku õigusega identse või eksitavalt sarnase domeeninime registreerimine ja selle hilisem passiivne kasutamine võib samuti olla kolmanda isiku tegevust häiriv.¹⁶³ Vaatamata kirjeldatud üksikjuhtudele, ei ole registreerija tegevuse häirimise olemus senini aga Domeenivaidluste Komisjoni praktikas käsitlemist leidnud, mistõttu ei ole selge, kas kolmanda isiku häirimisena saab käsitleda igasuguseid, ka ebaolulisi, negatiivseid tagajärgi.

---

¹⁶¹ WIPO. AMC. 15.11.2005, No D2005-0760, *RuggedCom, Inc v LANstore, Inc*, p 6(C)

¹⁶² WIPO. AMC. 18.11.2002, No D2002-0893, *Southwest Airlines Co v TRN*, p 6(iii)

¹⁶³ WIPO. AMC. 12.09.2005, No D2005-0766, *The Cheesecake Factory Inc v Say Cheesecake*, p 6(C)

Neljas – Reglemendi p-s 15.6(d) sätestatud – registreerija pahausksuse alus on domeeninime kasutamine Internetikasutajate ligimeelitamiseks ja seeläbi kolmanda isiku arvel kasu saamiseks. Reglemendi p 15.6(d) järgi on pahausksuse tuvastamiseks vajalikud järgnevad kumulatiivsed eeldused:

- domeeninime kasutamine,
- Internetikasutajate tahtlik ligimeelitamine registreerija veebilehele või teistele on-line kohtadele,
- kasu saamise eesmärk registreerija veebilehel või teistes on-line kohtades ja
- kolmanda isiku õigusega segiajamise ohu tekitamine.

Domeeninime kasutamine hõlmab reeglina domeeninimele vastava veebilehe loomist ja selle kasutamist. Samas ei ole domeeninimele vastava veebilehe loomine ainus domeeninime kasutamise viis:¹⁶⁴ domeeninime võib kasutada ka näiteks Internetipõhiseks reklaamimiseks.

Internetikasutajate tahtlik ligimeelitamine on tuletatav registreerija objektiivsest käitumisest. Registreerija subjektiivne seisukoht ei oma tähtsust. Internetikasutajate tahtlik ligimeelitamine on olemas juhul, kui registreerija tegevuse objektiivne tagajärg on kaasa toonud Internetikasutajate ligimeelitamise.¹⁶⁵ Internetikasutajate ligimeelitamine hõlmab Internetikasutajate ligimeelitamist registreerija veebilehele või teistele on-line kohtadele.

Kasu saamise eesmärk hõlmab igasugust Internetikasutajate ligimeelitamisest tulenevat kasu. Isegi, kui registreerija kavatses annetada kogu saadava kasu heategevusele, on ta ikkagi kasu saanud ning pahausksuse välistamiseks ei ole põhjust.¹⁶⁶ Samas ei eelda kasu saamise eesmärk reaalselt kasu saamist. Kasu saamisele suunatud objektiivselt tuvastatav registreerija tahtlus kasu saada on piisav registreerija pahausksuse tuvastamiseks.

Kolmanda isiku õigusega segiajamise ohu tekkimine ei eelda domeeninime kolmanda isiku õigusega segiajamist, vaid ainult võimalust, et domeeninime aetakse kolmanda isiku õigusega segi. Kolmanda isiku õiguse segiajamine on eelkõige tingitud domeeninime kasutamise viisist. Kui domeeninime kasutamisest või domeeninimest enesest ei ilmne domeeninime kuulumine kolmandale isikule, on domeeninime ja kolmanda isiku õiguse segiajamise oht autori hinnangul olemas ja registreerija pahausksuse tuvastamine võimalik.

Viies – Reglemendi p-s 15.6(e) sätestatud – registreerija pahausksuse alus on füüsilise isiku nime õigustamatu domeeninimena kasutamine. Kui registreerija ja füüsilise isiku nime vahel puudub füüsilise isiku domeeninimes kasutamist õigustav seos, on domeeninime kasutamine

---

¹⁶⁴ Domeeninime kasutamise viisid: käesolev töö, p 1.2.2.1

¹⁶⁵ WIPO. AMC. 24.07.2003, No D2003-0453, *Paule Ka v Paula Korenek*, p 6(D)

¹⁶⁶ WIPO. AMC. 13.09.2004, No D2004-0576, *The Professional Golfers' Association of America (PGA) v Provisions, LLC*, p 6(C)

pahauskne. Registreerija õigus kasutada isikunime domeeninimes ei tulene ainult registreerija nime domeeninimele vastavusest, vaid kõigist kaasuse asjaoludest. Füüsilise isiku nime õigustamatu kasutamine ei ole senini leidnud Domeenivaidluste Komisjoni praktikas käsitlemist, mistõttu ei ole selle pahauskuse aluse rakenduslikud probleemid ja iseärasused veel välja kujunenud.

Eeltoodust tulenevalt on registreerija pahauskuse aluste sisustamiseks vaja välja töötada registreerija pahauskuse tõlgendamise üldised põhimõtted. Registreerija pahauskuse tõlgendamise üldised põhimõtted võimaldaksid anda näiteks vastuse küsimustele, millistel asjaoludel on ja millistel asjaoludel ei ole domeeninime müümine pahauskne, milline ja kui pikaajaline domeeninime kasutamise puudumine saab olla registreerija pahauskuse alus ja kas igasugune kolmanda isiku tegevuse häirimine on piisav registreerija pahauskuse tuvastamiseks.

Lisaks võimaldaksid registreerija pahauskuse sisustamise üldised alused tõlgendada Reglemendi p-s 15.6 sätestatud pahauskuse aluseid kindlates piirides vastavalt iga kaasuse asjaoludele ning loobuda nende kasuistlikust kohaldamisest. Kuivõrd Reglemendi p-s 15.6 sätestatud pahauskuse alustest esimesed kolm viitavad domeeninime registreerimise ja viimased kaks domeeninime kasutamise pahauskusele, on Komisjoni praktikas ka sellisest piiritluses lähtunud.¹⁶⁷ Samas võivad esimesed kolm teatud juhtudel viidata ka domeeninime pahausksele kasutamisele ja viimased kaks domeeninime pahausksele registreerimisele. Seetõttu oleks otstarbekas loobuda Reglemendi p-s 15.6 sätestatud registreerija pahauskuse aluste kasuistlikust tõlgendamisest ning töötada välja üldised põhimõtted mille piirides oleks võimalik registreerija pahauskust käsitleda.

Kokkuvõtvalt, käesolevas alapeatükis käsitletud Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kolmas element sisaldab viite konkreetset asjaolude kogumit, mille alusel registreerija pahauskus on tuvastatav. Samas puudub nii Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendis kui ka sellele vastavas praktikas puudub arusaam, mis võiks ning mis ei peaks olema registreerija pahauskuse alusena käsitletav.

---

¹⁶⁷ DVKo 15.09.2011, 11-1a-269 p 4.4.

2. DOMEENINIMEDE KAAPERDAMISE VASTASE MEETME MUUTMINE KOLMANDATE ISIKUTE ÕIGUSTE KAITSE VAJADUSTELE VASTAVAKS

2.1. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme muutmise eesmärk

Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme üks eesmärke on tõkestada domeeninimede kaaperdamisest tingitud domeeninimede ja reaalmaailma tähiste segiajamist Internetikasutajate poolt.¹⁶⁸ Tulenevalt domeeninimede aadressi funktsioonist ja registreerimise süsteemist,¹⁶⁸ on domeeninime ja reaalmaailma tähiste segiajamise tõenäosus võrdlemisi kõrge: igauks võib registreerida registreerimata reaalmaailma tähise domeeninimena ilma vastavale tähisele õigusi omamata (*fisrt-come, first-served* põhimõtte). Kusjuures juba ühe sümboli lisamine muudab võimalikuks ka reaalmaailma tähist sisaldava domeeninimega eksitavalt sarnase domeeninime registreerimise.

Ärinimele Jardin OÜ vastava domeeninime jardin.ee. registreering ei takista ärinimega Jardin OÜ eksitavalt sarnaste domeeninimede kaaperdamist: registreerimata on domeeninimed jardiin.ee, jardinn.ee, jaardin.ee, jardinaikaubad.ee, jardinaiaanduskeskus.ee, jardinistikud.ee ja jardinlõikelilled.ee. Ärinimes minimaalsete, ühetäheliste muudatuste tegemine või ärinimele üldtäendusliku või liigtunnusele viitava sõna lisamine võimaldab seega domeeninimena registreerida hulgaliselt ärinime variatsioone. Ärinime variatsiooni sisaldav domeeninimi tekitab omakorda Internetikasutajates segaduse ning aitab seeläbi lõigata kasu ärinime omaniku heast mainest, lüüa ärinime omanikult üle kliente ja koostööpartnereid, kahjustada ärinime omaniku reputatsiooni või esineda Internetis ärinime omaniku või tema ametliku edasimüüjana.

Reaalmaailma tähise õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine võtab tähise omanikult võimaluse tähise domeeninimena registreerimiseks ja kahjustab tähise omaniku nii majanduslikke kui ka isiklikke õigusi ja huve. Reaalmaailma tähise õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine võib seega reaalmaailma tähiste omanikele tuua kaasa olulisi negatiivseid tagajärgi.

Negatiivsete tagajärgede vältimiseks on vajalik võimalikult laiaulatuslik reaalmaailma tähiste, sh kolmandate isikute õiguste, kaitse Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel. Domeeninimede ja kolmandatele isikutele kuuluvate tähiste segiajamine Internetikasutajate poolt ja domeeninimede registreerimissüsteemi negatiivsed tagajärjed ei ilmne ainult ärinimede või registreeritud kaubamärkide puhul. Kõik tähenumbrikombinatsioonilised tähised on domeeninimena registreeritavad ja nende

---

¹⁶⁸ Käesolev töö p 1.1.

domeeninimena registreerimine võib olla Internetikasutajate segaduse allikaks ning põhjustada kolmandatest isikutest tähiste omanikele märkimisväärseid negatiivseid tagajärgi.

Eeltoodust tulenevalt on domeeninimede kaaperdamise vastase meetme muutmise eesmärk viia selle esimene element – kolmandate isikute õigused – vastavusse oma eesmärkidega ja tagada seeläbi võimalikult paljudele reaalmailma tähiste omanikele kaitse domeeninimede kaaperdamise vastu. Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi eesmärk on kindlustada, et kolmandatel isikutel oleks Domeenivaidluste Komisjonile vaidlustusavalduse esitamiseks *bona fide* alus.¹⁶⁹ Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimene element peaks seega seadma kolmandatele isikutele võimalikult madala künnise Komisjoni menetluse edukaks algatamiseks.

Esiteks, kolmandate isikute õigused võivad domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimeses elemendis olla fikseeritud lahtise loeteluna, hõlmates kõiki Eesti siseriikliku ja välisriikide õigusaktide alusel sissenõutavaid tähe-numbrikombinatsioonilise objektiga õigusi.¹⁷⁰ Teiseks, kolmandate isikute õigused võivad olla fikseeritud kinnise loeteluna, sisaldades ainult piiritletud õiguste nimistut. Kolmandaks, kolmandate isikute õiguste nii lahtine kui ka kinnine loetelu võib olla asendatud kolmanda isiku õigustatud huviga.

EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi p-s 2.11 sätestatud kolmandate isikute õiguste loetelu on kinnine. Kolmandate isikute õiguste loetellu kuuluvad vaid Eestis kehtivad registreeritud kaubamärgid; juriidiliste isikute Eestis registrisse kantud nimed; füüsiliste isikute nimed; riigi, kohalike omavalitsuste ja nende asutuste nimed ning rahvusvaheliste ja valitsusvaheliste organisatsioonide nimed.

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede ei võimalda seega Reglemendi alusel kaitsta enamike intellektuaalomandi õiguseid ega õiguseid välismaa äriühingute Eesti filiaalide ja avalik-õiguslike juriidiliste isikute nimedele; maakondade, külade, asulate, linnaosade ja osavaldade nimedele; valitsusväliste organisatsioonide nimedele ega ettevõtte- ja domeeninimedele. Erinevalt teistest magistritöös käsitlevatest domeenivaidluste komisjonide reglementidest¹⁷¹ on EIS-i Reglemendis sätestatud ebamõistlikult kõrge Domeenivaidluste Komisjoni menetluse alustamise künnis ehk kitsas ja kinnine kolmandate isikute õiguste loetelu.

---

¹⁶⁹ WIPO. AMC. 22.10.2000, No D2000-0710, *UEFA v Funzi Furniture*, p 6

¹⁷⁰ Sissenõutavate tähe-numbrikombinatsiooniliste õigusena on käesolevas magistritöös käsitletud nii seaduses sätestatud õiguseid kui ka lepingulisi sissenõutavaid õiguseid.

¹⁷¹ Magistritöös käsitletud domeenivaidluste komisjonide reglementides sätestatud kolmandate isikute õigused: Dispute Resolution Service Policy. Adopted by Nominet UK., p 1; Règlement du système de résolution de litiges. Adopté par Afnic, p II(vi)(b)

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise (registreerija õiguse ja õigustatud huvi) ja kolmanda (registreerija pahausksuse) elemendi muutmise eesmärk on samuti tagada võimalikult ulatuslik, ent domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärkidega kooskõlas olev, kolmandate isikute õiguste kaitse. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kahe viimase elemendi sisustamise põhimõtete väljatöötamine ja nende osaline muutmine võimaldab vältida registreerija õiguse ja õigustatud huvi pahauskset tekitamist kui ka registreerija pahausksuse tuvastamise vältimist.

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise ja kolmanda elemendi eesmärgipärane tõlgendamine aitab kaitsta kolmandate isikute õiguseid õigustamatu ja pahauskse domeeninimena registreerimise ja kasutamise eest. Samas ei ole domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise ja kolmanda elemendi muutmise eesmärgiks kolmandate isikute õiguste seaduses sätestatud kaitse Reglementi sisse viimine, kuna selline käsitus oleks vastuolus Reglemendi olemusega.

Kokkuvõtvalt, kolmandate isikute õiguste kaitse laiendamine domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel on võimalik ainult selle tervikliku muutmise ja eesmärgipärase tõlgendamise kaudu. Kolmandate isikute õiguste kaitse laiendamine võimaldab efektiivsemat teostada domeeninimede kaaperdamise vastase meetme üht põhieesmärki: tõkestada domeeninimede kaaperdamisest tingitud domeeninimede ja reaalmaailma tähiste segiajamist ning vältida sellest tingitud negatiivsete tagajärgede tekkimist kolmandatele isikutele.

2.2. Kolmandate isikute õiguste mahu laiendamine

2.2.1. Kolmandate isikute õiguste loetelu täiendamine

EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi p-s 2.11 on sätestatud kõrge Domeenivaidluste Komisjoni menetluse alustamise künnis ehk kitsas ja kinnine kolmandate isikute õiguste loetelu. Kuna domeeninimede kaaperdamise vastane meede on loodud vastukaaluna domeeninimede registreerimissüsteemile, peaks see olema kättesaadav kõigile, kelle õigused võivad saada domeeninimede registreerimise tõttu kahjustada. Kolmandate isikute õiguste loetelu täiendamine kolmandate isikute õiguste liikidega avardab domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimest elementi ja parandab seeläbi domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kättesaadavust kolmandate isikute jaoks.

Esiteks, Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede kaitseb kehtival kujul ainult ühte liiki intellektuaalomandi õiguseid, s.o registreeritud kaubamärke. Kolmandate isikute õiguste loetelust ja seega ka domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kaitse alt on välja jäetud kõik teised intellektuaalomandi õigused.

Intellektuaalomandi õiguste kaitsmise eesmärk on loomingulise tegevuse soodustamine ja sellest tuleneva kasu saamise tagamine.¹⁷² Loomingulise tegevuse soodustamine ja selle tasustamise tagamine parandavad majandusarengut, rahvusvahelist kaubandust, elavdavad töajouturgu ning aitavad kaasa elatustaseme tõusule. Intellektuaalse omandi õiguste kaitsmisel on seega lisaks individuaalsetele eesmärkidele ka majanduslikud ja sotsiaalsed eesmärgid, mis ei mineta oma olemust reaalmaailmast virtuaalmaailma kandumisel.

Intellektuaalomandi õiguste kaitsmine virtuaalmaailmas, sh domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kontekstis, on sama oluline kui reaalmaailmas. Intellektuaalomandi õiguste õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine kahjustab nii intellektuaalomandi õiguse omaniku üksikhuve kui ka intellektuaalomandi õigustega kaitstavaid sotsiaal-majanduslikke väärtusi. Intellektuaalomandi õiguste õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine takistab õigustelt tulu teenimist või toob kaasa tulu vähenemise või õiguste maine kuritarvitamise.

Samas ei ole ega peagi kõik intellektuaalomandi õigused olema domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel kaitstavad. Kolmandate isikute õiguste loetellu on autori hinnangul vajalik paigutada ainult need intellektuaalomandi õigused, mille objekti olulise ja eristuva osa moodustab tähe-numbrikombinatsiooniline sümbol. Domeeninime ei ole võimalik võrrelda¹⁷³ ega seetõttu ka segi ajada vaid kujutisi, skeeme, jooniseid ja kirjeldusi hõlmava intellektuaalomandi õigusega ega ka intellektuaalomandi õigusega, mille tähe-numbrikombinatsiooniline osa on keskmise Internetikasutaja jaoks tähelepanematu.

Kõige sagedasemad tähe-numbrikombinatsioonis esitatavad intellektuaalomandi õigused on kauba- ja teenindusmärgid (edaspidi: kaubamärk). Kaubamärgi funktsioon on tekitata graafiline pilt kaubamärgiga kaitstavatest kaupadest. Kaubamärk sisaldab sõnumit ja on seetõttu käsitletav sillana kauba, selle tootjate ning tarbijate vahel.¹⁷⁴ Kaubamärk võimaldab tarbijatel seega tuvastada kaubamärgiga kaitstavaid kaupu ja nende tootjaid.

Kaubamärgi funktsioonist tulenevalt võimaldab kaubamärgi domeeninimena registreerimine suunata kaubamärgi omaniku kliendid kaaperdaja veebilehele, lõigata kasu kaubamärgiomaniku mainest või kahjustada seda. Kaubamärgi omaniku klientide kaaperdaja veebilehele suunamiseks piisab kaubamärgi domeeninimena registreerimisest ja domeeninimele vastava veebilehe loomisest. Kaubamärgi omaniku arvel kasu lõikamine või

---

¹⁷² Intellektuaalomandi õiguste kaitse eesmärgid: P. Torremans. *Holyoak & Torremans Intellectual Property Law*. 6th ed. Oxford: Oxford University Press 2010, pp 12 – 25; I. Govaere. *The Use and Abuse of Intellectual Property Rights in E.C. Law*. London: Sweet & Maxwell 1996, para. 2.06 – 2.07

¹⁷³ Domeeninimi saab koosneda ainult tähtedest ja numbritest: EIS-i .ee domeenireeglid p 3.2.1

¹⁷⁴ Kaubamärgi funktsioon: T. Kongolo. *Unsettled International Intellectual Property Issues*. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2008, p 103

kaubamärgi omaniku maine kahjustumine on aga võimalik kaubamärgi ja domeeninime identisusest või eksitavast sarnasusest tuleneva Internetikasutajate segaduse tõttu. Internetikasutajad peavad sageli kaubamärgiga identsest või eksitavalt sarnast domeeninime kaubamärgi omalikele kuuluvaks ega oska domeeninime järgi tuvastada domeeninime registreerijat. Internetikasutajate segadus võimaldab registreerijal omakorda kasutada domeeninime nii enda majandustegevuse soodustamiseks kui ka kaubamärgi omaniku majandustegevuse kahjustamiseks.

Internetikasutajate segadus ja sellest kaubamärgi omanikele tulenevad negatiivsed tagajärjed on vähemalt samavõrdsed nii registreeritud kui ka üldtuntud kaubamärkide puhul. Üldtuntud kaubamärkide puhul on sageli kaubamärgi ja domeeninime segiajamise ning kaubamärgi omaniku kahjustamise tõenäosus isegi suurem kui registreeritud kaubamärkide puhul. Kui registreeritud kaubamärgi tuntus võib keskmise Internetikasutaja jaoks olla madal, siis üldtuntud kaubamärgi tuntus peab kaubamärgiga tähistatud kaupade ja teenuste lõikes olema märkimisväärne, selleks et kaubamärk saavutaks õiguskaitse. Kõrgema tuntusega kaubamärgid on kaaperdajate jaoks eelistatumad, kuna nende registreerimisest saadav kasu on oluliselt suurem kui madala tuntusega kaubamärkide registreerimisest saadav kasu.

Domeeninimede kaaperdamise vastane meede kaitseb kolmanda isiku õigusena ainult registreeritud kaubamärke, s.o siseriiklikke registreeritud, ühenduse- ja rahvusvahelisi kaubamärke. Üldtuntud kaubamärgid on kolmandate isikute õiguste loetelust välja jäetud. Domeenivaidluste Komisjoni otsuses nr 11-1a-276 p 5¹⁷⁵ on leitud, et Komisjonil puudub pädevus kaubamärgi üldtuntuse tuvastamiseks, kuna KaMS § 7 lg 1 ja 2 alusel võib kaubamärgi üldtuntust tuvastada ainult kohus, Patendiamet või Tööstusomandi Apellatsioonikomisjon. Kuna Reglemendis ega seaduses ei ole ette nähtud võimalust Domeenivaidluste Komisjoni menetluses kaubamärgi üldtuntust tuvastada, ei ole üldtuntud kaubamärki võimalik Komisjoni hinnangul ka kolmanda isiku õigusena käsitleda.

Isegi juhul, kui kaubamärgi üldtuntus oleks varasemalt tuvastatud kas kohtu, Patendiameti või Tööstusomandi Apellatsiooni Komisjoni poolt, ei oleks autori hinnangul üldtuntud kaubamärk kolmanda isiku õigusena käsitletav. KaMS § 7 lg 5 kohaselt ei oma kaubamärgi üldtuntuse tunnustamine hilisemates vaidlustes õigusjõudu. Kuna kaubamärk, mis on varasemates menetlustes üldtuntuks tunnistatud, ei pruugi alati EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni menetluse ajal olla üldtuntud, tuleks Komisjonil langetada alati ise sisuline otsus kaubamärgi üldtuntuse kohta. Sel põhjusel ei saa ka kaubamärgi varasem üldtuntuse tuvastamine kohtus, Patendiametis ega Tööstusomandi Apellatsioonikomisjonis olla Komisjonile siduv.

---

¹⁷⁵ DVKo 08.02.2012, 11-1a-276 p 5

Magistritöös käsitletavat domeeninimede kaaperdamise vastased meetmed kaitsevad kõik üldtuntud kaubamärke kolmanda isiku õiguse või õigustatud huvi alusena.¹⁷⁶ Isegi UDRP, mille kolmandate isikute õiguste loetelu piirdubki ainult kaubamärkidega, kaitseb üldtuntud kaubamärke, võimaldades üldtuntud kaubamärkide omanikele juurdepääsu WIPO Arbitraaži- ja Vahenduskeskuse menetlusele.

Eeltoodust tulenevalt on tuleks viia üldtuntud kaubamärk EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi kolmandate isikute õiguste loetellu. Sel eesmärgil on vaja muuta Reglemendi p 2.11 järgnevalt: „Varasem Õigus – Eestis õiguskaitset omavad kaubamärgid; ...“.

Lisaks tuleks täiendada ka KaMS § 7 lg-t 2 kolmanda lausega: „Eesti Interneti SA Domeenivaidluste Komisjon tunnustab kaubamärgi üldtuntust seoses Domeenivaidluste Komisjoni menetlusega“. Kaubamärgiseaduse muutmise vajadus on tingitud Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni art 6 bis (1), mille kohaselt kuulub konventsiooni liikmesriigi pädevusse kaubamärgi üldtuntuse tuvastamiseks pädevate organite määramine. Magistritöö kirjutamise seisuga ei kuulu EIS-i Domeenivaidluste Komisjon aga kaubamärgiseaduses sätestatud kaubamärgi üldtuntuse tuvastamiseks pädevate organite loetellu.

Teine domeeninimede kaaperdamise aspektist oluline vähemalt osaliselt tähenumbrikombinatsioonis esitatav intellektuaalomandi õigus on autoriõigus. Autoriõiguse funktsioon on tagada autori autonoomia ja kultuuriline mitmekesisus.¹⁷⁷ Autoriõigus annab autoritele tulu teenimise võimaluse loomingu tulemi arvel ning võimaldab sõltumatute autorite klassi tekke ja seeläbi ka sõna- ja eneseteostusvabaduse leviku.

Autoriõiguseaduse (AutÕS) § 4 lg 1 kohaselt kaitseb autoriõigus kirjandus-, kunsti- ja teadusteoseid, sõltumata nende väljendusvormist.¹⁷⁸ Autoriõiguse sisu moodustavad autori isiklikud¹⁷⁹ ja autori varalised õigused.¹⁸⁰ Teose olulise eristuva tähenumbrikombinatsioonilise autoriõigusega kaitstud osa, eelkõige teose autori¹⁸¹ nime ja teose

---

¹⁷⁶ Magistritöös käsitletavat domeeninimede kaaperdamise vastased meetmed: Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy. Adopted by ICANN, 4(a). Dispute Resolution Service Policy. Adopted by Nominet, p 1; Règlement du système de résolution de litiges (Syreli). Adoptée par Afnic, II(vi)(b)

¹⁷⁷ Autoriõiguse funktsioonid: H. Pisuke. Autoriõiguse seaduse eesmärk ja ülesanded – Juridica 2012/VII, lk 493; P. Goldstein and P. B. Hugenholtz. International Copyright. Principles, Law and Practice. 3rd ed. New York: Oxford University Press 2013, pp 6 - 8

¹⁷⁸ Kirjandus- ja kunstiteoste liigid: AutÕS § 4 lg 3 ja Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsioon art 2(1). Teose väljendusvormi ebaolulisus: K. Aua. Autorikahju olemus ja liigid – Juridica 2002/X, lk 679

¹⁷⁹ Isiklikud õigused on AutÕS § 12 lg 1 järgi õigus autorsusele, õigus autori nimele, õigus teose puutumatusse, õigus teose lisadele, õigus autori au ja väärkuse kaitsele, õigus teose avalikustamisele, õigus teose täiendamisele, õigus teos tagasi võtta ning õigus nõuda teoselt autorinime kõrvaldamist.

¹⁸⁰ Varalised õigused on AutÕS § 13 lg 1 järgi õigus teose reprodutseerimisele, õigus teose levitamisele, õigus teose tõlkimisele, õigus teose töötlemisele, õigus teoste kogumikule, õigust teose avalikustamisele, õigus teose eksponeerimisele, õigus teose edastamisele ning õigus teose üldsusele kättesaadavaks tegemisele.

¹⁸¹ Teose autor on AutÕS § 28 lg 2 järgi füüsiline isik või füüsilised isikud, kes on teose loonud. Vt lisaks J. A. L. Sterling. World Copyright Law. Protection of Authors' Works, Performances, Phonograms, Films, Videos,

pealkirja, domeeninimena registreerimine võib tuua kaasa nii autori isiklike kui ka varaliste õiguste pahauskse ärakasutamise või kahjustamise. Teose ebaoluliste osade, nagu kirjandusteoste üksikute sõnade või numbrite ja kunstiteoste kujutiste, domeeninimena registreerimine ei kujuta reeglina ohtu autori õigustele. Esimesel juhul on Internetikasutajate segadus ja sellest tulenev autori õiguste kahjustumine ebatõenäoline ning teisel juhul on kujutiste domeeninimes kajastamine tehniliselt võimatu.

Autoriõigusega kaitstud elementide õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine hõlmab seega eelkõige teose autori nime ja teose pealkirja õigustamatut ja pahauskset domeeninimena registreerimist ja kasutamist. Kui autori nimi on domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel kaitstud füüsiliste isikute nimede kaudu, siis teose pealkirja domeeninimena registreerimise negatiivsete tagajärgede eest on autoriõiguste omajad jäetud kaitseta.

Domeeninimena on registreeritav näiteks skulptuuriteose „Vabadussõja võidusammas“, kirjandusteose „Sipsik“ ja audiovisuaalse teose „Tühirand“ pealkiri. Teose pealkirja domeeninimena registreerimine võimaldab registreerijal esineda veebikeskkonnas teose autorina (sipsikautorliinlaas.ee), lõigata kasu teose või selle autori reputatsioonist (domeeninimele vabadussõjavõidusammas.ee vastav arhitektuuribüroo veebileht) ja kahjustada teose mainet (domeeninimele tühirand.ee vastav pornograafiline veebileht).

Lisaks on autoriõiguste omajal teose pealkirja õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimise tõttu takistatud teose veebilehe kaudu kättesaadavaks tegemine ja sellest tulu saamine, näiteks teose on-line müügi või rentimise kaudu. Teose pealkirjaga eksitavalt sarnase domeeninime registreerimine ei takista autoriõiguste omajal teosest veebilehe kaudu tulu saamast, ent võib oluliselt vähendada autoriõiguste omaja tulu.

Arvutiprogrammi Corel Draw nimetusega eksitavalt sarnase domeeninime coreldrav.ee kasutamine arvutiprogrammi piraatkoopiate on-line müügiks on efektiivne viis autoriõiguste omajate tulu vähendamiseks. Domeeninimele vastaval veebilehel arvutiprogrammide müümine loob mulje nagu oleks tegemist arvutiprogrammi õigustatud müüja ametliku kodulehe ja seega autoriõigustega kooskõlas oleva tegevusega.

Teose pealkirja õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine võib seega tuua kaasa Internetikasutajate segadusse ajamise, autoriõiguste omaja maine kahjustumise ning autori isiklike (eelkõige õigus autorsusele, õigus autori au ja väärkusele, õigus teose puutumatusse) ja varaliste õiguste (eelkõige tasu saamise õigus) rikkumise.

Autoriõiguste lisamine EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi kolmandate isikute õiguste loetellu võimaldab teoste autoritel või autoriõiguste omajatel vaidlustada autoriõigusega kaitstud teose elementide, eelkõige autori nime ja pealkirja, õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimise ja kasutamise.

Eeltoodust tulenevalt tuleks viia autoriõigused EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi kolmandate isikute õiguste loetellu. Sel eesmärgil on vaja muuta Reglemendi p 2.11 järgnevalt: „Varasem Õigus – ..., autoriõigused; füüsiliste isikute nimed ...“.

Kolmas domeeninimede kaaperdamise aspektist oluline vähemalt osaliselt tähenumbrikombinatsioonis esitatav intellektuaalomandi õigus on autoriõigusega kaasnevad õigused. Autoriõigusega kaasnevad õigused kuuluvad isikutele, kes edastavad teoseid, kuid kes ei ole teose loojad, s.o teoste esitajatele, fonogrammi- ja filmi esmalavastuse tootjatele ning televisiooni- ja raadioteenuse osutajatele.¹⁸²

Teose esitaja esitajanime õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine võib rikkuda esitaja au ja väärikust ja esituse puutumatust ning võimaldada esituse domeeninime registreerijale omistamist.¹⁸³ Teose esitaja esitajanime õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine võib lisaks tuua kaasa teose loata kasutamise ning teose esituse eest saadava tulu vähenemise.¹⁸³

Heli- ja audiovisuaalse teose pealkirja õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine võimaldab riivata fonogrammi- ja filmi esmalavastuse tootja ning televisiooni- ja raadioteenuse osutaja õiguseid. Heli- ja audiovisuaalse teose pealkirjale vastava domeeninime kasutamine fonogrammide ja filmi esmalavastuste õigustamatuks levitamiseks, laenutamiseks, rentimiseks ning üldsusele kättesaadavaks tegemiseks riivab fonogrammitootja AutÕS §-s 70 lg-s 1 ja filmi esmalavastuse tootja AutÕS §-s 73¹ lg-s 1 sätestatud õiguseid. Televisiooni- ja raadioteenuste üldsusele suunamine, levitamine ja kättesaadavaks tegemine saate nimele vastava domeeninime kaudu riivab televisiooni- ja raadioteenuse osutaja AutÕS §-s 73 lg-s 1 p-des 4, 4¹ ja 5 sätestatud õiguseid.

Autoriõigustega kaasnevate õiguste kaitse edendamiseks tuleks tagada autoriõigustega kaasnevate õiguste kaitse domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel. Autoriõigustega kaasnevate õiguste lisamine kolmandate isikute õiguste loetellu võimaldab autoriõigustega kaasnevate õiguste omajatel takistada oma õiguste õigustamatut ja pahauskset domeeninimena registreerimist ja kasutamist. Autoriõigusega kaasnevate õiguste kolmandate

---

¹⁸² Autoriõigusega kaasnevate õiguste olemus: K. Kurisoo, V. Kaur ja P. Ant. Intellektuaalne omand. Tallinn: Äripäev 2009, lk 14

¹⁸³ Kirjeldatud tegevused rikuvad AutÕS § 66 ja § 67 lg 1 ja 2 kohaselt teose esitaja isiklikke ja varalisi õigusi.

isikute õiguste loetellu lisamise kaalutlused on samalaadsed autoriõiguste kolmandate isikute õiguste loetellu lisamise kaalutlustega ega tule siinkohal kordamisele.¹⁸⁴

Samas tuleb nii autoriõigustega kaasnevate õiguste kui ka autoriõiguse puhul võtta arvesse, et nimetatud õiguste kaitse domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel ei ole identne autoriõiguse seaduses sätestatuga. Autoriõiguste ja autoriõigustega kaasnevate õiguste lisamine kolmandate isikute loetellu aitab küll edendada nimetatud õiguste kaitset veebikeskkonnas, ent seda siiski vaid domeeninimede kaaperdamise vastase meetme piirides.

Eeltoodust tulenevalt on tuleks viia autoriõigustega kaasnevad õigused EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi kolmandate isikute õiguste loetellu. Sel eesmärgil on vaja muuta Reglemendi p 2.11 järgnevalt: „Varasem Õigus – ..., autoriõigustega kaasnevad õigused; füüsiliste isikute nimed ...“.

Neljas domeeninimede kaaperdamise aspektist oluline vähemalt osaliselt tähenumbrikombinatsioonis esitatav intellektuaalomandi õigus on geograafiline tähis. Geograafiliste tähiste funktsioon on viidata kauba või teenuse tootmiskohale ning seeläbi luua kaubale või teenusele vastava geograafilise alaga seonduv reputatsioon.¹⁸⁵

Nii kaupade kui ka teenuste kvaliteet ja maine on reeglina seotud geograafilise alaga, kus kaupu toodetakse või teenuseid osutatakse. Näiteks veini kvaliteet sõltub olulisel määral viinamarjade kasvukoha pinnasest ja kliimast. Rahvusvahelisel tasandil on seetõttu Bordeaux geograafilise tähisega veinid oluliselt väärtuslikumad kui Põltsamaa geograafilise tähisega või geograafilise tähiseta veinid. Geograafiline tähis annab seega kaupadele ja teenustele lisandväärtuse ning kaupade tootjatele ja teenuse osutajatele konkurentsieelise.

Geograafiline tähis on geograafilise tähise kaitse seaduse (GTKS) § 3 lg 1 järgi:

- geograafilise ala nimi või vihje sellele alale, mis näitab kauba või teenuse geograafilist päritolu tingimusel, et geograafilise tähisega tähistatud kauba või teenuse omadus, maine või muu tunnus on olulisel määral seostatav geograafilise alaga, kus kaupa töödeldakse või teenust pakutakse või
- muu sõnaühend või sümbol, mis on pikaajalise ja pideva kasutamise tulemusena muutunud olulisel määral seotuks geograafilise alaga, kus kaupu toodetakse, töödeldakse või müügi ette valmistatakse või kus teenust osutatakse.

---

¹⁸⁴ Käesolev töö p 2.2.1, *supra*

¹⁸⁵ Geograafilise tähise funktsioonid: S. Strauch and K. Arend. Geographical Indications – P-T Stoll, J. Busche and K. Arend (eds). WTO. Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights. Max Planck Institute for Comparative Public Law and International Law. Leiden, Boston: Martinus Nijhoff Publishers 2009, pp 353 - 354

Geograafilised tähised võivad seega olla moodustatud nii sõnalistest kui ka mittesõnalistest tähistest. Geograafiline tähis võib koosneda ainult geograafilise ala nimest (Põltsamaa), geograafilise ala nimest ja toote nimest (Saaremaa juust) või geograafilisele alale viitavatest mitte-verbaalsetest sümbolitest (rahvusvärvid, riigilipp, üldtuntud hooned).

Geograafilise tähise funktsioonidest ja olemusest tulenevalt on geograafilised tähised – nende sõna-numbrikombinatsioonilised osad – hõlpsasti domeeninimena registreeritavad ning domeeninimede kaaperdajate poolt ära kasutatavad. Geograafilise tähise õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine võimaldab registreerijal domeeninimele vastaval veebilehel müüa geograafilise tähisega kaitsmata kaupu ning luua Internetikasutajates mulje, nagu oleks tegemist geograafilise tähisega kaitstud kaupadega.¹⁸⁶ Geograafilise tähise õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine võimaldab domeeninimele vastaval veebilehel edastada kauba päritolu ja omaduste kohta valeinformatsiooni ning luua seeläbi mulje, nagu ei pärineks pakutavad kaubad geograafilise tähisega osundatud alalt.¹⁸⁶

Geograafilisele tähisele „Saaremaa juust“ vastava domeeninime saaremaajuust.ee õigustamatu ja pahauskne registreerimine ja kasutamine võimaldab registreerijal tekitada eksliku mulje nagu oleks tema poolt toodetud juust samuti toodetud Saaremaal. Geograafilisele tähisele „Bordeaux“ vastava domeeninime bordeaux.ee õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine võimaldab registreerijal kahjustada tähise mainet, luues veebilehe, mis reklaamib geograafilise tähisega „Bordeaux“ kaitstud veine Poola veinidena.

Geograafilise tähise õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine võib seega tuua kaasa Internetikasutajate eksitamise geograafiliste tähistega kaitstud kaupade ja teenuste päritolu osas. Geograafilise tähise õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine tekitab võimaldab seeläbi lõigata kasu geograafilise tähise mainest või kahjustada seda.

Eeltoodust tulenevalt tuleks viia geograafilised tähised EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi kolmandate isikute õiguste loetellu. Sel eesmärgil on vaja muuta Reglemendi p 2.11 järgnevalt: „Varasem Õigus – ..., geograafilised tähised; füüsiliste isikute nimed ...“.

Intellektuaalomandi õigustest tuleks Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kolmandate isikute õiguste loetellu lisada seega üldtuntud kaubamärgid, autoriõigused, autoriõigustega kaasnevad õigused ja geograafilised tähised. Muude intellektuaalomandi õiguste kaitsmine pole domeeninimede kaaperdamise vastase meetme

---

¹⁸⁶ GTKS § 11 lg 1 p-de 1, 4 ja 7 kohaselt moodustavad nimetatud tegevused osa geograafilise tähise õigusvastasest kasutamisest.

alusel aga võimalik ega vajalik, kuna need ei sisalda tähe-numbrikombinatsioonilist domeeninimega võrreldavat sümbolit ega ole seetõttu domeeninimega segaminiaetavad.

Teiseks, Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede kaitseb vaid eraõiguslike juriidiliste isikute Eestis registrisse kantud nimesid, s.o äriühingute ärinimesid ning mittetulundusühingute ja sihtasutuste nimesid. Välismaa äriühingute Eesti filiaalide ja avalik-õiguslike juriidiliste isikute nimed on jäetud kolmandate isikute õiguste loetelust ning seeläbi ka domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kaitsealast välja.¹⁸⁷

Välismaa äriühingute Eesti filiaalide kui juriidiliste isikute struktuuriüksuste nimed on domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kaitsealast välja jäänud välismaa äriühingute filiaalide juriidilise isiku staatuse puudumise tõttu.¹⁹² Samas on välismaa äriühingute Eesti filiaalidel ärinimi, millele on ühingul ÄS § 15 lg 1 järgi ainuõigus.¹⁸⁸

Välismaa äriühingute Eesti filiaalide ärinimede õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine riivab välismaa äriühingute ainuõigust Eesti filiaali ärinimele. Lisaks ainuõiguse riivele võimaldab välismaa äriühingu Eesti filiaali ärinime õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine tekitada Internetikasutajates eksliku mulje nagu kuuluks domeeninimi ja domeeninimele vastav veebileht välismaa äriühingu Eesti filiaalile. Internetikasutajate eksimus võimaldab domeeninime registreerijal omakorda lõigata kasu välismaa äriühingu Eesti filiaali mainest või kahjustada seda.

Välismaa äriühingu Abbott Laboratories SA Eesti filiaali ärinimele vastava domeeninime abbottlaboratories.ee õigustamatu ja pahauskne registreerimine ja kasutamine võimaldab registreerijal esineda veebikeskkonnas Abbott Laboratories SA Eesti filiaalina ning meelitada oma veebilehele filiaali kliente. Kuna Abbott Laboratories SA ei ole oma ärinime Eestis äriregistrisse kandnud, vaid on piirdunud filiaali nimega, on igal isikul võimalus registreerida Abbott Laboratories SA ärinimi domeeninimena ja esineda Internetis Abbott Laboratories SA filiaalina ilma Domeenivaidluste Komisjoni menetluses domeeninime kaotamise ohuta.

Avalik-õiguslike juriidiliste isikute nimed on domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kaitsealast välja jäänud, kuna avalik-õiguslike juriidiliste isikute nimed teki registrikande alusel. Avalik-õiguslikud juriidilised isikud teenivad üldsuse huve, s.t on suunatud eesmärkide saavutamisele, mis ei seonu konkreetse üksikisiku ega isikute kogumi huvidega.¹⁸⁹ Avalik-õiguslike juriidilisi isikuid iseloomustab seega seotus avalike huvidega.

---

¹⁸⁷ Käesolev töö p 1.2.1.1

¹⁸⁸ Ärinimi kui ainuõigus: P. L. Davies, S. Worthington, E. Micheler. Gower and Davies' Principles of Modern Company Law. 8th ed. London: Sweet & Maxwell 2010, pp 85, 90

¹⁸⁹ P. Varul jt. Tsiviilõiguse üldosa. Õigusteaduse õpik, lk 256

Eesti Advokatuur kui avalik-õiguslik juriidiline isik on AdvS § 2 lg 1 kohaselt asutatud õigusteenuse osutamise korraldamiseks era- ja avalikes huvides ja advokaatide kutsealaste õiguste kaitsmiseks. Avalik-õigusliku juriidilise isiku nimele – Eesti Advokatuur – vastava domeeninime eestiadvokatuur.ee õigustamatu ja pahauskne registreerimine ja kasutamine tekitab Internetikasutajates mulje nagu oleks domeeninime valdaja Eesti Advokatuur. Domeeninime eestiadvokatuur.ee kaaperdamine võimaldab registreerijal saada kasu Eesti Advokatuuri reputatsioonist (näiteks reklaamida domeeninimele vastaval veebilehel enda õigusbürood), kahjustada Eesti Advokatuuri mainet (näiteks panna domeeninimele vastava veebilehe vahendusel toime kelmus) või võtta üle Eesti Advokatuuri ülesanded (näiteks kajastada erinevaid isikuid Eesti Advokatuuri liikmetena).

Eesti Advokatuuri nime õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine takistaks Eesti Advokatuuri avalike ülesannete täitmist ning tekitaks Internetikasutajates segaduse Eesti Advokatuuri olemuse ja funktsioonide osas. Sarnaselt Eesti Advokatuuri ülesannete täitmise takistamisele võib avalik-õiguslike juriidiliste isikute nimede õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine takistada ka teiste avalik-õiguslike juriidiliste isikute ülesannete täitmist.

Eeltoodust tulenevalt tuleks viia välismaa äriühingute Eesti filiaalide ja avalik-õiguslike juriidiliste isikute nimed EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi kolmandate isikute õiguste loetellu. Sel eesmärgil on vaja muuta Reglemendi p 2.11 järgnevalt: „Varasem Õigus – ...; avalik-õiguslike juriidiliste isikute nimed, eraõiguslike juriidiliste isikute Eestis registrisse kantud nimed ja välismaa äriühingute Eesti filiaalide nimed;...“.

Kolmandaks, Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede kaitseb ainult riigi, kohalike omavalitsuste ja nende asutuste nimesid. Kolmandate isikute õiguste loetelust on aga välja jäetud kõikide teiste haldusterritoriaalsete üksuste, nagu maakondade, osavaldade, linnaosade, külade ja alevike, nimed kui ka kohalike omavalitsuste ametiasutuste hallatavate asutuste nimed.¹⁹⁰

Maakondade nimed kuuluvad EIS-i poolt koostatud Reserveeritud domeenide nimekirja,¹⁹¹ mis peaks välistama maakondade nimede õigustamatu ja pahauskse domeeninimena registreerimise ja kasutamise.¹⁹² Samas ei välista maakondade nimede Reserveeritud domeenide nimekirja kandmine siiski maakondade nimedele vastavate domeeninimede

---

¹⁹⁰ Käesolev töö p 1.2.1.1

¹⁹¹ Eesti Interneti SA. Reserveeritud domeenide nimekiri ja registreerimise tingimused. Reserveeritud domeenide nimekiri, lk 100 jj – Internetis kättesaadav aadressil www.internet.ee/et/domeenid/reserveeritud-domeenide-registeerimise-eringimused

¹⁹² *Op. cit.*, p 1.1

kaaperdamist. Harju maakonna nime on võimalik domeeninimena registreerida näiteks järgnevalt: harjumaa.ee, harjuma.ee või harijumaa.ee. Reserveeritud domeenide nimekiri välistab ainult konkreetses tähejärjestuses maakondade nimede õigustamatu ja pahauskse domeeninimena registreerimise ja kasutamise, ent võimaldab kaaperdada maakondade nimedega eksitavalt sarnaseid domeeninimesid.

Maakondade nimevariatsioonide domeeninimena registreerimise kaudu saab registreerija esineda veebikeskkonnas maakonna ametliku esindajana ning kasutada seeläbi ära maakonna mainet ja positsiooni informatsiooni edastamisel. Registreerija võib maakonna nimele vastaval domeeninime abil reklaamida end Internetis, tõsta enda tegevust maakonnas esile ning kahjustada konkurentide oma või edastada avalike teenuste kohta valeandmeid.

Osavallad, linnaosad, külad ega alevikud ei ole sarnaselt maakondadele iseseisvad haldusekandjad. Nimetatud asumid on kohalike omavalitsuste sisesed administratiiv-territoriaalsed üksused. Linna- ja vallasiseste administratiivüksuste nimede õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine võib samuti kaasa tuua negatiivseid tagajärgi, eelkõige võimaldada administratiivüksuse maine kasutamist erahuvides.

Tallinna linnaosa Nõmme nimele vastav domeeninimi nõmme.ee on EIS-i poolt hallatava WHOIS andmebaasi järgi registreeritud eraõigusliku juriidilise isiku nimele. Domeeninimele nõmme.ee vastav veebileht sisaldab juriidilise isiku nime, e-maili ning postkontori boksi aadressi, omamata esmapilgul muud väljundit.

Kohalike omavalitsuste administratiivüksuste nimede õigustamatu ja pahauskse domeeninimedena registreerimise ja kasutamise tagajärjed ei erine oluliselt kohalike omavalitsuste nimede õigustamatu ja pahauskse domeeninimena registreerimise ja kasutamise tagajärgedest. Mõlemal juhul on registreerija eesmärk kohaliku omavalitsuse maine ära kasutamine või selle kahjustamine ning mõlemal juhul on kohaliku omavalitsuse maine ära kasutatav ja kahjustatav. Linna- ja vallasiseste administratiivüksuste nimed peaksid seega olema domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel kaitstud.

Kohalike omavalitsuste ametiasutuste hallatavate asutuste – põhikoolide, gümnaasiumite, huvikoolide, munitsipaallasteaedade, -muuseumite ja -hooldekodude – nimede väljajäämine kolmandate isikute õiguste loetelust ei ole samuti põhjendatud. Kohalike omavalitsuste üksuste ametiasutuste hallatavate asutuste funktsioon on avalike teenuste pakkumine, mis oma olemuselt ei pruugi eriti erineda samalaadsete eraõiguslike teenuste pakkumisest.

Lasteaedade, koolide, hooldekodude ja muuseumite poolt osutatavaid teenuseid pakutakse nii kohalike omavalitsuste kui ka eraõiguslike isikute poolt. Samalaadseid tegevusi realiseerivate

eraõiguslike isikute nimed on, kuid kohalike omavalitsuste ametiasutuste hallatavate asutuste nimed ei ole domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel kaitstud. Kohalike omavalitsuste ametiasutuste hallatavate asutuste nimede välja jätmine kolmandate isikute õiguste loetelust võimaldab kasutada ära avalikke teenuseid pakkuvate asutuste mainet isikliku kasu saamiseks või esineda Internetikeskkonnas avalike teenuseid pakkuva asutusena.

Eeltoodust tulenevalt tuleks viia haldusterritoriaalsete üksuste ja kohalike omavalitsuste ametiasutuste hallatavate asutuste nimed EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi kolmandate isikute õiguste loetellu. Sel eesmärgil on vaja muuta Reglemendi p 2.11 järgnevalt: „Varasem Õigus – ...; riigi, kohalike omavalitsuste, nende asutuste ja kohalike omavalitsuste ametiasutuste hallatavate asutuste nimed, maakondade ning linna- ja vallasiseste administratiivüksuste nimed; ...“.

Neljandaks, rahvusvahelised ja valitsusvahelised organisatsioonide nimed kõrval ei hõlma Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede valitsusväliste organisatsioonide nimesid. Valitsusvälised organisatsioonid, nagu Amnesty International, ühendavad erinevalt rahvusvahelistest organisatsioonidest eelkõige eraõiguslikke isikuid, on asutatud siseriikliku õiguse alusel avalike ülesannete täitmiseks.¹⁹³ Valitsusväliste organisatsioonide funktsioon on jälgida riikide tegevust, osaleda poliitika välja töötamises ning arendada erinevaid tegevusvaldkondi, nagu sporti, inimõiguseid ja looduskaitset.¹⁹⁴

Valitsusväliste organisatsioonide nimede õigustamatu ja pahauskse domeeninimena registreerimise kaudu saab registreerija esineda veebikeskkonnas valitsusvälise organisatsioonina ning kasutada seeläbi ära valitsusvälise organisatsiooni mainet või kahjustada seda. Registreerija võib valitsusvälise organisatsiooni nime õigustamatu ja pahauskse domeeninimena registreerimise ja kasutamise kaudu takistada valitsusväliste organisatsioonide eesmärkide elluviimist ning nende seisukohtade edastamist Internetis.

Eeltoodust tulenevalt tuleks viia valitsusväliste organisatsioonide nimed EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi kolmandate isikute õiguste loetellu. Sel eesmärgil on vaja muuta Reglemendi p 2.11 järgnevalt: „Varasem Õigus – ...; valitsusväliste organisatsioonide nimed“.

Kokkuvõtvalt, kolmandate isikute õiguste loetelu täiendamine tagab kolmandatele isikutele laiaulatuslikuma juurdepääsu Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastasele meetmele ja parema kaitse domeeninimede registreerimissüsteemi negatiivsete tagajärgede

---

¹⁹³ D. Akande. International Organizations – M. D. Evans (ed). International Law. 3rd ed. Oxford: Oxford University Press 2010, p 254; S. Hobe. Non-Governmental Organisations. Max Planck Encyclopedia of Public International Law 2010, p A(6) – available at www.opil.ouplaw.com (01.05.2014).

¹⁹⁴ S. Hobe. Non-Governmental Organisations, p A(1)

ees. Samas muudab kolmandate isikute õiguste loetelu täiendamine loetelu kohmakaks ja jätab siiski domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel kaitseta mitmed olulised kolmandate isikute õigused ja huvid (näiteks välisriigi õiguse alusel kaitstavad õigused ja lepingulised õigused). Kuivõrd kolmandate isikute õiguste loetelu täiendamise ei taga mitmete oluliste kolmandate isikute õiguste kaitset, tuleks autori hinnangul alternatiivina kaaluda kolmandate isikute õiguste loetelu asendamist kõigi Eesti siseriikliku ja välisriigi õiguse alusel kaitstavate õigustega.

2.2.2. Kolmandate isikute õiguste loetelu asendamine kõigi Eesti siseriikliku ja välisriigi õiguse alusel sissenõutavate õigustega

WIPO ja Nominet UK domeenivaidluste komisjonide praktika järgi on domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi eesmärk tagada vaidlustusavalduse esitaja heauskus domeenivaidluste komisjonile vaidlustusavalduse esitamisel.¹⁹⁵ Nominet UK domeenivaidluste komisjon on domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi puhul lähtunud alati võimalikult laia tõlgendusest ja käsitletud seda võimalikult madala künnisena.¹⁹⁶

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk on takistada kolmandate isikute õiguste õigustamatut ja pahauskset domeeninimena registreerimist ja kasutamist, vältimaks Internetikasutajate segadust, kolmandate isikute õiguste ärakasutamist ja kahjustamist. Ainult teatud liiki kolmandate isikute õigustega piirdumine domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi sisustamisel ei ole põhjendatud, kuna kolmandate isikute õiguste liik ei ole domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärkide realiseerimiseks esmase tähtsusega.

Kolmandate isikute õiguste piiritlemine vaid siseriikliku õiguse alusel sissenõutavate õigustega ei tõkesta .ee tippdomeeni kasutamist välisriigi õiguse alusel sissenõutavate õigustele vastavate domeeninimede kaaperdamiseks. Kuna Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede kaitseb kolmanda isiku õigusena ainult Eestis registrisse kantud juriidiliste isikute nimesid, võib iga isik registreerida .ee tippdomeeni alla välisriigi juriidilise isiku nime ilma selle Komisjonile menetluses kaotamise ohuta.

Välisriigi juriidilise isiku nime .ee tippdomeeni alla registreerimine võimaldab registreerijal lõigata kasu juriidilise isiku mainest või kahjustada seda nii juriidilise isiku asukohariigis,

---

¹⁹⁵ Nominet UK. Dispute Resolution Service – Experts’ Overview. 2nd ed. Oxford: Nominet UK 2013, p 2.3 – available at www.nominet.org.uk/sites/default/files/drs_expert_overview.pdf (01.05.2014); vt lisaks Käesolev töö (viide 48).

¹⁹⁶ Nominet UK DRS. App. 31.07.2012, No D00010482, *Robert Steer t/a Senate Grand Prix and t/a Ontrack Grand Prix v Grand Prix Adventures Ltd*, p 8; Nominet UK DRS. 04.01.2011, No D00009177, *Tiles Procelain Ltd v Tile HQ*, p 7.3

Eesti vabariigis kui ka ükskõik millises muus riigis. Interneti globaalsest levikust tulenevalt piisab registreerijal juriidilise isiku mainest kasu lõikamiseks või selle kahjustamiseks seega domeeninimele juriidiliseisikunimi.ee vastava veebilehe loomisest ja kasutamisest. Asjaolu, et juriidilise isiku nimi ei ole registreeritud juriidilise isiku asukohamaa tippdomeeni alla, vaid .ee tippdomeeni all, ei vähenda registreerija võimalusi kolmanda isiku õigusest kasu lõikamiseks või selle kahjustamiseks. Juriidilise isiku nimi on ning .ee tippdomeen ei ole Internetikasutajate jaoks domeeninime eristuv osa.

Välisriigi õiguse alusel sissenõutavate õiguste lisamine domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel kaitstavate õiguste hulka võimaldab vältida välisriigi õigusi puudutavate domeeninimede kaaperdamisvaidluste lahendamist kohtumenetluses. Lisaks aitaks kirjeldatud muudatuse sisseviimine takistada .ee tippdomeeni kasutamist välisriigi õigustele vastavate domeeninimede kaaperdamiseks.¹⁹⁷ Kuna domeeninimede õigustamatu ja pahauskne registreerimine ja kasutamine, s.o domeeninimede kaaperdamine, ei tunne riigipiire, ei tohiks ka domeeninimede kaaperdamise vastane meede neid tunda.

Kolmandate isikute õiguste piiritlemine sissenõutavate õigustega ei sea kolmandate isikute õiguste kaitset Reglemendi alusel sõltuvusse õiguse liigist, vaid asjaolust, kas neile on võimalik tugineda või mitte. Lisaks seaduses sätestatud õigustele kuuluvad antud käsitluse juures kolmandate isikute õiguste hulka ka lepingulised sissenõutavad õigused. Lepingulised sissenõutavad õigused võimaldaksid Reglemendi alusel kaitsta ka lepingust tulenevaid õiguseid domeeninimedele.¹⁹⁸

Olukorras, kus ettevõtte võõrandamislepingu alusel on kokku lepitud ettevõtte juurde kuuluva domeeninime üleandmises ettevõtte omandajale, on ettevõtte omandajal lepingust tulenev õigus domeeninimele. Kui ettevõtte võõrandaja ei anna domeeninime lepingus kokku lepitud ajal ettevõtte omandajale üle, vaid kasutab seda edasi võõrandatud ettevõtte maine arvelt kasu saamiseks, on ettevõtte omandaja õigus domeeninimele muutunud sissenõutavaks.¹⁹⁹ Kirjeldatud asjaoludel on tegemist Reglemendi p 15.6(d) sätestatud pahauskse käitumisega. Samas ei ole domeeninimede kaaperdamine antud asjaoludel siiski tuvastatav, kuna kolmandate isikute õiguste hulka ei kuulu domeeninimed ega ka lepingulised õigused.

Kirjeldatud probleeme võib tekkida ka töölepingutes, mille alusel on töötaja registreerinud tööandja poolt kasutatava domeeninime enda nimele,²⁰⁰ ning käsundilepingutes, mille alusel

---

¹⁹⁷ Välisriigi õiguse alusel sissenõutavad kolmandate isikute õigused: Nominet UK DRS. 24.01.2007, No DRS4192, *LD Products, Inc. v 4inkjet*

¹⁹⁸ Nominet UK DRS. App. 02.11.2007, No DRS04632, *David Munro v Celtic.com, Inc*, p 8.

¹⁹⁹ Lepingulised sissenõutavad kolmandate isikute õigused: Nominet UK DRS. 07.08.2012, No DRS00011348, *Arrow Business Communications Limited v Dave Giles*

²⁰⁰ Nominet UK DRS. 05.04.2013, No D00012291, *KnightsbridgePME Ltd v Mr William Franklyn*

on käsundisaaja registreerinud käsundiandja poolt kasutatava domeeninime enda nimele.²⁰¹ Pärast töö- või käsundilepingu lõppemist on nii töötajal kui ka käsundisaajal võimalus vastavalt töö- või käsundiandjale kuuluva domeeninime kaaperdamiseks.

Vaatamata potentsiaalsele kasule, tekitab lepinguliste õiguste kolmandate isikute õiguste hulka arvamine olulisi probleeme, mille lahendamine ei kuulu EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni pädevusse.²⁰² Lepinguliste õiguste olemasolu kontrollimine eeldab lisaks domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eelduste tuvastamisele ka lepingu sõlmimise, lõppemise, kehtivuse ja sellele kohalduva õiguse tuvastamist.²⁰³ Lepinguõiguslikud küsimused aga ei kuulu ega peakski kuuluma Komisjoni pädevusse ega saa seetõttu olla lahendatavad domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel.

Nominet UK DRS lahendites on lepinguliste õiguste kaitse vajaduste ja lepinguliste õiguse olemasolu tuvastamise pädevuse puudumise vahel tehtud kompromiss. Nominet UK DRS ühtse seisukoha järgi tuleks lepinguline õigus jätta tuvastamata juhul, kui see on registreerija poolt vaidlustatud ja kui selle tuvastamine eeldab keerulist lepinguõiguslikku analüüsi ja kui otsuse tegemine vaidlustaja kasuks oleks kõik asjaolusid kaaludes ebaõiglane.²⁰⁴ Lepinguliste õiguste kolmandate isikute õigusena käsitlemine peaks seega sõltuma konkreetse kaasuse asjaoludest ja domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärkidest. Üldreeglina võiksid lepingulised õigused olla domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel kaitstavad niivõrd, kuivõrd nende tuvastamine on võimalik ja mõistlik domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kontekstis.

Kokkuvõtvalt, kolmandate isikute õiguste loetelu asendamine kõigi Eesti siseriikliku ja välisriigi õiguse alusel sissenõutavate õigustega tagab kolmandatele isikutele laialdasema juurdepääsu Domeenivaidluste Komisjoni menetlusele, annab sellele riigiülese mõõtme ja võimaldab Reglemendi alusel kaitsta lepingulisi õiguseid domeeninimele. Samas jääb domeeninimede kaaperdamise vastane meede ikkagi kättesaamatuks isikutele, kes ei oma domeeninimega konkureerivat sissenõutavat õigust, vaid omavad ainult vastavat õigustatud huvi. Kuivõrd kolmandate isikute õiguste loetelu asendamine kõigi Eesti siseriikliku ja välisriigi õiguse alusel sissenõutavate õigustega ei kaitse siiski mitmeid olulisi kolmandate isikute õigustatud huve seoses domeeninimedega, tuleks autori hinnangul alternatiivina kaaluda kolmandate isikute õiguste loetelu asendamist kolmanda isiku õigustatud huviga.

---

²⁰¹ Nominet UK DRS. 22.10.2010, No D00008862, *A-Data Limited v Michael Archer*

²⁰² Dispute Resolution Service Policy. Adopted by Nominet UK; J. Rutter *et. al.* Online Use of Trade Marks and Domain Names – C. Reed and J. Angel (ed). Computer Law. The Law and Regulation of Information Technology. 6th ed. Oxford [ect]: Oxford University Press 2009, pp 444 – 445.

²⁰³ Nominet UK DRS. 18.10.2010, No D00008861, *Maxis HealthcareUK Limited v Nasreen Azim*, p 6

²⁰⁴ Nominet UK. Dispute Resolution Service – Experts' Overview, p 1.6.

2.2.3. Kolmandate isikute õiguste loetelu asendamine kolmanda isiku õigustatud huviga

Kolmandate isikute õiguste loetelu asendamine kolmanda isiku õigustatud huviga vastab domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi eesmärkidele ning võimaldab Reglemendi alusel kaitsta lisaks õiguskaitset omavatele tähistele ka õiguskaitset mitteomavaid tähiseid, nagu domeeni- või ettevõtetnimesid. Õigustatud huvi tagab Domeenivaidluste Komisjonile esitatavate avalduste *bona fide* aluse, domeeninimede kaaperdamise vastase meetme rakendamise madala künnise kui ka piisava kolmandate isikute kaitse domeeninimede registreerimissüsteemi negatiivsete tagajärgede eest.

Tähise õiguskaitse olemasolust või selle puudumisest ei sõltu tähisele vastatava domeeninime kaaperdamise võimalikkus ega sellest kolmandatele isikutele tulenevad negatiivsed tagajärjed. Õiguskaitseta tähiste õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine võib olla samaväärselt kahjulik kui õiguskaitset omavate tähiste vastav kasutamine.

Õiguskaitseta tähiseid, nagu domeeni- ja ettevõtte nimesid, on võimalik sarnaselt õiguskaitset omavate tähistega registreerida domeeninimena. Nimetatud tähistele vastavaid domeeninimesid on võimalik kasutada Internetikasutajate segadusse ajamiseks ja tähiste mainelt kasu lõikamiseks või selle kahjustamiseks. Eesti siseriikliku õiguse alusel on varasema domeeninime registreerijal väga keeruline kui mitte kohati isegi võimatu kaitsta enda huve seoses oma domeeninime õigustamatu ja pahauskse registreerimisega .ee tippdomeeni alla. Kuivõrd domeeninime registreerimine ei anna domeeninime valdajale Eesti siseriiklike õigusaktide kohaselt õigust keelata kolmandatel isikutel domeeninime kasutamine,²⁰⁵ puuduvad domeeninime valdajal reeglina ka võimalused, kaitsmaks end oma domeeninime õigustamatu ja pahauskse .ee tippdomeeni alla registreerimise eest.

EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede ei kaitse kolmandaid isikuid samuti pahausksete registreerijate eest, kes on .ee tippdomeeni alla registreerinud muu tippdomeeni alla registreeritud domeeninime või .ee tippdomeeni alla registreeritud domeeninimega eksitavalt sarnase domeeninime. Domeeninimi kui päritolu-, reklaami-, eristamise- ja teabe edastamise funktsiooni kandev tähis meelitab Internetikasutajaid külastama domeeninime valdaja veebilehekülge²⁰⁶ ja võimaldab seeläbi domeeninime õigustamatul ja pahausksel registreerijal lõigata kasu varasema domeeninime mainest või esineda Internetis varasema domeeninime valdajana.

---

²⁰⁵ Käesolev töö, p 1.1; DVKo 21.04.2011, 11-1a-262 p 4; F. M. Abbott. On the Duality of Internet Domain Names: Propertization and its Discontents – New York University Journal of Intellectual Property and Entertainment Law 2013/3, No 1, pp 13 – 31.

²⁰⁶ RGTKo 3-2-1-4-06, p 49

Domeeninimega visitestonia.com (registreeritud 05.01.2000) identne domeeninimi visitestonia.ee registreeriti 14.06.2013. aastal. Domeeninime visitestonia.com kasutatakse Eesti ametliku turismiinfo veebilehe kuvamiseks. Domeeninime visitestonia.ee kasutatakse aga domeeninimele zone.ee vastava veebilehega identse veebilehe kuvamiseks. Kuna domeeninimi ei ole Eesti õiguse ega ka Reglemendi alusel kaitstav, on domeeninimega visitestonia.com identse domeeninime visitestonia.ee kasutamise vaidlustamine Eesti siseriikliku õiguse alusel võrdlemisi keeruline ja Reglemendi alusel isegi võimatu.

Eeltoodust tulenevalt on otstarbeks kaitsta varasemate domeeninimede valdajate õigusi Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel. Sel eesmärgil tuleks domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimeses elemendis sätestatud kolmandate isikute õiguste loetelu asendada kolmanda isiku õigustatud huviga.

Ettevõtte nimi eristab ettevõtet teistest ettevõtetest.²⁰⁷ Kui juriidilise isiku nimi eristab üht juriidilist isikut teistest juriidilistest isikutest, siis ettevõtte nimi eristab ühe juriidilise isiku ettevõtet selle teistest ettevõtetest ning teiste juriidiliste isikute ja FIE-de ettevõtetest.

Eesti õiguse alusel ei oma ettevõtte nimi, mis ei ole samaaegselt kaubamärk ega juriidilise või füüsilise isiku nimi, õiguskaitset.²⁰⁸ Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsiooni art 8 kohaselt tuleb aga ettevõtte nimesid kaitsta kõigis konventsiooni liikmesriikides, olenemata sellest, kas ettevõtte nimi kuulub kaubamärgi koosseisu või mitte. Kuivõrd Eesti siseriiklik õigus ei võimalda hetkel ettevõtte nimede omanikel takistada ettevõtte nimede õigustamatut ja pahauskset domeeninimena registreerimist ja kasutamist, ei ole ettevõtte nimede omanikel otseseid õiguskaitsevahendeid kaitsmaks end domeeninimede kaaperdamise vastu.

Ettevõtte kui iseseisva majandusüksuse nimi tähistab ettevõtte poolt pakutavaid kaupu ja osutatavaid teenuseid kogumis ning viitab ettevõttele kui tervikule. Ettevõtte nime õigustamatu ja pahauskne domeeninimena registreerimine ja kasutamine võimaldab seega registreerijal lõigata kasu ettevõtte nime mainest või kahjustada seda.

---

²⁰⁷ Ettevõtte nime määratlus: A. Chavanne et J.-J. Burst. Droit de la propriété industrielle. 5e éd. Paris : Édition Dalloz 1998, p 1332; F. M. Abbott, T. Cottier and F. Gurry. International Intellectual Property in an Integrated World Economy. 2nd ed. New York: Wolters Kluwer Law & Business 2011, p 342

²⁰⁸ Käesoleva magistritöö kirjutamise seisuga puudub Eesti siseriiklikus õiguses ettevõtte nimesid puudutav regulatsioon. Samas on Tööstusomandi seadustiku eelnõus välja pakutud ka ettevõtte tähise, sh ettevõtte nimede, määratlus ja nende õiguskaitse alused. Tööstusomandi seadustiku eelnõu § 250 sätestab ettevõtte tähise varemkasutusõiguse, s.o õiguse kasutada ettevõtte tähiseid ja teostada neist tulenevaid õiguseid ka juhul, kui ettevõtte tähis on identne või sarnane hiljem kaitse omandanud kaubandusliku tähisega. Kuna ettevõtte tähise pakutav regulatsioon ei võimalda ettevõtte tähise omajal välistada sarnase tähise kasutamist kolmandate isikute poolt, ei paku see ettevõtte tähise omanikele kaitset domeeninimede kaaperdamise vastu. Ettevõtte tähise kavandatav regulatsioon: T. Kalmet ja A. Kelli (koost). Kaubanduslike tähise õiguskaitse korraldus – A. Kelli jt (koost). Tööstusomandi seadustiku eelnõu ja seletuskirja esialgne lähtematerjal. Tallinn: Justiitsministeerium 2013, p 7 jj - Internetis kättesaadav aadressil www.just.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=58050/T%F6%F6stusomandi+anal%FC%FCs.pdf (01.05.2014).

Ettevõtte nime mainest kasu lõikamine võib seisneda registreerija poolt toodetud kaupade turustamises ettevõtte nimele vastava domeeninime kaudu. Ettevõtte nime maine kahjustamise võib seisneda ettevõtte nimele vastava domeeninime kasutamises ebaseadusliku tegevuse, e.g kelmuse, läbi viimiseks. Kuna ettevõtte nimele vastava domeeninime kaaperdamine toob eeltoodust tulenevalt ettevõtte omanikule kaasa olulisi negatiivseid tagajärgi ja tekitab Internetikasutajates segaduse ettevõtte nimele vastava domeeninime haldaja osas, tuleks autori hinnangul ettevõtte nimesid Reglemendi alusel kaitsta.

Eeltoodust tulenevalt on otstarbeks kaitsta ettevõtte nimede omajate õigusi Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel. Sel eesmärgil tuleks domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimeses elemendis sätestatud kolmandate isikute õiguste loetelu asendada kolmanda isiku õigustatud huviga.

Lisaks domeeni- ja ettevõtte nimedele on õigustatud huvi alusena võimalik käsitleda kõiki nii Eesti sisseriikliku kui ka välisriigi õiguse alusel kaitstavaid ja kaitsmata kolmandatele isikutele kuuluvaid²⁰⁹ domeeninimede identseid või eksitavalt sarnaseid tähiseid. Õigustatud huvi alusena võiksid näiteks olla käsitletavad kaubamärgid,²¹⁰ ärinimed,²¹¹ tähiste akronüümid,²¹² füüsiliste isikute nimed,²¹³ erinevate loomingu tulemite pealkirjad, pseudonüümid²¹⁴ ja domeeninimed.²¹⁵

Kokkuvõtvalt, Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi puuduse likvideerimiseks oleks eelpool kirjeldatud kolmest lahendusvariandist²¹⁶

---

²⁰⁹ Afnic. Syreli. 17.09.2012, N FR-2012-00163, *La société PLANETE BIO NATURE v C. M. Philippe*, p 4 – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00163-natureo.fr%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00163-natureo.fr%20(1).pdf) (01.05.2014).

²¹⁰ Afnic. Syreli. 03.01.2012, N FR-2011-00003, *La société Sarl MAS D'AZUR v M. Ferhat*, p 4(a) – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2011-00003-masdazur.fr%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2011-00003-masdazur.fr%20(1).pdf) (01.05.2014).

²¹¹ Afnic. Syreli. 13.12.2012, N FR-2012-00230, *STUDYRAMA VOCATIS v La société Andrzej Wegryn*, p 4(i) – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00230-studyrama.fr%20\(2\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00230-studyrama.fr%20(2).pdf) (01.05.2014).

²¹² Afnic. Syreli. 22.07.2013, N FR-2013-00383, *La société AUGUSTA VIROMANDUORUM NUMERICAM v La société Web Intelligence*, p 4(i) – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2013-00383-avn.fr%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2013-00383-avn.fr%20(1).pdf) (01.05.2014).

²¹³ Afnic. Syreli. 24.01.2012, N FR-2011-00008, *Dominique D. V. v Yakhia D*, p 4(a) – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2011-00008-villepin2012.fr%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2011-00008-villepin2012.fr%20(1).pdf) (01.05.2014).

²¹⁴ Afnic. Les tendances de Syreli. 1ère ed. Afnic 2012, p 4

²¹⁵ Afnic. Syreli. 03.09.2012, N FR-2012-00135, *La société CSC Computer Sciences v Claude M. C*, p 4(i) – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00135-csc-france.fr%20\(2\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00135-csc-france.fr%20(2).pdf) (01.05.2014); Afnic. Syreli. 17.09.2012, N FR-2012-00158, *La CONFEDERATION NATIONALE DU CRADIT MUTUEL v Bartosz M. W*, p 4(i) – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00158-creditmutuele.fr%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00158-creditmutuele.fr%20(1).pdf) (01.05.2014)

²¹⁶ Magistritöös käsitletud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi puuduste kolm lahendusvarianti: Lisa 4. EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede koos autori muudatus- ning tõlgendusettepanekutega.

kõige otstarbekam eelistada viimati käsitletud alternatiivi. Kolmandate isikute õiguste loetelu asendamine kolmanda isiku õigustatud huviga vastab kõige paremini domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi eesmärkidele ja tagab kolmandatele isikutele kõige laiaulatuslikuma kaitse domeeninimede registreerimissüsteemi negatiivsete tagajärgede, s.o domeeninimede kaaperdamise, eest. Kolmanda isiku õigustatud huvi mõiste tuleks seega viia sisse Domeenivaidluste Komisjoni Reglementi. Lisaks tuleks kaaluda domeeninimede kaaperdamise vastase meetme ja nimetatud ettepaneku sätestamist Eesti seadusandluses.

2.3. Registreerija õiguste kitsendamine kolmandate isikute õiguste objektiga identsete või eksitavalt sarnaste domeeninimede registreerimiseks ja kasutamiseks

2.3.1. Registreerija õiguse ja õigustatud huvi sisustamine lähtuvalt kolmandate isikute õiguste kaitse vajadusest

Registreerija õiguse ja õigustatud huvi tuvastamiseks on EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi p-s 15.5 sätestatud lahtine loetelu registreerija õiguse ja õigustatud huvi alustest. Registreerija õigust ja õigustatud huvi tõendavad muuhulgas domeeninime tegelik kasutamine enne vaidluse tekkimist seoses kaupade ja teenuste pakkumisega, registreerija üldtuntus domeeninime järgi ning domeeninime seaduslik, mittetulunduslik ja aus kasutamine.

Nii Reglemendis kui ka sellele vastavas praktikas puudub aga ühtne arusaam, mis võiks ning mis ei peaks olema registreerija õiguse ja õigustatud huvi alus. Ühtse arusaam puudumine on toonud kaasa võrdlemisi ebajärjepideva Domeenivaidluste Komisjoni praktika, kus registreerija õigus ja õigustatud huvi on aeg-ajalt tuvastatud või jäetud tuvastamata Reglemendi eesmärkide vastaselt. Lisaks ei ole registreerija õiguse ja õigustatud huvi aluste sätestamisel piisavalt keskendunud nende pahauskse tekitamise tõkestamisele.²¹⁷

Esiteks, registreerija õiguse ja õigustatud huvi sisustamisel oleks otstarbekas välistada registreerija õiguse ja õigustatud huvi tuletamine registreerija õigusvastasest tegevusest. Registreerija õiguse ja õigustatud huvi käsitus peaks lähtuma eelkõige domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise elemendi – registreerija õiguse ja õigustatud huvi – eesmärgist ja olema kooskõlas kolmandate isikute õiguste kaitse vajadustega. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise elemendi eesmärk on tagada domeeninime kui päritolutähise kaitse²¹⁸ ja domeeninime mittetulundusliku, seadusliku ja ausa kasutamise kaitse.

EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni läbiva seisukoha järgi ei tulene registreerija õigus ega õigustatud huvi domeeninime registreerimisest, kuna sel juhul oleks igal registreerijal õigus

---

²¹⁷ Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise elemendi puudused: Käesolev töö p 1.2.2.1.

²¹⁸ Domeeninimi kui päritolutähis: D. Lindsay, p 292

või õigustatud huvi.²¹⁹ Kuivõrd registreerija õigus ega õigustatud huvi ei tulene domeeninime registreerimisest ega ka domeeninimest, saab see tuleneda vaid domeeninime kasutamisest.²²⁰

Registreerija õiguse ja õigustatud huvina on eeltoodust tulenevalt käsitletav domeeninime õiguspärane kasutamine päritolutähisena ning domeeninime kasutamine mittetulunduslikul, seaduslikul ja ausal viisil. Õiguse ja õigustatud huvi käsitlesest peaks välja jääma eelkõige domeeninime õigusvastane kasutamine, s.o domeeninime kasutamine kuriteo (näiteks kelmuse) toimepanemise eesmärgil või domeeninime kasutamine tegevusluba nõudvate kaupade (näiteks ravimite²²¹) müümiseks ilma vastavat luba omamata.

Kelmusega võib olla tegemist näiteks juhul, kui kolmanda isiku õigusele vastava domeeninime alusel loodud veebilehel on jäetud mulje nagu oleks tegemist kolmanda isiku veebilehega ning veebilehel on loodud Internetipõhine maksesüsteem või esitatud valeandmed kolmanda isiku makserekvisiitide kohta.²²² Registreerija eesmärk on sellises olukorras olnud kolmanda isiku klientide ebaõige informatsiooni esitamisega eksimusse viimine ning klientide poolt eksimuse tõttu tehtavate rahaülekannete arvel kasu saamine.²²³ Sarnaselt kelmusele on domeenimesid võimalik kasutada ka muude kuritegude toimepanemiseks, nagu lapspornot kujutavate teoste müümiseks või vaenu õhutamiseks.

Domeeninime kasutamine tegevusluba nõudvate kaupade tegevusloata müümiseks võib näiteks seisneda domeeninimele apteka-online.ee vastava veebilehe vahendusel käsimüügiravimite turustamises. Apteegiteenus ehk ravimite jaemüük eeldab ravimiseaduse § 29 lg 2 järgi Eesti territooriumil tegutsevatelt ravimite jaemüüjatelt tegevusluba. Domeeninime apteka-online.ee vahendusel ravimite turustamiseks on seega samuti vaja tegevusluba juhul, kui ravimeid turustatakse kas või osaliselt Eesti Vabariigi territooriumil.

Ravimite konkreetse riigi territooriumil turustamisele viitab domeeninime registreerimine riigitunnusega tippdomeeni alla, domeeninimele vastava veebilehe riigikeelne sisu ning ravimite eest tasumisel kasutatav valuuta ja makseviis.²²⁴ Kui domeeninimele apteka-

---

²¹⁹ DVKo 21.04.2011, 11-1a-262 p 4; DVKo 12.08.2011, 11-1a-267 p 4; DVKo 26.03.2012, 12-1a-279 p 4; DVKo 08.02.2013, 12-1a-288 p 4; DVKo 14.03.2013, 13-1a-289 p 4.

²²⁰ Registreerija õiguse ja õigustatud huvi aluste sisustamine: Lisa 4. EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede koos autori muudatus- ja tõlgendusettepanekutega

²²¹ Ravimite jae- ja hulgimüük eeldab tegevusluba: Ravimiseadus § 26 lg 1, 29 lg 1 ja 2 ja 63 lg 1

²²² Nominet UK DRS. 16.09.2013, No D00013109, *Tata Sons Limited v tatacommunication*, p 6; Afnic. Syreli. 10.04.2012, N FR-2012-00045, *La société LOGICA France v Eric M. B.*, p 4(ii) – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00045-logica-france.fr%20\(2\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00045-logica-france.fr%20(2).pdf) (01.05.2014).

²²³ Kelmuse koosseis: M. Kairjak ja J. Sootak. Varavastased süüteod. Tallinn: Juura 2012, lk 138 jj

²²⁴ Tegevusluba nõudvate kaupade turustamine domeeninime kaudu konkreetse riigi territooriumil: Afnic. Syreli. 13.12.2012, N FR-2012-00229, *La Direction Générale des Douances et Droits Indirects v La société MARCARIA.COM*, p 4(ii) – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00229-achat-cigarettes.fr%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00229-achat-cigarettes.fr%20(1).pdf) (01.05.2014).

online.ee vastaval veebilehel turustatakse ravimeid eesti keeles, ravimite hinnad on esitatud eurodes ja ravimite eest tasutakse Eesti pankade arveldusarvetele, toimub ravimite müük Eesti territooriumil ja eeldab seetõttu ravimiseaduse § 29 lg 2 järgi tegevusluba.

Domeeninime kasutamine tegevusluba nõudvate kaupade tegevusloata müümiseks ei too ega peakski tooma kaasa registreerija õigust ega õigustatud huvi domeeninimele ning seda isegi juhul, kui tegemist on kaupade ja teenuste heauskse pakkumisega Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi p 15.5(a) mõttes. Kui domeeninime ei ole kasutatud õiguspärase tegevuse päritolu tähistamiseks, ei ole autori hinnangul põhjust domeeninime ka päritolutähisena kaitsta domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise elemendi alusel. Domeeninime kasutamine ebaseaduslikuks kaupade ja teenuste pakkumiseks ei oma domeeninime õiguspärase päritolutähisena kasutamisega samaväärset õiguskaitset väärtust ega võimalda seetõttu registreerijale õiguse ega õigustatud huvi teket.

Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teine element – registreerija õigus ja õigustatud huvi – ei peaks seega olema tuletatav registreerija õigusvastasest käitumisest domeeninime kasutamisel. Samas ei ole domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk kaitsta erinevate tähiste, nagu kaubamärkide ja ärinimede, omanike seaduses sätestatud õiguseid, vaid takistada nende õiguste õigustamatut ja pahauskset domeeninimena registreerimist ja kasutamist.²²⁵ Seetõttu võib näiteks intellektuaalomandi õiguste ja erinevate nimeõiguste domeeninimena registreerimine ja kasutamine olla domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel registreerija õiguse või õigustatud huviga kaetud, kuigi domeeninime selline registreerimine ja kasutamine võib riivata nende õiguste seaduses sätestatud kaitset.

Vastus küsimusele, milline õigusvastane käitumine peaks ja milline õigusvastane käitumine ei peaks olema registreerija õiguse ja õigustatud huvi alus, on tuletatav domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise elemendi eesmärgist. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise elemendi eesmärk on võimaldada registreerijal kasutada domeeninime päritolutähisena ja domeeninime mittetulunduslik, seaduslik ja aus kasutamine.

Kui registreerija on registreerinud ühenduse kaubamärgile GORE-TEX vastava domeeninime goretex.ee, võib tema tegevus suure tõenäosusega olla vastuolus kaubamärgiseadusega,²²⁶ ent ei pruugi olla vastuolus Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetmega. Kui registreerija kasutab domeeninime goretex.ee päritolutähisena kaupade või teenuste heauskseks ja õiguspäraseks pakkumiseks, s.t ilma kavatsuseta lõigata kasu kaubamärgi omaniku mainest või kavatsuseta seda kahjustada, siis ei ole tegemist

²²⁵ Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kirjeldatud eesmärk: Nominet UK DRS. 26.04.2012, No D00010863, *Skirmish Ltd v David Manning*, pp 6.11 – 6.14

²²⁶ RKTko 3-2-1-4-06 p 50

domeeninime kaaperdamisega. Kirjeldatud juhul ei olnud registreerija eesmärk kasutada domeeninime kaubamärgi omaniku huvide kahjustamiseks või ebaseaduslikuks tegevuseks, vaid heauskse ja õiguspärase tegevuse päritolu tähistamiseks.

Kui registreerija kasutab domeeninime gortex.ee kelmuse läbiviimiseks²²⁷ või kasutusluba nõudvate kaupade kasutusloata müümiseks,²²⁷ ei ole registreerija eesmärgiks domeeninime kasutamine heauskse ja õiguspärase tegevuse päritolu tähistamiseks. Kelmuse puhul on registreerija eesmärk tekitada kaubamärgi ja domeeninime segiajamise olukord ja kasutada ära sellest tekkinud võimalus kaubamärgiomaniku klientide kallutamiseks tahte vastasele rahakäsitusele. Kasutusluba nõudvate kaupade kasutusloata müümise puhul on registreerija eesmärk domeeninime kasutamine kaupade kasutusloata müümiseks. Mõlemal juhul on registreerija tegevus isenesest õigusvastane, s.t registreerija tegevus on õigusvastane, sõltumata domeeninime identsusest või eksitavast sarnasusest kolmanda isiku õigusega.

Eeltoodust tulenevalt tuleks domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise elemendi – registreerija õiguse ja õigustatud huvi – nii Reglemendi p-s 15.5 sätestatud kui ka sätestamata aluste sisustamisel käsitleda registreerija õiguse ja õigustatud huvina domeeninime kasutamist ainult heauskse ning õiguspärase tegevuse päritolu tähistamiseks. Registreerija õigus ega õigustatud huvi ei ole seega tuletatav domeeninime õigusvastasest kasutamisest. Samas on registreerija õigus ja õigustatud huvi tuletatav domeeninime õiguspärasest ja heausksest kasutamisest ning seda isegi juhul, kui domeeninime õiguspärane ja heauskne kasutamine toob kaasa mõne intellektuaalomandi või nimeõiguse seaduses sätestatud õiguskaitse riive.

Teiseks, Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise elemendi sisustamisel oleks mõistlik välistada nii ulatuslikult kui võimalik registreerija õiguse ja õigustatud huvi pahauskne tekitamine domeeninimede kaaperdamise vastase meetme vältimise eesmärgil. Registreerija õiguse ja õigustatud huvi pahauskne tekitamine saab toimuda eelkõige õiguse ja õigustatud huvi aluste kunstliku loomise kaudu pärast domeeninimega konkureerivast kolmanda isiku õigusest teada saamist ja enne Domeenivaidluste Komisjonile vaidlustusavalduse esitamist.

Ajal, mil registreerija saab domeeninimega konkureerivast kolmanda isiku õigusest teada, tekib tal esmane kahtlus tema vastu Domeenivaidluste Komisjonile avalduse esitamise osas.²²⁸ Alates esmasest kahtlusest on registreerijal võimalik konstrueerida endale sobiv õigus või õigustatud huvi alus, näiteks luua domeeninimele vastav veebileht ja müüa seal kaupu või osutada teenuseid.

---

²²⁷ Käesolev töö p 2.3.1, *supra*

²²⁸ Nominet UK DRS. Dispute Resolution Service – Experts' Overview, p 4.2.

Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kohaselt peab ainult üks Reglemendi p 15.5(a) nimetatud registreerija õiguse või õigustatud huvi alus olema olemas enne vaidluse tekkimist. Vaidluse tekkimisena on Domeenivaidluste Komisjoni praktikas käsitletud aega, mil kolmas isik esitas registreerijale esmase nõudekirja domeeninime loovutamiseks.²²⁹ Samas aeg, mil registreerija saab teda domeeninimega konkureerivast kolmanda isiku õigusest, võib oluliselt erineda ajast, mil konkureeriva õiguse omaja saab teada konkureeriva õiguse objektiga identsest või eksitavalt sarnasest domeeninimest või esitab registreerijale nõudekirja domeeninime kasutamise lõpetamiseks. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kehtivas redaktsioonis on seega registreerija õiguse ja õigustatud huvi tekkimise aega käsitletud ebapiisavalt, piirdudes ainult ühe registreerija õiguse ja õigustatud huvi alusega ja vaidluse tekkimise, mitte domeeninimega konkureerivast õigusest teada saamise ajaga.

Eeltoodust tulenevalt tuleks registreerija õiguse ja õigustatud huvi pahauskse tekitamise vältimiseks viia EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi p 15.5 sisse aeg, mis välistaks registreerija õiguse ja õigustatud huvi pahauskse tekitamise. Reglemendi p 15.5 tuleks täiendada kõigi registreerija õiguse ja õigustatud huvi aluste kohta käiva eeldusega järgnevalt: „Enne domeeninimega konkureerivast õigusest teada saamist Registreerija:

- a. tegelikult kasutas domeeninime ...,
- b. on domeeninime järgi üldtuntud ...,
- c. kasutab domeeninime seaduslikult ja mittetulunduslikul eesmärgil ... .“

Kokkuvõtvalt, Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise elemendi sisustamisel tuleks välistada registreerija õiguse ja õigustatud huvi tuletamine registreerija õigusvastasest käitumisest, tõlgendada registreerija õiguse ja õigustatud huvi aluseid eesmärgipäraselt ning kolmandate isikute õiguste kaitse vajadustega kooskõllaliselt. Registreerija õiguse ja õigustatud huvi pahauskse tekitamise tõkestamiseks tuleks täiendada Reglemendi p 15.5 eeldusega, mis välistaks registreerija õiguse ja õigustatud huvi tekkimise pärast seda, kui registreerija on saanud teada kolmanda isiku õigusest.

2.3.2. Domeeninime pahauskse registreerimise ja kasutamise sisustamine lähtuvalt kolmandate isikute õiguste kaitse vajadustest

EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi p 15.4(c) järgi on registreerija pahausksus tuletatav nii domeeninime registreerimisest kui ka kasutamisest. Samas puudub Reglemendis ja sellele vastavas Komisjoni praktikas ühtne arusaam, millised need asjaolud võiksid olla. Reglemendi p-s 15.6 on lahtise loeteluna sätestatud viis registreerija pahausksuse alust,²³⁰ ent

---

²²⁹ DVKo 18.01.2011, 10-1a-259 p 1 ja 4.2

²³⁰ Käesolev töö, p 1.2.2.2

selles ei ole antud üldiseid suuniseid registreerija pahausksuse tuvastamiseks. Ühtse arusaama puudumine on toonud kaasa võrdlemisi ebajärjepideva Komisjoni praktika, kus registreerija pahausksus on aeg-ajalt tuvastatud või jäetud tuvastamata Reglemendi eesmärkide vastaselt.

Registreerija pahausksuse sisustamisel on otstarbekas lähtuda eraõiguse ühest kesksest põhimõttest – hea usu põhimõttest. Registreerija pahausksuse käsitlus peaks lisaks hea usu põhimõttele tuginema ka domeeninimede kaaperdamise vastase meetme üldistele eesmärkidele ning olema kooskõlas kolmandate isikute õiguste kaitse vajadustega.

Registreerija pahausksuse sisustamisel hea usu põhimõttest lähtumine võimaldab anda registreerija käitumisele põhiseaduslikul väärtuskorral põhinev hinnang ja tagada hea usu põhimõtte ühetaoline kohaldumine kõikidele eraõiguse valdkondadele, sh domeeninimede kaaperdamise vastasele meetmele. Hea usu põhimõtte rakendamine registreerija käitumise hindamisel tagab õiguslike ja õigusväliste väärtuste arvesse võtmise kui ka Internetikeskkonna muutuvatele oludele vastava paindlikkuse.²³¹ Registreerija pahausksuse ehk Reglemendi p 15.4(c) sisustamise standard peaks seega tulenema hea usu põhimõttest.

TsÜS § 138 lg 1 järgi tuleb õiguste teostamisel ja kohustuste täitmisel toimida heas usus. Kusjuures heauskne õiguste teostamine eeldab TsÜS § 138 lg 2 kohaselt õiguste teostamist seadusega kooskõlas oleval viisil ning ilma kolmandatele isikutele kahju tekitamise eesmärgita. Samas ei täpsusta tsiviilseadustiku üldosa seadus, milline käitumine on ja milline käitumine ei ole hea usu põhimõttega kooskõlas. Hea usu põhimõtte ei sätesta seega piiritletud loetelu heausksest käitumisest, vaid annab piirid heauskse käitumise tuvastamiseks.

Hea usu põhimõtte hõlmab objektiivset käitumisstandardit, õiguspärast ja hoolast suhtumist oma õiguste ja kohustuste realiseerimisse ning kolmandatele isikutele kahju tekitamisest hoidumist.²³² Objektiivne käitumisstandard²³³ võimaldab registreerija pahausksuse sisustamisel lähtuda registreerija objektiivsest käitumisest domeeninime registreerimisel ja kasutamisel ning jätta tähelepanuta registreerija väidetav teadmine kolmanda isiku õigusest. Vastupidine käsitlus võimaldaks registreerijal pääseda domeeninime kaotamisest Komisjoni menetluses, väites, et ta ei teadnud ega pidanudki teadma kolmanda isiku õiguse olemasolust.

Õiguspärane suhtumine oma õiguste ja kohustuste realiseerimisse eeldab õiguste ja kohustuste teostamist seadusega kooskõlas oleval viisil. Tulenevalt TsÜS §-st 138 lg-st 2 ei saa heauskne käitumine olla õigusvastane.

---

²³¹ Hea usu põhimõtte kui eraõiguse põhimõtte: I. Kull. TsÜSK § 138/3.1 – P. Varul jt (koost). Tsiviilseadustiku üldosa seadus. Komm. vlj. Tallinn: Juura 2010.

²³² Hea usu põhimõtte määratlemine: I. Kull. Hea usu põhimõtte kaasaegses lepinguõiguses. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus 2002, lk 20 jj

²³³ Hea usu põhimõtte objektiivne ja subjektiivne tähendus: I. Kull. VÕSK § 8/4.1 – P. Varul jt (koost). Võlaõiguse seadus I. Üldosa (§§ 1 – 207). Komm. vlj. Tallinn: Juura 2006.

Domeeninime registreerimine ei ole *per se* õigusvastane ja sada isegi juhul, kui domeeninime registreerimine toob kaasa kolmandate isikute õiguste seaduses sätestatud õiguskaitse riive. Kolmandate isikute õigustega identse või eksitavalt sarnase domeeninime registreerimine toob reeglina kaasa kolmandate isikute õiguste seaduses sätestatud õiguskaitse riive. Kaubamärgiga „Gulf + kuju“ eksitavalt sarnase domeeninime gulfoil.ee registreerimine rikub KaMS § 14 lg 1 sätestatud kaubamärgiomaniku ainuõigust.²³⁴ Ärinimega Arvutidoktor OÜ identse domeeninime arvutidoktor.ee registreerimine rikub ÄS § 15 lg 1 sätestatud ärinime omaniku ainuõigust.²³⁵

Samas kui domeeninimena registreeritakse kolmanda isiku õigusega identne või eksitavalt sarnane tähis ning isegi kui domeeninime selliselt registreerimine on vastuolus tähise seaduses sätestatud õiguskaitsega, ei ole domeeninime registreerimise pahauskus siiski ilmne. Esitatud seisukohta kinnitab ka domeeninimede kaaperdamise vastase meetme ülesehitus: domeeninimede kaaperdamise vastase meetme rakendamise käigus tuleb registreerija pahauskusest eraldi tuvastada domeeninimede kaaperdamise vastase esimene ja teine element. Kui kolmanda isiku õigusega identse või eksitavalt sarnase domeeninime registreerimine oleks pahauskne, muutuks domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kolmas element sisutühjaks, kuna juba domeeninimede kaaperdamise esimese elemendi eelduste täidetud täidab automaatselt ka domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kolmanda elemendi eeldused.²³⁶

DVK otsuses nr 13-1a-291²³⁷ p 3.3 esitatud seisukoht, nagu muudaks domeeninime aeg.ee registreerimise pahauskseks ainuüksi asjaolu, et kolmanda isikul puudub domeeninime registreerimise tõttu võimalus teostada Internetis ainuõigust enda registreeritud kaubamärgile, on vastuolus domeeninimede kaaperdamise vastase meetme sisemise loogika ja eesmärkidega. Vaatamata asjaolule, et Riigikohus on otsuse nr 3-2-1-4-06 p-s 50 sõnaselgelt väitnud, et kaubamärgiseadusest tuleneb registreeritud kaubamärgi omanikule kaitse kaubamärgiga sarnase tähise kasutamise vastu domeeninimes, ei tähenda see, et sarnane kaitse peaks kaubamärgi või muude kolmandate isikute õiguste omajatele tulenema ka EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendist. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk ei ole tagada kolmandate isikute õiguste seaduses sätestatud kaitse, vaid tõkestada kolmandate isikute õiguste õigustamatut ja pahauskset domeeninimena registreerimist ja kasutamist, s.o domeeninimede kaaperdamist.

---

²³⁴ RKTko 3-2-1-4-06 p 50; vt lisaks HMKo 27.06.2013, 2-13-2229.

²³⁵ HMKo 22.06.2012, 2-12-4595, p 7

²³⁶ DVKo 05.12.2012, 12-1a-286 p 5.3.

²³⁷ DVKo 09.09.2013, 13-1a-291, 3.3.

Tulenevalt domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärgist ei too kolmandate isikute seaduses sätestatud õiguseid riivav domeeninime registreerimine ilmtingimata kaasa domeeninime registreerumise õigusvastasust ega õigusvastasusest tulenevat pahausksust. Selleks, et domeeninime registreerimine kui olemuselt õiguspärane tegevus tooks kaasa registreerija pahausksuse, peab registreerija tegevus olema seega etteheidetav ehk pahauskne õigusväliste kategooriate alusel.

Domeeninime kasutamine võib, olenevalt domeeninime kasutamise viisist, olla õigusvastane ja seetõttu ka pahauskne.²³⁸ Domeeninime kasutamine näiteks kelmuse läbiviimiseks või kasutusluba nõudvate kaupade kasutusloata müümiseks on domeeninime õigusvastane²³⁹ ja seetõttu ka pahauskne kasutamine.

Õigusvastane käitumine ei ole TsÜS § 138 lg 2 järgi hea usu põhimõttega kooskõlas ning on seetõttu käsitletav pahausksena. Kusjuures domeeninime kasutamise pahausksuse tuvastamisel tuleb samuti võtta arvesse ainult domeeninime kasutamise viisi, sõltumata domeeninime identsusest või eksitavast sarnasusest kolmanda isiku õigusega: kaubamärgile FEDEX vastava domeeninime fedex.ee kasutamine kirjatavete müümiseks on domeeninime õiguspärane kasutamine, kuna kirjatavete müümine on iseenesest õiguspärane tegevus.

Domeeninime registreerimine ja domeeninime kasutamise õiguspärasus ei garanteeri veel registreerija pahausksuse välistamist. Hea usu põhimõtte ei hõlma ainult õiguslikult etteheidetavat käitumist, vaid hõlmab ka õigusväliseid standardeid. Hea usu põhimõttega kooskõlas olev käitumine on sisustatav lisaks õiguslikele kategooriatele ka hea usu põhimõtte kasutusala määratlevate hea usu põhimõtte funktsioonide kaudu.

Hea usu põhimõtte funktsioonid jagunevad: kohustuste laiendamine, võlasuhte sisu täiendamine ja õiguste kuritarvitamise tõkestamine.²⁴⁰ Registreerija pahausksuse sisustamise seisukohalt on relevantne eelkõige hea usu põhimõtte viimati nimetatud funktsioon.

Õiguste kuritarvitamise tõkestamine seisneb formaalselt kehtiva õiguspositsiooni kasutamise tõkestamises selle kaitsmisest keeldumise kaudu.²⁴¹ Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kontekstis on õiguste kuritarvitamisega tegemist juhul, kui domeeninime kui formaalselt kehtivat õigust kasutatakse kolmandate isikute õiguste rikkumiseks vastuolus õiguse üldpõhimõtete ja domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärkidega.

---

²³⁸ DVKo 25.11.2011, 11-1a-274 p 3; Nominet UK DRS. 14.08.2013, No D00012782, *EPI GESTION, S.L. v Mr Sean Gerrity*, p 6.12.

²³⁹ Käesolev töö, p 2.3.1

²⁴⁰ Hea usu põhimõtte funktsioonid: I. Kull. TsÜSK § 138/3.6 - P. Varul jt (koost). Tsiviilseadustiku üldosa seadus. Komm. vlj.

²⁴¹ Õiguste kuritarvitamise tõkestamine: *Op. cit* 138/3.7.1.

Õiguste kuritarvitamise piiritlemine lähtuvalt domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärkidest on vajalik domeeninimede kaaperdamise vastase meetme olemusest tulenevalt. Nagu käesolevas magistritöös korduvalt rõhutatud,²⁴² ei ole domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk tagada erinevate tähiste seadusest sätestatud õiguskaitse ulatusega võrdset kaitset. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärk on tõkestada erinevate tähiste õigustamatut ja pahauskset domeeninimena registreerimist ja kasutamist, s.o tõkestada kolmanda isiku õiguste mainet ära kasutav või kahjustav domeeninime registreerimine ja kasutamine.

Hea usu põhimõtte kaitsealasse ja domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärkide all kuuluvad õiguse kuritarvitamise juhud hõlmavad ennekõike õiguse ebaausat omandamist ja õiguste teostamist kolmandatele isikutele kahju tekitamise eesmärgil. Õiguste ebaaus omandamine seisneb domeeninime registreerimises. Õiguste ebaaus omandamine võib hõlmata näiteks domeeninime registreerimist eesmärgiga lõigata kasu kolmanda isiku õiguse mainest (näiteks domeeninime tasu eest võõrandamise või Internetikasutajate ligimeelitamise kaudu) või kahjustada kolmandat isikut või tema õigust (näiteks domeeninimele vastaval veebilehele pornograafiliste kujutiste kuvamise kaudu) või takistada kolmanda isiku õiguse kasutamist (näiteks kolmanda isiku õiguse domeeninimes kasutamise takistamise kaudu).

Õiguste teostamine kahju tekitamise eesmärgil seisneb domeeninime kasutamises kolmandatele isikutele kahju tekitamise eesmärgil. Domeeninime kasutamine kolmandale isikule kahju tekitamiseks võib hõlmata domeeninime kasutamist Internetikasutajate ligimeelitamiseks, domeeninime ja kolmanda isiku õiguse segiajamise ohu tekitamiseks ning seeläbi kolmanda isiku õiguse arvel kasu saamiseks.

Kolmandale isikule kahju tekitamise eesmärk hõlmab igasugusest domeeninime kasutamise viisist kolmandale isikule tekkida võivat kahju, sh varalist- ja mittevaralist kahju ning saamatajäänud tulu. Samas ei eelda kolmandale isikule kahju tekitamise eesmärk kolmandale isikule kahju tekkimist ega loo seetõttu ka vajadust kahju tõendamise järele. Kolmandale isikule kahju tekitamise eesmärk eeldab aga registreerija teadmist kolmanda isiku õigusest ning domeeninime tahtlikku kasutamist kolmandale isikule negatiivset mõju avaldaval viisil.

Kaubamärgiga ESTIVO eksitavalt sarnase domeeninime estivok.ee kasutamine mittetulundusühingu ESTIVOK tegevust kajastava veebilehe loomiseks ei ole domeeninime pahauskne kasutamine kolmandale isikule kahju tekitamiseks. Domeeninime kasutamise eesmärk on antud juhul registreerija nimele vastava domeeninime kasutamine registreerija tegevuse kajastamiseks. Käsitletaval juhul puudub objektiivsete asjaolude pinnalt tuvastatav

---

²⁴² Käesolev töö, p 1.1.

registreerija eesmärk kolmanda isiku kahjustamiseks, kuna domeeninime kasutamine on suunatud registreerija tegevuse kajastamisele ega ole suunatud kolmanda isiku või tema õiguse kahjustamisele.

Domeeninime kasutamine kolmandatele isikutele kahju tekitamiseks võib lisaks eelpool kirjeldatule hõlmata ka domeeninime kasutamist Reglemendi p-des 15.6.(a) – 15.6.(c) sätestatud eesmärkide realiseerimiseks. Registreerija, kes ei olnud domeeninime registreerimise ajal teadlik domeeninimega konkureerivast kolmanda isiku õigusest, ei saa domeeninime registreerimise ajal omada Reglemendi p-des 15.6.(a) – 15.6.(c) sätestatud eesmärgi. Registreerija ei saa domeeninime registreerida tasu eest võõrandamise ega kolmanda isiku tegevuse häirimise eesmärgil, kuna registreerijal puudub teadmine kolmanda isiku õigusest ja seetõttu ka tahtlus nende kahjustamiseks.²⁴³

Samas võib registreerija pärast domeeninime registreerimist kolmanda isiku õigusest teada saades muuta domeeninime kasutamist viisil, mis täidab Reglemendi p-des 15.6.(a) – 15.6.(c) sätestatud eesmärgid. Registreerija võib hakata kolmanda isiku tegevuse häirimise eesmärgil domeeninime kasutama pornograafiliste veebilehtede kuvamiseks või otsustada müüa domeeninime kolmandale isikule või tema konkurendile tasu eest, mis ületab oluliselt domeeninime registreerimise kulud.²⁴⁴ Seega võivad Reglemendi p-des 15.6.(a) – 15.6.(c) sätestatud eesmärgid viidata ka domeeninimede kasutamise pahausksusele, s.o kolmandatele isikutele kahju tekitamise eesmärgile.

Lisaks domeeninime aktiivse kasutamise juhtudele võib domeeninime passiivne kasutamine ehk domeeninime funktsionaalse kasutamise puudumine samuti olla teostatud kolmandatele isikutele kahju tekitamise eesmärgil. Domeeninime passiivne kasutamine ei viita iseenesest kolmandate isikute õiguste kahjustamise eesmärgile, ent domeeninime passiivse kasutamisega kaasnevad asjaolud võetavad sellele siiski viidata.

Nimetatud asjaolud võivad näiteks hõlmata kolmanda isiku õiguse tuntuse astet, kolmanda isiku õiguse ja registreerija seost, võimalusi kolmanda isiku õigusele vastava domeeninime heauskseks kasutamiseks, kolmanda isiku õiguse heauskse kasutamise olemasolu ja esitatud tõendeid domeeninime heauskse kasutamise kohta.²⁴⁵ Kui kolmanda isiku õigus on Eestis üldtuntud ega ole mingil viisil registreerijaga seostatav ning kui kolmanda isiku õiguse

---

²⁴³ Nominet UK DRS. App. 31.07.2007, No DRS 04331, *Verbatim Ltd v Michael Toth*, pp 8.7 – 8.14

²⁴⁴ WIPO. AMC. 19.11.2009, No D2009-1278, *Ville de Paris v Jeff Walter*, p 6(C). Domeeninimede võõrandamine kasumi teenimise eesmärgil, s.o domeeninime registreerimise kuludest suurema tasu eest, ei ole *per se* pahauskne tegevus. Samas võib domeeninime tasu eest võõrandamine olla pahauskne koostoiimes teiste pahausksusele viitavate asjaoludega.

²⁴⁵ WIPO. AMC. 09.08.2005, No D2005-0503, *Cobham Plc v Neog Inc*, p 6(C)

heauskne kasutamine ei ole tõenäoliselt võimalik ega registreerija poolt tõendatud, hõlmab domeeninime passiivne kasutamine kolmandate isikute õiguste kahjustamise eesmärki.

Kokkuvõtvalt, registreerija pahauskuse sisustamisel tuleks lähtuda hea usu põhimõttest ja domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärkidest. Nende kohaselt ei ole domeeninime registreerimine *per se* õigusvastane ega seetõttu ka pahauskne. Domeeninime registreerimise pahauskus on tuvastatav ainult domeeninimede registreerimisega seonduvatest asjaoludest. Domeeninime kasutamine saab seevastu olla pahauskne nii domeeninime kasutamise viisi õigusvastasusest kui ka domeeninime kasutamisega piirnevatest asjaoludest tulenevalt.²⁴⁶ Kui domeeninime registreerimine ja kasutamine on aga kooskõlas hea usu põhimõtte ja domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärkidega, tuleks registreerija pahauskust eitada.

---

²⁴⁶ Registreerija pahauskuse sisustamine: Lisa 4. EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede koos autori muudatus- ja tõlgendusettepanekutega.

KOKKUVÕTE

EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni menetluses on kolmandate isikute õigused jäänud mitmel korral kaitsmata Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme piiratud olemuse tõttu. Kahel juhul, mil Komisjon tegi Reglemendi põhjal otsuse kolmanda isiku kahjuks, on kolmandad isikud pöördunud kohtusse ja saavutanud oma õiguste kaitset tagava lahendi. Kuigi kohtumenetluses tuvastati kolmandate isikute õiguste rikkumine, ei olnud Domeenivaidluste Komisjonil nimetatud kaasustes ega ole ka tulevikus sarnastel juhtudel võimalik kolmandate isikute õiguseid kaitsta, kuna Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede ei näe seda ette.

Eeltoodust tulenevalt on käesoleva magistritöö eesmärk välja selgitada, kas Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede tagab piisava kolmandate isikute õiguste kaitse. Lisaks on käesoleva magistritöö eesmärk analüüsida, kas ja mil viisil vajab Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede muutmist.

Magistritöö hüpotees on: Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede ei taga kolmandate isikute õiguste piisavat kaitset ning vajab seetõttu kolmandate isikute õiguste kaitse vajadustest juhinduvat muutmist. Autor on seisukohal, et Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede ei vasta kolmandate isikute õiguste kaitse vajadustele, kuna see ei kaitse kolmandaid isikuid vajalikus ulatuses domeeninimede registreerimissüsteemi negatiivsete tagajärgede eest. Kui domeeninimede registreerimissüsteem võimaldab kaaperdada piiramatul arvul kolmandatele isikutele kuuluvaid õigusi, siis Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede kaitseb ainult mõningaid kolmandate isikute õiguste liike ja sedagi vaid piiratud ulatuses.

Magistritöö eesmärgi realiseerimiseks on analüüsitud Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme olulisemaid puuduseid ning töötatud välja ettepanekud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kolmandate isikute õiguste kaitse vajadustega kooskõlla viimiseks. Magistritöö esimeses peatükis on käsitletud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme puuduseid meetme elementide lõikes. Magistritöö teises peatükis on töötatud välja ettepanekud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kooskõlla viimiseks kolmandate isikute õiguste kaitse vajadustega ning vastavate muudatuste lisamiseks EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglementi ja Eesti siseriiklikku õigusesse.

Esimene domeeninimede kaaperdamise vastase meetme puudus puudutab domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimest elementi. Reglemendis sätestatud domeeninimede

kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi eesmärk on tagada, et kolmandatel isikutel oleks *bona fide* alus Domeenivaidluste Komisjonile vaidlustusavalduse esitamiseks. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimene element peaks seega sätestama võimalikult madala künnise Komisjonile vaidlustusavalduse esitamiseks.

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimene element sätestab kehtival kujul vastupidiselt oma eesmärgile ebamõistlikult kõrge lävendi Domeenivaidluste Komisjoni menetluse alustamiseks. Domeenivaidluste Komisjoni menetlust on võimalik alustada ainult neil kolmandatel isikutel, kes omavad domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimeses elemendis nimetatud õiguseid, s.o Eestis kaitstud registreeritud kaubamärke ja Eestis registrisse kantud juriidiliste isikute; füüsiliste isikute; riigi, kohalike omavalitsuste ja nende asutuste või rahvusvaheliste ja valitsusvaheliste organisatsioonide nimeõiguseid.

Kõik teised kolmandate isikute õigused, nagu üldtuntud kaubamärgid, geograafilised tähised, autoriõigused, autoriõigustega kaasnevad õigused ja avalik-õiguslike juriidiliste isikute, välismaa äriühingute Eesti filiaalide, haldusterritoriaalsete üksuste ning valitsusväliste organisatsioonide nimeõigused, ei kuulu kolmandate isikute õiguste loetellu ega saa seega olla Domeenivaidluste Komisjoni menetluse aluseks. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimene element on seega väga kaugel oma eesmärgist tagada Domeenivaidluste Komisjonile vaidlustusavalduse esitamiseks madal künnis.

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimene element ei taga kolmandate isikute õiguste piisavat kaitset, kuna see välistab mitmete oluliste kolmandate isikute õiguste kaitsmise võimaluse Reglemendi alusel. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kättesaadavaks tegemine ainult piiratud arvul kolmandatele isikutele ei kaitse kolmandaid isikuid piisavalt domeeninimede registreerimissüsteemi negatiivsete tagajärgede, sh domeeninimede kaaperdamise, eest.

Käsitleva puuduse likvideerimiseks on magistritöö teises peatükis analüüsitud kolme alternatiivset võimalust. Nendeks on:

- kolmandate isikute õiguste loetelu täiendamine,
- kolmandate isikute õiguste loetelu asendamine kõigi Eesti siseriikliku ja välisriigi õiguse alusel sissenõutavate õigustega,
- kolmandate isikute õiguste loetelu asendamine kolmanda isiku õigustatud huviga.

Esiteks, kolmandate isikute õiguste loetelu täiendamine kolmandate isikute õiguste liikidega avardab domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimest elementi ning parandab seeläbi kolmandate isikute võimalusi Domeenivaidluste Komisjoni menetluse alustamiseks.

Kolmandate isikute õiguste loetelu täiendamine intellektuaalomandiõiguste ning välismaa äriühingute Eesti filiaalide, avalik-õiguslike juriidiliste isikute, haldusterritoriaalsete üksuste ja valitsusväliste organisatsioonide nimeõigustega tagab olulisemate kolmandate isikute õiguste kaitse Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel.

Eeltoodust tulenevalt tuleks nimetatud õigused lisada EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi kolmandate isikute õiguste loetellu. Reglemendi p 2.11 tuleks sõnastada järgnevalt: „Varasem Õigus:

- Eestis õiguskaitset omavad kaubamärgid, autoriõigused, autoriõigustega kaasnevad õigused ja geograafilised tähised;
- füüsiliste isikute nimed;
- avalik-õiguslike juriidiliste isikute nimed, eraõiguslike juriidiliste isikute Eestis registrisse kantud nimed ja välismaa äriühingute Eesti filiaalide nimed;
- riigi, kohalike omavalitsuste ja nende asutuste ning kohalike omavalitsuste ametiasutuste hallatavate asutuste nimed, maakondade ja kohalike omavalitsuste siseste administratiivüksuste nimed;
- valitsusväliste organisatsioonide nimed.“

Kuigi kolmandate isikute õiguste loetelu täiendamine kolmandate isikute õiguste liikidega võimaldab Reglemendi alusel paremini kaitsta kolmandate isikute õiguseid, jätab selline lahendus siiski mitmed kolmandate isikute õigused ja huvid kaitseta. Seetõttu oleks otstarbekas alternatiivina kaaluda kolmandate isikute õiguste loetelu asendamist kõigi Eesti siseriikliku ja välisriikide õiguse alusel sissenõutavate õigustega.

Teiseks, kolmandate isikute õiguste loetelu asendamine kõigi Eesti siseriikliku ja välisriigi õiguse alusel sissenõutavate õigustega tagab kolmandate isikute õiguste veelgi laiaulatuslikuma kaitse Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel. Välisriigi õiguse alusel kaitstud õiguste lisamine Reglemendi p-i 2.11 võimaldab välisriigi õiguste omajatel kaitsta oma domeeninimede registreerimise käigus rikunud õigusi kohtu- ja vahekohtu menetluse asemel lihtsamal ja kiiremas Domeenivaidluste Komisjoni menetluses. Kuna domeeninimede registreerimine ega ka domeeninimede kaaperdamine ei toimu ainult Eestis õiguskaitset omavate kolmandate isikute õiguste suhtes, on domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel mõistlik kaitsta välisriigi õiguseid.

Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme alusel kaitstavate kolmandate isikute õiguste piiritlemine sissenõutavate õigustega võimaldab igal kolmandal isikul, kellel on sissenõutav õigus, algatada Komisjoni menetluse. Kolmandate isikute õiguste liik ei ole siinjuures enam oluline. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimene

element hõlmaks käsitletava lahenduse kohaselt seega kõiki nii seaduses sätestatud õiguseid kui ka lepingulisi sissenõutavaid õiguseid.

Kolmandate isikute õiguste loetelu asendamine Eesti siseriikliku ja välisriigi õiguse alusel sissenõutavate õigustega tagab seega laialdasema juurdepääsu Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastasele meetmele ning kaitseb välisriigi õigusest ja lepingust tulenevaid kolmandate isikute õigused. Samas jääb domeeninimede kaaperdamise vastane meede ikkagi kättesaamatuks isikutele, kes ei oma domeeninimega konkureerivat seaduses sätestatud õigust või lepingulist sissenõutavat õigust domeeninimele, vaid omavad domeeninime suhtes vaid õigustatud huvi. Seetõttu tuleks alternatiivina kaaluda kolmandate isikute õiguste loetelu asendamist kolmanda isiku õigustatud huviga.

Kolmandaks, kolmandate isikute õiguste asendamine kolmanda isiku õigustatud huviga võimaldab kõige paremini realiseerida domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi eesmärke. Õigustatud huvi tagab nii Domeenivaidluste Komisjoni menetluse alustamise *bona fide* aluse kui ka selle madala künnise.

Õigustatud huvi tagab kolmandatele isikutele kõige laiaulatuslikuma võimaluse domeeninimede kaaperdamise vaidlustamiseks Reglemendi alusel. Kolmandate isikute õiguste loetelu asendamise kolmanda isiku õigustatud huviga võimaldab Reglemendi alusel kaitsta nii seaduses sätestatud kui ka sätestamata kolmandate isikute õiguseid ja huve. Õigustatud huvi alusena on käsitletavad eelkõige nii siseriikliku kui ka välisriikide õiguse alusel kaitstavaid ja kaitsmata domeeninimega identseid või eksitavalt sarnaseid tähiseid. Õigustatud huvi alusena on käsitletavad kaubamärgid, ärinimed, ettevõtete nimed, tähiste akronüümid, füüsiliste isikute nimed, loomingu pealkirjad, pseudonüümid ja domeeninimed.

Eeltoodust tulenevalt oleks kirjeldatud kolmest alternatiivsest variandist kõige otstarbekam eelistada viimast. Kolmandate isikute õiguste loetelu asendamine kolmanda isiku õigustatud huviga vastab kõige paremini domeeninimede kaaperdamise vastase meetme esimese elemendi eesmärkidele ja tagab kolmandatele isikutele kõige laiaulatuslikuma kaitse domeeninimede kaaperdamise vastu.

Teine domeeninimede kaaperdamise vastase meetme puuduste grupp puudutab domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teist elementi. Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teine element – registreerija õigus ja õigustatud huvi – hõlmab kolme juhtumit, mil registreerija õigus ja õigustatud huvi on olemas. Samas puudub nii Reglemendis kui ka sellele vastavas praktikas ühtne arusaam, mis võiks ning mis ei peaks olema registreerija õiguse ja õigustatud huvi alus. Ühtse arusaam puudumine on toonud kaasa võrdlemisi ebajärjepideva Domeenivaidluste Komisjoni praktika,

kus registreerija õigus ja õigustatud huvi on aeg-ajalt tuvastatud või jäetud tuvastamata Reglemendi eesmärkide vastaselt.

Lisaks ei ole registreerija õiguse ja õigustatud huvi aluste sätestamisel piisavalt keskendunud nende pahauskse tekitamise tõkestamisele. Registreerija õiguse ja õigustatud huvi pahauskse tekitamise vastaste meetmete puudumine võimaldab registreerijal õiguse või õigustatud huvi aluste kunstliku loomise kaudu vältida domeeninime kaotamist Domeenivaidluste Komisjoni menetluses.

Esiteks, Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise elemendi sisustamisel tuleks välistada registreerija õiguse ja õigustatud huvi tuletamine registreerija õigusvastasest käitumisest ja garanteerida registreerija õiguse ja õigustatud huvi eesmärgipärane ning kolmandate isikute õiguste kaitse vajadustega kooskõlaline tõlgendamine. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme teise elemendi eesmärk on tagada domeeninime kui päritolutähise kaitse ja domeeninime mittetulundusliku, seadusliku ja ausa kasutamise võimalus.

Registreerija õiguse ja õigustatud huvina on seega käsitletav domeeninime õiguspärane kasutamine päritolutähisena ning domeeninime kasutamine mittetulunduslikul, seaduslikul ja ausal viisil. Õiguse ja õigustatud huvi määratlusest jääb seega välja domeeninime õigusvastane kasutamine. Samas on registreerija õigus ja õigustatud huvi tuletatav domeeninime õiguspärasest ja heausksest kasutamisest ning seda isegi juhul, kui domeeninime õiguspärane ja heauskne kasutamine toob kaasa kolmandate isikute õiguste seaduses sätestatud kaitse riive.

Teiseks, registreerija õiguse ja õigustatud huvi pahauskse tekitamise tõkestamiseks tuleks viia Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi p 15.5 sisse aeg, mis välistaks registreerija õiguse ja õigustatud huvi pahauskse tekitamise. Reglemendi p 15.5 tuleks täiendada kõiki õiguse ja õigustatud huvi aluseid puudutava eeldusega, mis välistab registreerija õiguse ja õigustatud huvi tekkimise pärast seda, kui registreerija on saanud teada kolmanda isiku õigusest.

Kolmas domeeninimede kaaperdamise vastase meetme puuduste grupp puudutab domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kolmandat elementi. Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme kolmas element sisaldab viit asjaolu, mille alusel on registreerija pahausksus tuvastatav. Samas puudub nii Reglemendis kui ka sellele vastavas praktikas ühtne arusaam, mis võiks ning mis ei peaks olema registreerija pahausksuse alusena käsitletav. Ühtse arusaam puudumine on toonud kaasa võrdlemisi ebajärjepideva Domeenivaidluste Komisjoni praktika, kus registreerija pahausksus on tuvastatud või jäetud tuvastamata Reglemendi eesmärkide vastaselt.

Registreerija pahausksuse sisustamisel on otstarbekas lähtuda eraõiguse ühest olulisemast põhimõttest – hea usu põhimõttest. Registreerija pahausksuse käsitus peaks tuginema ka domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärkidele ning olema kooskõlas kolmandate isikute õiguste kaitse vajadustega.

Hea usu põhimõtte ja domeeninimede kaaperdamise vastase meetme eesmärkide kohaselt ei tulene registreerija pahausksus domeeninime registreerimise faktist. Juhul, kui domeeninimena registreeritakse kolmanda isiku õigusega identne või eksitavalt sarnane tähis ning isegi kui domeeninime selliselt registreerimine on vastuolus tähise seaduses sätestatud kaitsega, ei ole registreerija pahausksus tuletatav domeeninime registreerimise faktist. Selleks, et domeeninime registreerimine kui õiguspärane tegevus tooks kaasa registreerija pahausksuse, peab registreerija tegevus olema etteheidetav ehk pahauskne õigusväliste kategooriate alusel.

Domeeninime kasutamise pahausksus on tuletatav nii domeeninime kasutusviisi õigusvastasusest kui ka domeeninime muust hea usu põhimõtte vastasest kasutamisest. Domeeninime muu hea usu põhimõtte vastane kasutus hõlmab eelkõige domeeninime kasutamist kolmandatele isikutele kahju tekitamiseks. Kolmandatele isikutele kahju tekitamine võib seisneda näiteks kolmandate isiku maine kahjustamises või sellelt kasu lõikamises.

Kokkuvõtvalt, magistritöös esitatud hüpotees on leidnud kinnitamist. Reglemendist sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede ei taga kolmandate isikute õiguste piisavat kaitset ning vajab seetõttu kolmandate isikute õiguste kaitse vajadustest juhinduvat muutmist. Reglemendist sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastase meetme muutmiseks tuleks EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglementi sisse viia käesolevas magistritöös välja töötatud muudatusettepanekud. Domeeninimede kaaperdamise vastase meetme olemuse ja selles sätestatud kolmandate isikute õiguste kaitse tagamiseks tuleks kaaluda domeeninimede kaaperdamise vastase meetme ja eespool kirjeldatud ettepanekute lisamist Eesti siseriiklikku õigusesse.

Mairi Näksi
/allkiri/
05.05.2014 a.

Protection of Third-Party Rights against Cybersquatting under the Rules of the Domain Disputes Committee (Summary)

According to the WHOIS database administrated by the Estonian Internet Foundation (EIF) 75 338 .ee country code top-level domains (ccTLDs) have been registered as of May 1st 2014. The EIF is the sole body entitled to administer the .ee ccTLD registry (WHOIS database), i.e. organise the domain name registrations via registrars as well as register and erase domain name from the registry. However, during the domain name registration proceedings neither the EIF nor any of the registrars exercise control over third-party rights violations.

Third parties have therefore merely three options for defending their rights against abusive, bad faith registrations, i.e. cybersquatting. In order to obtain transfer or deletion of an abusive domain name, third parties may initiate arbitration, court or Domain Disputes Committee (DDC) proceedings. In spite of the diverse possibilities, only the latter third-party rights protection avenue is explored in this thesis. The anti-cybersquatting remedies enforceable in arbitration and court proceedings are excluded from the analysis due to the insufficiency of adequate research material and due to the volume restrictions imposed on this paper.

Furthermore, resolving cybersquatting disputes in the DDC under the DDC Rules offers third parties a quick and an efficient way to recover hijacked domain names. DDC Rules are relatively simple and thus easily enforced as well as enable to avoid problems of private international law. Hence, the protection of third-party rights against cybersquatting is analysed solely under the DDC Rules and the corresponding DDC case law.

In the DDC case law third-party rights have several times been left unprotected due to the limited scope of the DDC Rules. In two occasions, when DDC decided against the applicants, the applicants, i.e. third parties, initiated court proceedings and achieved protection for their rights and a transfer of the abusive domain name. Although the violation of third-party rights was established in the described matter, the DDC was not able to protect and shall not be able to protect third party-rights in similar cases because the DDC Rules do not permit it.

Accordingly, the aim of this master's thesis is to determine whether the anti-cybersquatting measure stipulated in the DDC Rules grants a sufficient protection of third-party rights. Furthermore, the secondary aim of the thesis is to determine whether and to what extent the anti-cybersquatting measure requires amending.

The hypothesis of the master's thesis is the following: the anti-cybersquatting measure stipulated in the DDC Rules does not grant a sufficient protection of third-party rights and therefore requires amending. In the opinion of the author, the anti-cybersquatting measure

does not grant a sufficient protection of third-party rights because it does not afford third parties adequate protection against the negative effects of the domain name registration system. While the domain name registration system enables to hijack an unlimited number of third-party rights, the corresponding anti-cybersquatting measure stipulated in the DDC Rules protects only a handful of third-party rights from cybersquatting.

The master's thesis is primarily based on an analysis of the DDC Rules and the DDC case law. In addition, the rules and the case law of the French (Afnic) and the United Kingdoms' (Nominet UK) domain disputes committees have been examined because they provide a substantially more extensive protection of third party-rights than the DDC Rules do. The UDRP and the corresponding case law of the WIPO Arbitration and Mediation Centre have also been studied because in comparison with the DDC Rules third-party rights are protected under UDRP in a more limited manner.

As a secondary research material academic literature concerning the UDRP and the rules of the French and the United Kingdoms' domain disputes committees has been used. Unfortunately, the DDC Rules and the DDC case law have yet to be examined in literature and therefore it has been impossible to use it in this paper. However, literature concerning different subsections of the anti-cybersquatting measure exists and it is being used as extensively as possible.

In order to achieve the aim of the thesis and adequately interpret the anti-cybersquatting measure as well as in order to identify and solve its most pressing deficiencies, the case law of the aforementioned domain disputes committees' is analysed. Furthermore, due to the insufficiency of the research material concerning the DDC Rules, the anti-cybersquatting measure is compared with regulations under which third-party rights are protected more or less extensively than under the DDC Rules. In addition to the described methodology, the grammatical, systematic and teleological interpretation methods are also used for the purpose of deciphering the anti-cybersquatting measure stipulated in the DDC Rules and deciding whether or not it grants a sufficient protection against cybersquatting.

The master's thesis consists of two paragraphs. In the first paragraph the most important deficiencies of the anti-cybersquatting measure are analysed. In the second paragraph the propositions for amending the anti-cybersquatting measure are worked out in cohesion with the principles of the DDC Rules and the needs for protection of third-party rights.

The first deficiency of the anti-cybersquatting measure concerns its first sub-element. The aim of the first sub-element is to ensure that third parties who file a claim with the DDC would have a *bona fide* ground for doing so. The first sub-element of the anti-cybersquatting

measure should therefore establish a relatively low threshold for successful initiation of the DDC proceedings.

Nevertheless, the anti-cybersquatting measure stipulated in the DDC Rules is in the current regulatory form contrary to its aims because its first sub-element constitutes an unreasonably high threshold for successful initiation of the DDC proceedings. The DDC proceedings may be initiated by third parties who own rights that are named in the first sub-element, i.e. third parties who own rights in registered trademarks protected under Estonian law, in the names of artificial persons registered in Estonia, in the names of individuals, in the names of the state, local governments and their bodies as well as in the names of international and inter-governmental organisations.

All the other rights that were not listed above, e.g. rights in unregistered trademarks, geographical indications, author's rights, neighbouring rights and rights in the names of artificial persons in public law, in the names of Estonian branches, in the names of administrative units and in the names of non-governmental organisations, are not protected under the DDC Rules. The DDC Rules, namely the first sub-element of the anti-cybersquatting measure, do not provide sufficient protection for third parties because they protect merely the clear minority of third-party rights against cybersquatting.

In order to solve the deficiency of the first sub-element of the anti-cybersquatting measure, three alternative solutions are being analysed. They are:

- the addition of supplementary rights to the existing catalogue,
- the replacement of the existing catalogue with rights enforceable under Estonian law or otherwise,
- the replacement of the existing catalogue with third-party legitimate interests.

To begin with, the addition of supplementary rights to the existing catalogue of third-party rights broadens the scope of the first sub-element of the anti-cybersquatting measure and therefore makes the DDC proceedings more accessible for them. The addition of rights, such as intellectual property rights and rights in the names of artificial persons in public law, in the names administrative units and in the names non-governmental organisations, enhances the protection of third-party rights under the anti-cybersquatting measure and thereby offers a wider protection against the negative effects of the domain name registration system.

As a result, the aforementioned rights should be added to the existing catalogue of third party rights. The DDC Rules p 2.11 should be changed as follows: "Prior Rights:

- trademarks, author's rights, neighbouring rights and geographical indications protected under Estonian law;

- rights in the names of individuals;
- rights in the names of artificial persons in public law, rights in the names of Estonian branches and rights in the names of artificial persons registered in Estonia;
- rights in the names of the state, local governments and their bodies, rights in the names of counties and inter-local-government administrative units;
- rights in the names of non-governmental organisations.

Although the first solution enables to grant a wider range of third parties an opportunity protect themselves against cybersquatting under the DDC Rules, it still does not cover all third-party rights that may be insured via abusive domain name registrations. Therefore, it would be advisable to consider widening the scope of third-party rights even further by alternatively replacing the existing catalogue of third-party rights with rights enforceable under Estonian law or otherwise.

Secondly, replacing the existing catalogue of third party rights with rights enforceable under Estonian law or otherwise will ensure a comprehensive protection of third-party rights under the anti-cybersquatting measure stipulated in the DDC Rules. Adding rights protected under forging national laws to the first sub-element of the anti-cybersquatting measure enables interested third parties to avoid resorting to time consuming court or arbitration proceedings and instead protect their rights in the more efficient DDC proceedings. While the .ee ccDLT registration system makes it possible to hijack domain names corresponding to rights protected under forging national laws, it should be possible to protect those rights under the respective anti-cybersquatting measure as well.

Limiting the rights protected under the anti-cybersquatting measure to enforceable rights guarantees that all enforceable rights in spite of their type shall be protected under the DDC Rules. The solution at hand enables to protect enforceable contractual rights in addition to rights derived from law. However, the contractual rights are capable of being protected only in straightforward cases where complex issues of contract law are not in question.

Although the second solution enables to grant a wider range of third parties an opportunity to protect themselves against cybersquatting under the DDC Rules, it still does not cover all third-party rights and interests that may be insured via abusive domain name registrations. Therefore, it would be advisable to consider widening the scope of third party protection further by alternatively replacing the existing catalogue of third party rights with third-party legitimate interests.

Lastly, by replacing the existing catalogue of third-party rights with third-party legitimate interests the aims of the first sub-element of the anti-cybersquatting measure are fulfilled to

the widest extent. Third-party legitimate interests guarantee that third parties have *bona fide* grounds for failing a complaint with the DDC and that the threshold for doing so would be as low as possible.

The legitimate interests ensure that all the rights protected under domestic and forging national laws as well as all the relevant interests shall be protected against cybersquatting under the DDC Rules. The legitimate interests should *inter alia* include intellectual property rights, company names, trade names, pseudonyms, brands, domain names, acronyms and other signs that a third parties may have a claim on.

All in all, the latter from of the three aforementioned solutions fulfils the aims of the first sub-element of the anti-cybersquatting measure and grants third parties an adequate protection against cybersquatting under the DDC Rules. The third solution makes it possible for third parties to defend themselves against the negative effects of domain name registration system, i.e. against abusive registrations, irrespective of the type of their rights.

The second group of deficiencies of the anti-cybersquatting measure concerns its second sub-element – registrant’s rights and legitimate interests. The second sub-element includes only three cases on the bases of which the registrant’s rights and legitimate interests can be derived. However, there is no common understanding neither in the DDC Rules nor in the DDC case law what should and what should not constitute as a right or as a legitimate interest. The absence of a common understanding has led to a rather inconsistent DDC case law where registrant’s rights and legitimate interests have occasionally been interpreted contrary to the aims of the DDC Rules.

Furthermore, the current regulation of registrant’s rights and legitimate interests does not prevent their artificial creation for the purposes of fabricating a right or a legitimate interest in a domain name. By fabrication of registrants’ rights or legitimate interests registrants can avoid being forced to render a domain name in favour of third parties in the DDC proceedings.

To begin with, the first deficiency concerning the second sub-element of the anti-cybersquatting measure can be solved by forming a common base for its interpretation. Registrant’s rights and legitimate interests should be interpreted in accordance with the aims of the DDC Rules and with the needs of protecting third-party rights.

The aim of the second sub-element of the anti-cybersquatting measure is to enable registrants to use domain names for *bona fide* designation of origin and for caring out lawful, non-profitable and honest activities. Registrant’s rights and legitimate interests should not

therefore be derived from an unlawful usage of a domain name but only from a lawful, honest and non-profitable one. However, if a registration or usage of a domain name violates legal rights of a third party but is nonetheless in itself lawful and honest the finding of registrant's rights and legitimate interests should not be precluded.

Secondly, the second deficiency concerning the second sub-element of the anti-cybersquatting measure can be solved by adopting a precondition that would exclude the artificial construction of the registrant's rights and legitimate interests. A precondition stipulating that registrant's rights and legitimate interests have to have been existent prior to registrant knowledge of third party's cause for complaint ensures that registrant's rights and legitimate interests are not artificially created. DDC Rules p 15.5 should thus be changed as follows: "Before being aware of the Complainant's cause for complaint, the Respondent has: ...".

The third group of deficiencies of the anti-cybersquatting measure concerns its third sub-element – registrant's bad faith. The third sub-element includes only five cases on the bases of which the registrant's bad faith can be established. However, there is no common understanding neither in the DDC Rules nor in the DDC case law what should and what should not constitute as bad faith under the third sub-element. The absence of common understanding has led to a rather inconsistent DDC case law where registrant's bad faith has from time to time been interpreted contrary to the aims of the DDC Rules.

To begin with, the common bases for the interpretation of registrant's bad faith should be derived from the central principle of private law – the principle of good faith. In addition, the registrant's bad faith should also be interpreted in cohesion with the aims of the anti-cybersquatting measure and with the need of the protection of third-party rights.

Pursuant to the principle of good faith and to the aims of the anti-cybersquatting measure registrant's bad faith does not derive from domain name registration in itself because domain name registration is not in itself an illegal activity. Even if a domain name registration violates legal rights of a third parties it still does not give grounds for considering it to be an illegal activity. Hence, in order for the domain name registration to result in finding registrant's bad faith it has to be objectionable under non-legal standards.

By contrast, registrant's bad faith derives from the usage of a domain name because the usage of a domain name can be in itself illegal as well as objectionable under non-legal standards. The illegal usage of a domain name may include the usage of a domain name as a means of defrauding Internet users or as a means of selling drugs. The domain name usage objectionable under non-legal standards may include the usage of a domain name as a means

of inflicting damage to third-party Internet users by taking advantage of their reputation or by blemishing it.

In conclusion, the hypothesis set in this master's thesis has been confirmed. The anti-cybersquatting measure stipulated in the DDC Rules does not grant a sufficient protection of third-party rights and therefore requires amending. In order to improve the protection of third-party rights it is advisable to stipulate the amendments developed in this paper in the DDC Rules. In order to preserve the essence of the anti-cybersquatting measure and ensure the protection of third-party rights the anti-cybersquatting measure as well as the proposed amendments should be enacted in Estonian legislation, e.g. in industrial property law.

Mairi Näksi
/signature/
05.05.2014 a.

KASUTATUD LÜHENDITE LOETELU

AdvS	advokatuuriseadus
Afnic	Association Française pour le Nommage Internet en Coopération
AMC	Arbitration and Mediation Centre
App	appeal
ATS	avaliku teenistuse seadus
AutÕS	autoriõigusseadus
ccTLDs	country code top-level domains
DDC	Domain Disputes Committee
DNS	domain name system
DRS	Dispute Resolution Service
DVKo	Domeenivaidluste Komisjoni otsus
EENet	Eesti Hariduse ja Teaduse Andmevõrk
EIF	Estonian Internet Foundation
EIKo	Euroopa Inimõiguste Kohtu otsus
EIS	Eesti Interneti Sihtasutus
EIÕK	Euroopa Inimõiguste ja Põhivabaduste Konventsioon
EKo	Euroopa Liidu Kohtu otsus
FIE	füüsilisest isikust ettevõtja
GTKS	geograafilise tähise kaitse seadus
HMKo	Harju Maakohtu otsus
IANA	Internet Assigned Numbers Authority
ICANN	Internet Corporation for Assigned Names and Numbers
IP	Internet Protocol
KaMS	kaubamärgiseadus
NS	nimeseadus
OHMI	Office for Harmonization in the Internal Market (Trade Marks and Designs)
PS	Eesti Vabariigi põhiseadus
RKPJKo	Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi otsus
SA	sihtasutus
Syrel	Système de Résolution des Litiges
TsÜS	tsiviilseadustiku üldosa seadus
UDRP	Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy
WIPO	World Intellectual Property Organisation
VÕS	võlaõigusseadus
ÄS	äriseadustik

KASUTATUD KIRJANDUS

1. Abbott, F. M. On the Duality of Internet Domain Names: Propertization and its Discontents – New York University Journal of Intellectual Property and Entertainment Law 2013/3, No 1, pp 1 – 53.
2. Abbott, F. M.; Cottier, T. and Gurry, F. International Intellectual Property in an Integrated World Economy. 2nd ed. New York: Wolters Kluwer Law & Business 2011.
3. Akande, D. International Organisations – Evans, M. D. (ed). International Law. 3rd ed. Oxford: Oxford University Press 2010, pp 252 - 283.
4. Association Française pour le Nommege Internet en Coopération (Afnic). Les tendances de Syreli. Montigny le Bretonneux: Afnic 2012 – disponible sur www.afnic.fr/medias/documents/tendances_syreli.pdf (01.05.2014).
5. Aua, K. Autorikahju olemus ja liigid – Juridica 2002/X.
6. Bettinger, T. Structure and Organization of the Domain Name System – Bettinger, T. (ed). Domain Name Law and Practice: an International Handbook. New York: Oxford University Press 2005, pp 3 – 19.
7. Black, W. The Domain Name System – Edwards, L. and Waelde, S. Law & the Internet. A Framework for Electronic Commerce. Oxford, Portland, Oregon: Hart Publishing 2000.
8. Burshtein, S. Is a Domain Name Property? – Journal of Intellectual Property Law & Practice 2005/1, Issue 1, pp 59 – 63.
9. Chavanne, A. et Burst, J.-J. Droit de la propriété industrielle. 5e éd. Paris : Édition Dalloz 1998.
10. Cover, M. Domain Name Dilemmas – Trademark World 2006/189, pp 19 – 20.
11. Dadgley, R. A. Internet Domain Names and ICANN Arbitration: The Emerging “Law” of Domain Name Custody Disputes – Texas Review of Law & Politics 2001/5, Issue 2, pp 333 – 392.
12. Davies, P. L.; Worthington, S. and Micheler, E. Gower and Davies’ Principles of Modern Company Law. 8th ed. London: Sweet & Maxwell 2010.
13. Efroni, Z. Names as Domains, Names as Marks: Issues Concerning the Interface between Internet Domain Names and Trademark Rights – Yu, P. K. (ed). Intellectual Property and Wealth. Issues and Practices in the Digital Age. Trademark and Unfair Competition. Vol. 3. Westport: Praeger Publishers 2007, pp 374 - 405.
14. Goldstein, P. and Hugenholtz, P. B. International Copyright. Principles, Law and Practice. 3rd ed. New York: Oxford University Press 2013.
15. Govaere, I. The Use and Abuse of Intellectual Property Rights in E.C. Law. London: Sweet & Maxwell 1996.
16. Hobe, S. Non-Governmental Organisations. Max Planck Encyclopedia of Public International Law 2010 – available at www.opil.ouplaw.com (01.05.2014).
17. Hurter, E. The International Domain Name Classification Debate: are Domain Names 'Virtual Property', Intellectual Property, Property, or not Property at All? – Comparative and International Law Journal of Southern Africa 2009/42, Issue 3, pp 288-308.
18. Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN). Second Staff Report on Implementation for the Uniform Dispute Resolution Policy. Los Angeles: ICANN 1999 – available at www.icann.org/en/help/dndr/udrp/historical (01.05.2014).

19. Jehoram, T. C.; Nispen, van C. and Huydecoper, T. European Trademark Law. Community Trademark Law and Harmonized National Trademark Law. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2010.
20. Kairjak, M. ja Sootak J. Varavastased süüteod. Tallinn: Juura 2012.
21. Kalmet, T. ja Kelli, A. (koost). Kaubanduslike tähiste õiguskaitse korraldus – Kelli, A. jt (koost). Tööstusomandi seadustiku eelnõu ja seletuskirja esialgne lähtematerjal. Tallinn: Justiitsministeerium 2013 - Internetis kättesaadav aadressil www.just.ee/orb.aw/class=file/action=preview/id=58050/T%F6%F6stusomandi+anal%FC%FCs.pdf (01.05.2014).
22. Kiviorg, M.; Land, K. ja Vallikivi, H. Rahvusvaheline õigus. Loengud. 4 tr. Tallinn: Juura 2010.
23. Klabbers, J. An Introduction to International Institutional Law. 2nd ed. Cambridge: Cambridge University Press 2009.
24. Koitel, R. Domeeninimede õiguslik regulatsioon ja seos kaubamärgiõigusega. Bakalaureusetöö. Juhendaja: H. Pisuke. Tartu Ülikool. Õigusteaduskond. Eraõiguse instituut. Tallinn: Tartu Ülikool 2007.
25. Kongolo, T. Unsettled International Intellectual Property Issues. Alphen aan den Rijn: Kluwer Law International 2008.
26. Koščik, M. “Sucks Cases” in WIPO Domain Name Decisions – Masaryk University Journal of Law and Technology 2007/1, Issue 1, pp 229 – 238.
27. Kraanat, K. Hinnang Eesti domeenireformile õiguslikust aspektist. Bakalaureusetöö. Juhendaja: Ants Nõmper. Tartu Ülikool. Õigusteaduskond. Eraõiguse instituut. Tallinn: Tartu Ülikool 2012.
28. Kull, I. Hea usu põhimõtte kaasaegses lepinguõiguses. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus 2002.
29. Kurisoo, K.; Kaur, V. ja Ant, P. Intellektuaalne omand. Tallinn: Äripäev 2009.
30. Lindsay, D. International Domain Name Law. ICANN and the UDRP. Oxford, Portland, Oregon: Hart Publishing 2007.
31. Madise, Ü. jt (koost). Eesti Vabariigi põhiseadus. Komm vlj. 3. vlj. Tallinn: Juura 2012.
32. Marincovic, A. R. Domain Names: Towards a New Form of IP Right – Journal of Intellectual Property Law & Practice 2011/6, No 9, pp 632 – 637.
33. Nominet UK. Dispute Resolution Service – Experts’ Overview. 2nd ed. Oxford: Nominet UK 2013 – available at www.nominet.org.uk/sites/default/files/drs_expert_overview.pdf (01.05.2014).
34. Olle, V. Kohaliku omavalitsuse õigus. I osa. Tallinn: Juura 2014.
35. Pisuke, H. Autoriõiguse seaduse eesmärk ja ülesanded – Juridica 2012/VII.
36. Rutter, J. *et. al.* Online Use of Trade Marks and Domain Names – Reed, C. and Angel, J. (eds). Computer Law. The Law and Regulation of Information Technology. 6th ed. Oxford [ect]: Oxford University Press 2009, pp 429 - 455.
37. Sands, P. and Klein, P. Bowett’s Law of International Institutions. 6th ed. London: Sweet & Maxwell 2009.
38. Schmalenbach, K. International Organisations or Institutions, General Aspects. Max Planck Encyclopedia of Public International Law 2006 – available at www.opil.ouplaw.com (01.05.2014).
39. Smith, G. J. H. Internet Law and Regulation. London: Sweet & Maxwell 2002.

40. Sterling, J. A. L. *World Copyright Law. Protection of Authors' Works, Performances, Phonograms, Films, Videos, Broadcasts and Published Editions in National, International and Regional Law.* 3rd ed. London: Sweet & Maxwell 2008.
41. Strauch, S. and Arend, K. *Geographical Indications – Stoll, P-T.; Busche, J. and Arend, K. (eds). WTO. Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights.* Max Planck Institute for Comparative Public Law and International Law. Leiden, Boston: Martinus Nijhoff Publishers 2009, pp 351 - 431.
42. Toomsoo, M. *Kaubamärgiomanike õiguste kaitse seoses domeeninimedega – Juridica 2000/V.*
43. Toomsoo, M. *Kaubamärgiomanike õiguste kaitse seoses domeeninimedega. Bakalaureusetöö. Juhendaja: A. Kalvi. Tartu Ülikool. Õigusteaduskond. Rahvusvahelise eraõiguse õppetool. Tartu: Tartu Ülikool 2000.*
44. Torremans, P. *Holyoak & Torremans Intellectual Property Law.* 6th ed. Oxford: Oxford University Press 2010.
45. Tritton, G. *et al. Intellectual Property in Europe.* 2nd ed. London: Sweet & Maxwell 2002.
46. Varul, P. jt (koost). *Tsiviilseadustiku üldosa seadus. Komm. vlj. Tallinn: Juura 2010.*
47. Varul, P. jt (koost). *Võlaõigusseadus I. Üldosa (§§ 1 – 207). Komm. vlj. Tallinn: Juura 2006.*
48. Varul, P. jt (koost.). *Võlaõigusseadus III. 8. ja 10. osa (§-d 619 – 916 ja 1005 – 1067). Komm. vlj. Tallinn: Juura 2009.*
49. Varul, P. jt. *Tsiviilõiguse üldosa. Õigusteaduse õpik. Tallinn: Juura 2012.*
50. World Intellectual Property Organisation (WIPO). *Guide to WIPO Domain Name Dispute Resolution.* Geneva: WIPO 2004.
51. World Intellectual Property Organization (WIPO). *Overview of WIPO Panel Views on Selected UDRP Questions.* 2nd ed. Geneva: WIPO 2011 – available at www.wipo.int/amc/en/domains/search/overview2.0 (01.05.2014).
52. World Intellectual Property Organization (WIPO). *The Management of Internet Names and Addresses: Intellectual Property Issues. Final Report of the WIPO Domain Name Process.* Geneva: WIPO 1999 – available at www.wipo.int/amc/en/processes/process1/report/index.html (01.05.2014).

KASUTATUD NORMATIIVMATERJALID

Rahvusvahelised lepingud

53. Berni kirjandus- ja kunstiteoste kaitse konventsioon – RT II 1994, 16,49
54. Inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsioon – RT II 2000, 11, 57
55. Märkide rahvusvahelise registreerimise Madridi kokkuleppe protokoll – RT II 1998, 36, 68
56. Tööstusomandi kaitse Pariisi konventsioon – RT II 1994, 4, 19
57. Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikiri ning Rahvusvahelise Kohtu statuut – RT II 1996, 24, 95

Euroopa Liidu õigusaktid

58. Euroopa Liidu Nõukogu 26.02.2009. a. määrus (EÜ) nr 207/2009 ühenduse kaubamärgi kohta (konsolideeritud versioon) – ELT L 78, 24.03.2009, lk 1-42

59. Euroopa Ühenduse Nõukogu 21.12.1988. a direktiiv nr 89/104/EMÜ kaubamärke käsitletavate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta – EÜT L 40, 11.02.1989, lk 1-7

Siseriiklikud õigusaktid

Eesti Vabariigi siseriiklikud õigusaktid

60. Advokatuuriseadus RT I 2001, 36, 201 ... RT I 21.12.2012, 4
61. Autoriõigusseadus RT I 1992, 49, 615 ... RT I 14.06.2013, 5
62. Avaliku teenistuse seadus RT I 06.07.2012, 1 ... RT I 26.03.2013, 5
63. Eesti Vabariigi põhiseadus RT 1992, 26, 349 ... RT I, 27.04.2011, 2
64. Geograafilise tähise kaitse seadus RT I 1999, 102, 907 ... RT I 28.12.2011, 2
65. Kaubamärgiseadus RT I 2002, 49, 308 ... RT I, 28.12.2011, 4
66. Konkurentsiseadus RT I 2001, 56, 332 ... RT I 05.07.2013, 9
67. Nimeseadus RT I 2005, 1, 1
68. Ravimiseadus RT I 2005, 2, 4 ... RT I 17.04.2013, 6
69. Tsiviilseadustiku üldosa seadus RT I 2002, 35, 216 ... RT I, 06.12.2010, 12
70. Võlaõigusseadus RT I 2001, 81, 487 ... RT I 29.11.2013, 4
71. Äriseadustik RT I 1995, 26, 355 ... RT I 23.12.2013, 27
72. Eesti territooriumi haldusüksuste nimistu kinnitamine. VVm 03.04.1995 nr 159 – RT I 1995, 40, 567 ... RT I, 04.07.2013, 21

Prantsusmaa siseriiklikud õigusaktid

73. Arrêté du 25 juin 2012 désignant l'office d'enregistrement chargé d'attribuer et de gérer les noms de domaine au sein des domaines de premier niveau du système d'adressage par domaines de l'internet correspondant au « .fr » JORF n 0149, 28.06.2012, page 10578, texte n 86, NOR PME11226185A – disponible sur www.legifrance.gouv.fr/rechTexte.do (01.05.2014).
74. Code des postes et des communications électroniques. Version consolidée au 19 mars 2014 – disponible sur www.legifrance.gouv.fr/initRechCodeArticle.do (01.05.2014).

Tippdomeene haldavate organisatsioonide aktid

Afnic'i aktid

75. Règlement du système de résolution de litiges (Syreli). Adoptée par Afnic. Entré en vigueur 21.11.2011 – disponible sur www.syreli.fr (01.05.2014).

Eesti Interneti SA aktid

76. Domeenivaidluste Komisjoni Reglement. Heaks kiidetud Eesti Interneti SA nõukogu 29.06.2010. a otsusega. Jõustunud 05.07.2010. a – Internetis kättesaadav aadressil www.internet.ee/et/domeenid/domeenivaidluste-komisjoni (01.05.2014).
77. .ee domeenireeglid. Heaks kiidetud Eesti Interneti SA nõukogu 01.11.2013. a otsusega. Jõustunud 05.01.2014. a. – Internetis kättesaadav aadressil www.internet.ee/domeenid/domeenivaidlused (01.05.2014).

ICANN'i aktid

78. Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy. Adopted by ICANN on 26.08.1999 – available at www.icann.org/en/help/dndr/udrp/policy (01.05.2014).

Nominet UK aktid

79. Dispute Resolution Service Policy. Adopted by Nominet UK. Entry into force on 29.07.2008 – available at www.nominet.org.uk/disputes/when-use-drs/policy-and-procedure/drs-policy (01.05.2014).

80. Terms and Conditions of Domain Name Registration. Adopted by Nominet UK. Entry into force on 01.05.2012 – available at www.nominet.org.uk/uk-domain-names/registering-uk-domain/legal-details/terms-and-conditions-domain-name-registration (01.05.2014).

KASUTATUD KOHTUPRAKTIKA

Eesti kohtupraktika

81. RKPJKo 3-4-1-6-01
82. RKTko 3-2-1-32-02
83. RKTko 3-2-1-4-06
84. TlnRnKo 29.05.2007, 2-06-20774
85. TlnRnKo 20.04.2011, 2-09-42960
86. TlnRnKo 28.09.2012, 2-11-53200
87. TMKo 02.10.2006, 2-06-9577
88. HMKo 18.12.2006, 2-06-20774
89. HMKo 03.03.2009, 2-08-51488
90. HMKo 02.12.2010, 2-10-3568
91. HMKo 22.05.2012, 2-12-4594
92. HMKo 14.04.2013, 2-12-41010
93. HMKo 27.06.2013, 2-13-2229

Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika

94. EIKo 06.02.2001, 44599/98, *Bensaid v The United Kingdom*

Euroopa Liidu kohtupraktika

95. EK 12.12.2002, C-273/00, *Ralf Sieckmann*, eelotsusetaotlus

KASUTATUD DOMEENINIVAILDUSTE KOMISJONIDE PRAKTIKA

Eesti Interneti SA DVK – Internetis kättesaadav aadressil www.internet.ee/et/domeenid/domeenivaidluste-lahendid (01.05.2014).

96. DVKo 12.11.2010, 10-1a-258
97. DVKo 18.01.2011, 10-1a-259
98. DVKo 21.04.2011, 11-1a-262
99. DVKo 12.08.2011, 11-1a-267

- 100.DVKo 19. 08.2011, 11-1a-268
- 101.DVKo 15.09.2011, 11-1a-269
- 102.DVKo 12. 10.2011, 11-1a-272
- 103.DVKo 17.10.2011, 11-1a-271
- 104.DVKo 25.10.2011, 11-1a-273
- 105.DVKo 25.11.2011, 11-1a-274
- 106.DVKo 28.12.2011, 11-1a-275
- 107.DVKo 08.02.2012, 11-1a-276
- 108.DVKo 08.02.2012, 11-1a-277
- 109.DVKo 26. 03.2012, 12-1a-279
- 110.DVKo 05.07.2012, 12-1a-281
- 111.DVKo 27.08.2012, 12-1a-283
- 112.DVKo 12.09.2012, 12-1a-284
- 113.DVKo 23.10.2012, 12-1a-285
- 114.DVKo 05.12.2012, 12-1a-286
- 115.DVKo 08.02.2013, 12-1a-288
- 116.DVKo 14.03.2013, 13-1a-289
- 117.DVKo 09.09.2013, 13-1a-291
- 118.DVKo 18.12.2013, 13-1a-292

WIPO Arbitration and Mediation Centre – available at www.wipo.int/amc/en/domains/search (01.05.2014).

- 119.WIPO. AMC. 18.02.2000, No D2000-0003, *Telstra Corporation Limited v Nuclear Marshmallows*
- 120.WIPO. AMC. 23.02.2000, No D2000-0032, *Nabisco Brands Company v The Patron Group, Inc*
- 121.WIPO. AMC. 01.05.2000, No D2000-0163, *Veuve Clicquot Ponsardin v The Polygenix Group Co*
- 122.WIPO. AMC. 19.05.2000, No D2000-0179, *Mediste SARL v Itellisolve Limited*
- 123.WIPO. AMC. 02.06.2000, No D2000-0270, *Document Technologies v International Electronic Communications Inc*
- 124. WIPO. AMC. 07.06.2000, No D2000-0279, *Mission KwaSizabantu v Benjamin Rost*
- 125.WIPO. AMC. 13.06.2000, No D2000-0300, *Monty and Pat Roberts, Inc. v J. Bartell*
- 126.WIPO. AMC. 14.06.2000, No D2000-0273, *Yahoo! Inc v Eitan Zviely*
- 127.WIPO. AMC. 06.07.2000, No D2000-0190, *Bridgestone Firestone v Myers*
- 128.WIPO. AMC. 20.07.2000, No. D2000-0461, *Corinthians Licenciamentos LTDA David Sallen*
- 129.WIPO. AMC. 21.09.2000, No D2000-0878, *Canon Kabushiki Kaisha v Price-Less Inkjet Cartridge Company*

- 130.WIPO. AMC. 03.10.2000, No D2000-1001, *Physik Instrumente GmbH & Co. v Stefan Kerner*
- 131.WIPO. AMC. 12.10.2000, No D2000-0847, *Madonna Ciccone v Dan Paris*
- 132.WIPO. AMC. 13.10.2000, No D2000-0895, *Sanlam Limited v Selat Sunda Incorporated*
- 133.WIPO. AMC. 22.10.2000, No D2000-0710, *UEFA v Funzi Furniture*
- 134.WIPO. AMC. 25.10.2000, No D2000-0960, *CONOCO INC v RDH Computer Solutions*
- 135.WIPO. AMC. 04.12.2000, No D2000-0858, *Ahmanson Land Company v Save Open Space*
- 136.WIPO. AMC. 05.12.2000, No D2000-0477, *The New York Times Company v New York Internet Services*
- 137.WIPO. AMC. 09.12.2000, No D2000-1409, *Sony Kabushiki Kaisha v Inja, Kil*
- 138.WIPO. AMC. 24.01.2001, No D2000-1306, *World Wrestling Federation Entertainment, Inc v Ringside Collectibles*
- 139.WIPO. AMC. 25.01.2001, No D 2000-1698, *Arthur Guinness Son & Co. Limited v Dejan Macesic*
- 140.WIPO. AMC. 31.01.2001, No D2000-1654, *Etam, plc v Alberta Hot Rods*
- 141.WIPO. AMC. 20.03.2001, No D2001-0046, *Telstra Corporation Limited v Ozurls*
- 142.WIPO. AMC. 26.05.2001, No 2001-0311, *EMAP USA, Inc v Dick Jurgens*
- 143.WIPO. AMC. 18.06.2001, No D2001-0523, *Valor Economico SA v Daniel Allende*
- 144.WIPO. AMC. 18.06.2001, No D 2001-0351, *Mr Severiano Ballejeros Sota v Patrick Waldron*
- 145.WIPO. AMC. 06.07.2001, No D2001-0505, *Britannia Building Society v Britannia Fraud Prevention*
- 146.WIPO. AMC. 11.07.2001, No D2001-0610, *Women in Military Service for America Memorial Foundation, Inc. v Russian Web Marketing*
- 147.WIPO. AMC. 14.09.2001, No 2001-0782, *Substance Abuse Management, Inc v SAMI*
- 148.WIPO. AMC. 22.10.2001, No D2001-1073, *Prisma Presse v BUYDOMAINS.COM*
- 149.WIPO. AMC. 31.12.2001, No D2001-1323, *Argyle Diamond Sales Limited v Van Daaz*
- 150.WIPO. AMC. 15.01.2002, No D2001-1112, *Rothschild Bank AG v Tothcild Corporation*
- 151.WIPO. AMC. 27.02.2002, No D2002-0029, *Microsoft Corporation v Paul Horner*
- 152.WIPO. AMC. 03.07.2002, No D2002-0409, *Pfizer Inc v Re This Domain For Sale*
- 153.WIPO. AMC. 20.11.2002, No D2002-0672, *Royal Bank of Canada v RBC Bank*
- 154.WIPO. AMC. 14.05.2003, No D2003-0222, *Six Continents Hotels, Inc v Hotel Partners of Richmond*
- 155.WIPO. AMC. 20.06.2003, No D2003-0254, *Caixa Economica Federal v Menterprises – Web Development*
- 156.WIPO. AMC. 24.07.2003, No D2003-0453, *Paule Ka v Paula Korenek*
- 157.WIPO. AMC. 02.12.2003, No D2003-0693, *PepsiCo, Inc v Phayze Inc*
- 158.WIPO. AMC. 22.04.2004, No D2004-0014, *Howard Jarvis Taxpayers Association v Paul McCauley*

- 159.WIPO. AMC. 30.04.2004, No D2004-0206, *Covance, Inc. and Covance Laboratories Ltd. v Covance Campaign*
- 160.WIPO. AMC. 13.09.2004, No D2004-0576, *The Professional Golfers' Association of America (PGA) v Provisions, LLC*
- 161.WIPO. AMC. 26.10.2004, No D2004-0757, *No Slippy Hair Clippy v Damage Sports, Inc*
- 162.WIPO. AMC. 28.03.2005, No D2005-1115, *Iconcard SpA v Linecom*
- 163.WIPO. AMC. 02.06.2005, No 2005-0385, *Cool Cat Fashion BV v Cool Kat*
- 164.WIPO. AMC. 24.06.2005, No D2005-0493, *Barlow Lyde & Gilbert v The Business Law Group*
- 165.WIPO. AMC. 09.08.2005, No D2005-0503, *Cobham Plc v Neog Inc*
- 166.WIPO. AMC. 12.09.2005, No D2005-0766, *The Cheesecake Factory Inc v Say Cheesecake*
- 167.WIPO. AMC. 30.09.2005, No D2005-0835, *NBTY, Inc v LaPorte Holdings*
- 168.WIPO. AMC. 15.11.2005, No D2005-0760, *RuggedCom, Inc v LANstore, Inc*
- 169.WIPO. AMC. 13.12.2005, No D2005-1109, *Martha Stewart Living Omnimedia Inc v Josh Gorton*
- 170.WIPO. AMC. 06.02.2006, No D2005- 1300, *Hoffmann-La Roche AG v George McKennit*
- 171.WIPO. AMC. 26.06.2006, No D2006-0508, *PartyGaming Plc v WHOis Privacy Protection Service , Inc*
- 172.WIPO. AMC. 23.10.2006, No 2006-1066, *Moss and Coleman Colicitors v Rick Kordowski*
- 173.WIPO. AMC. 11.12.2006, No D2006-1230, *InMed Diagnostic Services, LLC v James Harrison*
- 174.WIPO. AMC. 16.12.2006, No D2006-1263, *Takaso Rubber Products Sdn Bhd v Selim Tasci and Tasci Dis Tic Ltd STI*
- 175.WIPO. AMC. 17.12.2007, No D2007-1629, *F. Hoffmann-La Roche AG v Relish Enterprises*
- 176.WIPO. AMC. 14.05.2009, No D2009-0327, *Société Air France v Mark Allaye-Chan*
- 177.WIPO. AMC. 19.05.2009, No D2009-0361, *TPI Holdings, Inc. v Carmen Armengol*
- 178.WIPO. AMC. 19.11.2009, No D2009-1278, *Ville de Paris v Jeff Walter*
- 179.WIPO. AMC. 07.02.2011, No D2010-2011, *Mile, Inc v Michael Burg*

Nominet UK DRS – available at www.nominet.org.uk/disputes/resolving-domain-disputes/previous-cases-0 (01.05.2014).

- 180.Nominet UK DRS. 24.01.2007, No DRS4192, *LD Products, Inc. v 4inkjet*
- 181.Nominet UK DRS. App. 31.07.2007, No DRS 04331, *Verbatim Ltd v Michael Toth*
- 182.Nominet UK DRS. App. 02.11.2007, No DRS04632, *David Munro v Celtic.com, Inc*
- 183.Nominet UK DRS. App. 13.12.2007, No DRS 04884, *Maestro International, Inc v Mark Adams*
- 184.Nominet UK DRS. 18.10.2010, No D00008861, *Maxis HealthcareUK Limited v Nasreen Azim*
- 185.Nominet UK DRS. 22.10.2010, No D00008862, *A-Data Limited v Michael Archer*

- 186.Nominet UK DRS. 04.01.2011, No D00009177, *Tiles Procelain Ltd v Tile HQ*
- 187.Nominet UK DRS. 26.04.2012, No D00010863, *Skirmish Ltd v David Manning*
- 188.Nominet UK DRS. App. 31.07.2012, No D00010482, *Robert Steer t/a Senate Grand Prix and t/a Ontrack Grand Prix v Grand Prix Adventures Ltd*
- 189.Nominet UK DRS. 07.08.2012, No DRS00011348, *Arrow Business Communications Limited v Dave Giles*
- 190.Nominet UK DRS. 05.04.2013, No D00012291, *KnightsbridgePME Ltd v Mr William Franklyn*
- 191.Nominet UK DRS. App. 30.05.2013, No D00012276, *Maiken Hvidbro-Mitchell v Wendy Croxford*
- 192.Nominet UK DRS. 14.08.2013, No D00012782, *EPI GESTION, S.L. v Mr Sean Gerrity*
- 193.Nominet UK DRS. 16.09.2013, No D00013109, *Tata Sons Limited v Tatacommunication*

Afnic. Syreli.

- 194.Afnic. Syreli. 03.01.2012, N FR-2011-00003, *La société Sarl MAS D'AZUR v Ferhat M* – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2011-00003-masdazur.fr%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2011-00003-masdazur.fr%20(1).pdf) (01.05.2014).
- 195.Afnic. Syreli. 17.09.2012, N FR-2012-00163, *La société PLANETE BIO NATURE v Philippe M* – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00163-natureo.fr%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00163-natureo.fr%20(1).pdf) (01.05.2014).
- 196.Afnic. Syreli. 24.01.2012, N FR-2011-00008, *Dominique D. V. v Yakhia D* – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2011-00008-villepin2012.fr%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2011-00008-villepin2012.fr%20(1).pdf) (01.05.2014).
- 197.Afnic. Syreli. 10.04.2012, N FR-2012-00045, *La société LOGICA France v Eric M. B* – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00045-logica-france.fr%20\(2\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00045-logica-france.fr%20(2).pdf) (01.05.2014).
- 198.Afnic. Syreli. 03.09.2012, N FR-2012-00135, *La société CSC Computer Sciences v Claude M. C* – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00135-csc-france.fr%20\(2\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00135-csc-france.fr%20(2).pdf) (01.05.2014).
- 199.Afnic. Syreli. 17.09.2012, N FR-2012-00158, *La CONFEDERATION NATIONALE DU CRADIT MUTUEL v Bartosz M. W* – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00158-creditmutuele.fr%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00158-creditmutuele.fr%20(1).pdf) (01.05.2014).
- 200.Afnic. Syreli. 13.12.2012, N FR-2012-00229, *La Direction Générale des Douances et Droits Indirects v La société MARCARIA.COM* – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00229-achat-cigarettes.fr%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00229-achat-cigarettes.fr%20(1).pdf) (01.05.2014).
- 201.Afnic. Syreli. 13.12.2012, N FR-2012-00230, *STUDYRAMA VOCATIS v La société Andrzej Wegrzyn* – disponible sur [file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00230-studyrama.fr%20\(2\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syreli-decision-fr-2012-00230-studyrama.fr%20(2).pdf) (01.05.2014).
- 202.Afnic. Syreli. 22.07.2013, N FR-2013-00383, *La société AUGUSTA VIROMANDUORUM NUMERICAM v La société Web Intelligence* – disponible sur

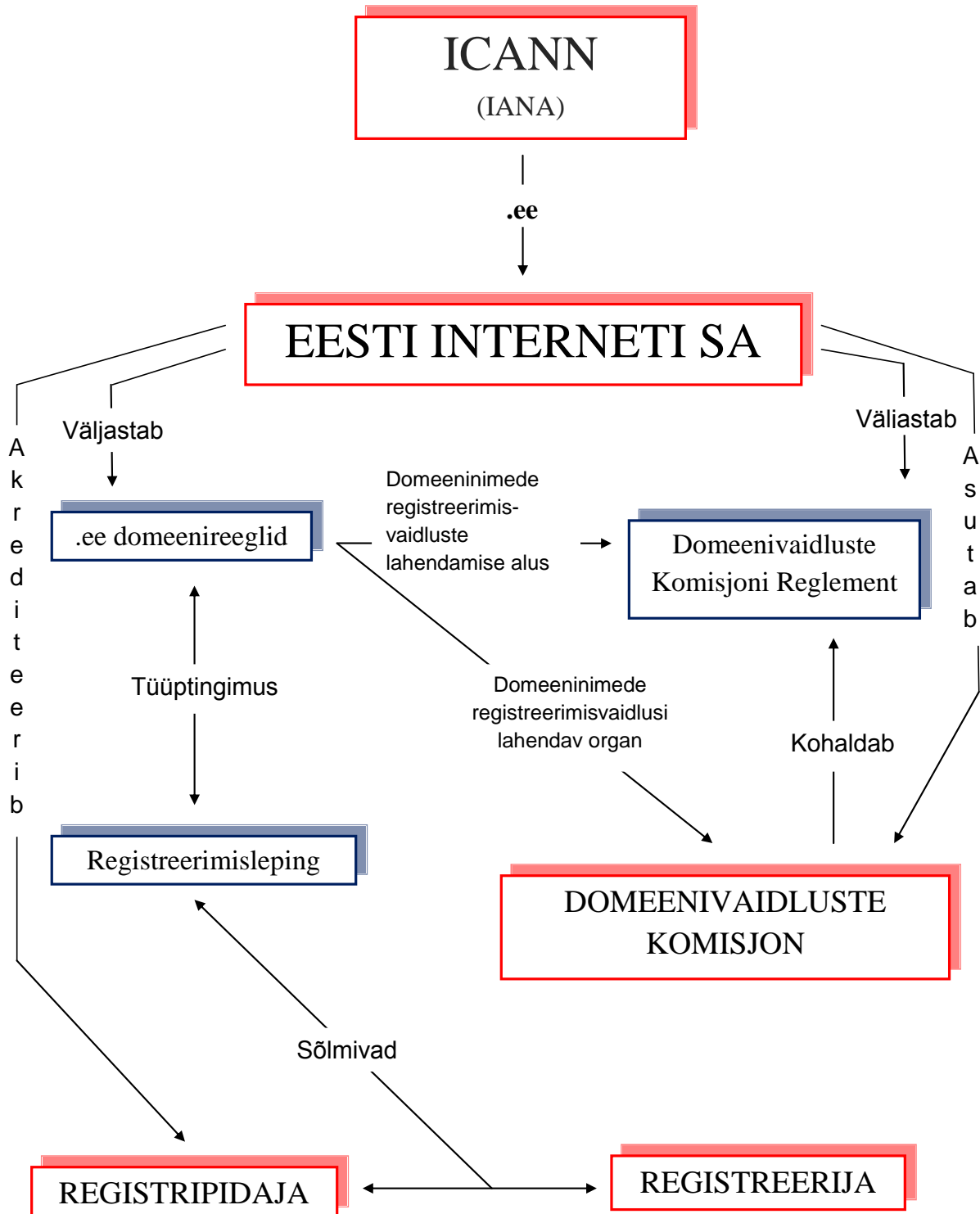
[file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syrelid-decision-fr-2013-00383-avn.fr%20\(1\).pdf](file:///C:/Documents%20and%20Settings/y/My%20Documents/Downloads/afnic-syrelid-decision-fr-2013-00383-avn.fr%20(1).pdf) (01.05.2014).

MUUD MATERJALID

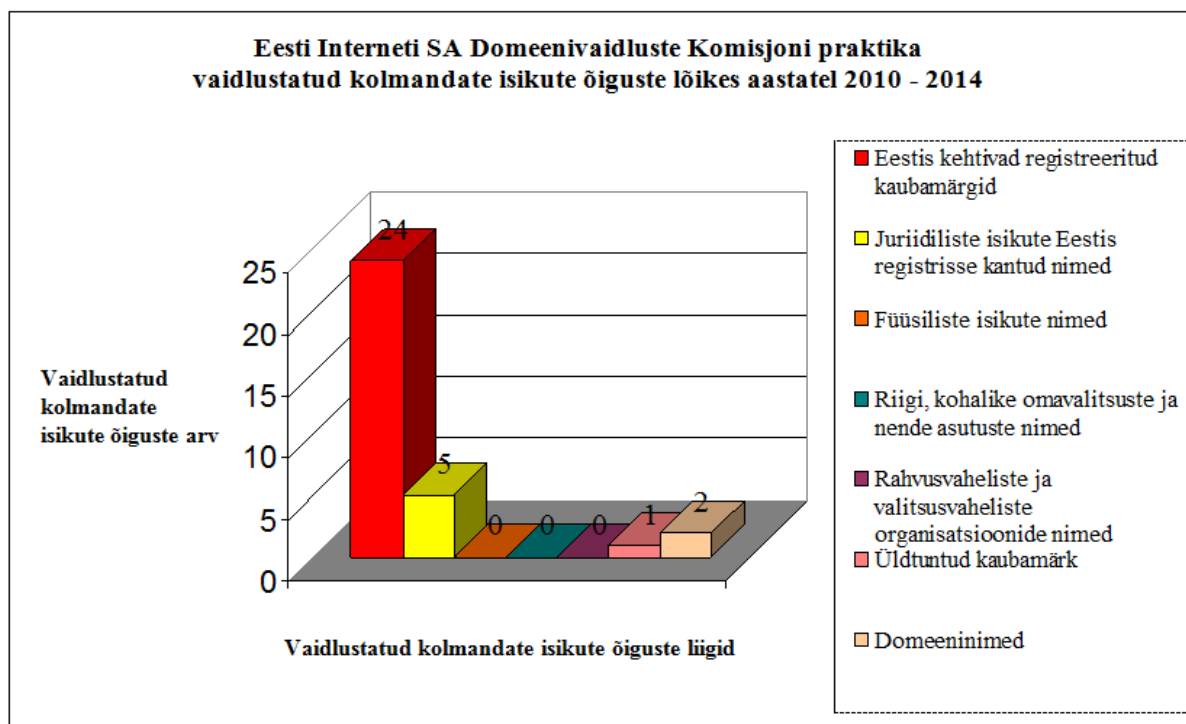
203. Eesti Interneti SA. Reserveeritud domeenimede nimekiri ja registreerimise tingimused – Internetis kättesaadav aadressil www.internet.ee/et/domeenid/reserveeritud-domeenide-registeerimise-eritingimused (01.05.2014).
204. IANA. Root Zone Database – available at www.iana.org/domains/root/db (01.05.2014).
205. Eesti Interneti SA põhikiri. Kinnitatud Eesti Interneti SA nõukogu otsusega 05.09.2011. - Internetis kättesaadav aadressil www.internet.ee/public/EIS_pC3B5hikiri_2011.pdf (01.05.2014).

LISAD

Lisa 1.EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni pädevus domeeninimede kaaperdamise vaidluste menetlemisel

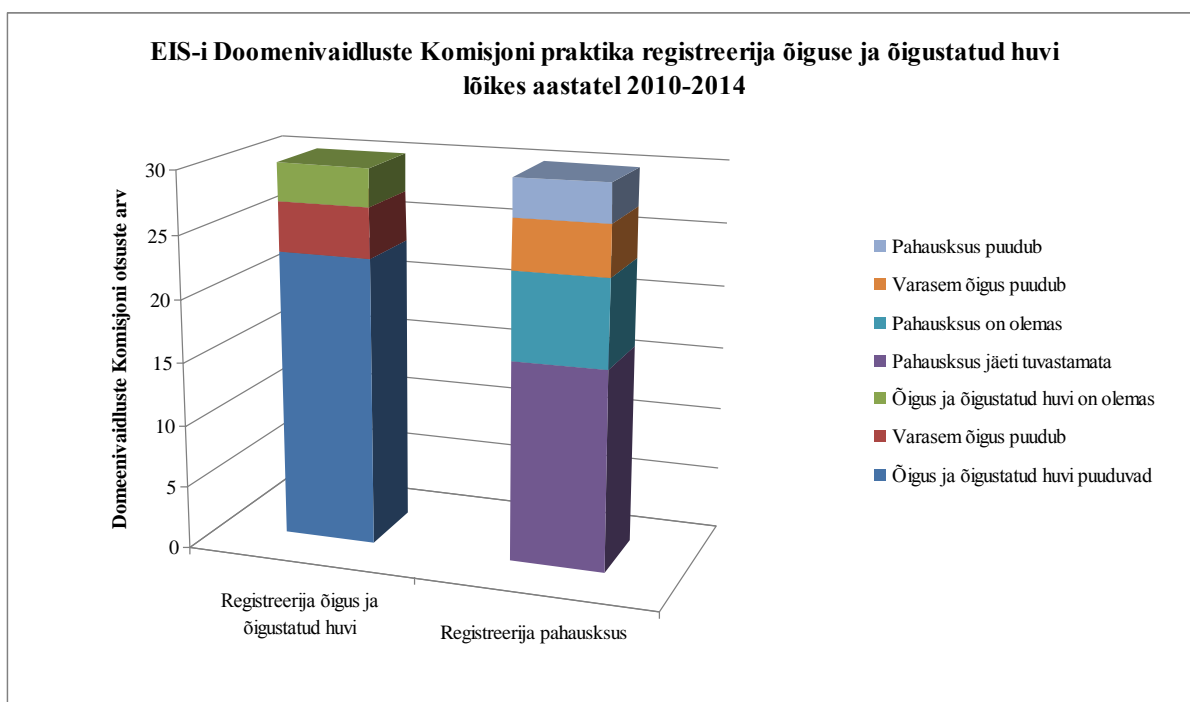

Lisa 2. EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni praktika tulpdiaagramm vaidlustatud kolmandate isikute õiguste lõikes aastatel 2010 - 2014

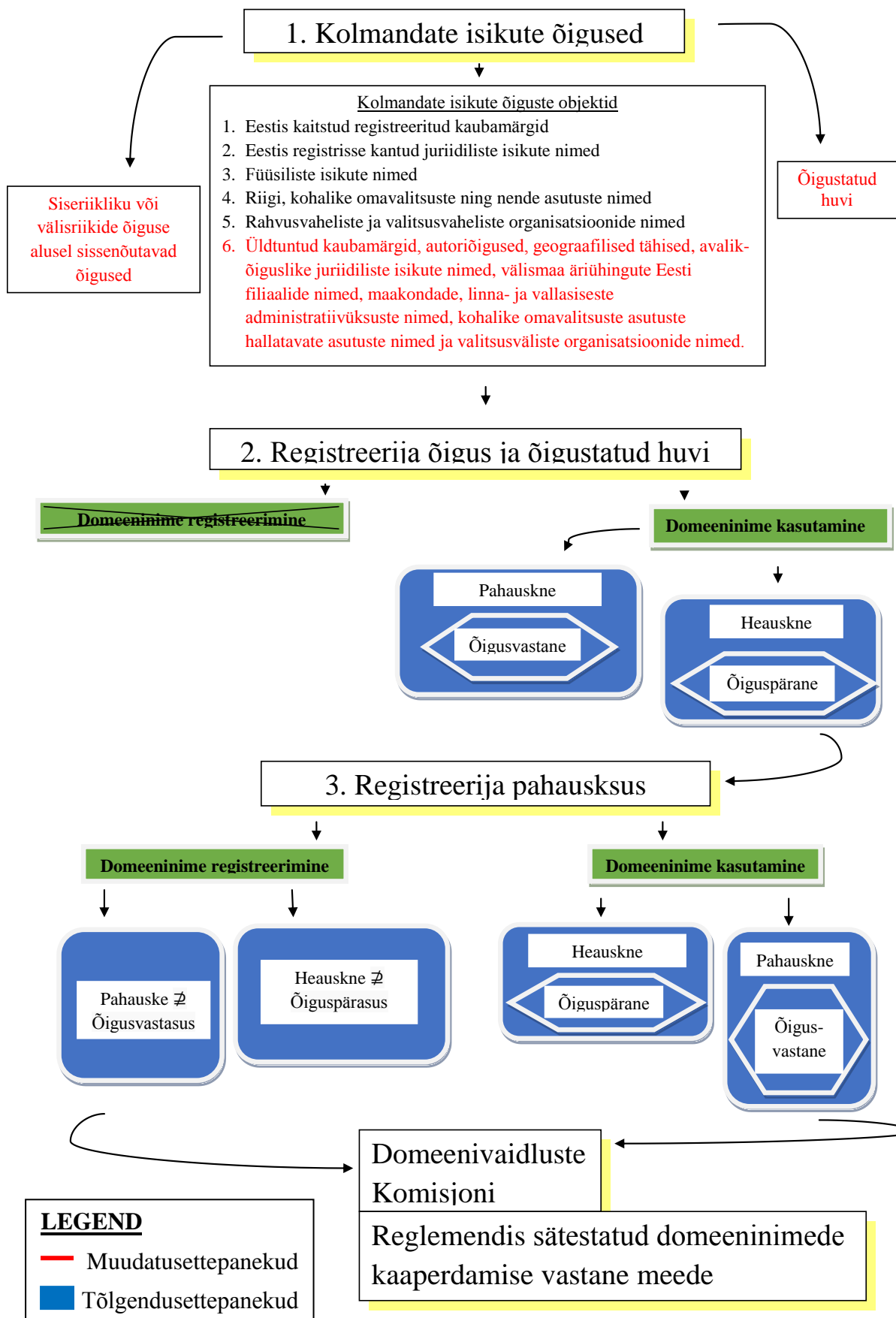
Autori koostatud. Allikas: www.internet.ee/et/domeenid/domeenivaidluste-lahendid/

Lisa 3. EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni praktika tulpdiaagramm registreerija õiguse ja õigustatud huvi ning pahausksuse lõikes aastatel 2010 - 2014

Autori koostatud. Allikas: www.internet.ee/et/domeenid/domeenivaidluste-lahendid/

Lisa 4. EIS-i Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendis sätestatud domeeninimede kaaperdamise vastane meede koos autori muudatus- ja tõlgendusettepanekutega

Lihlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina **Mairi Näks**
(*autori nimi*)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihlitsentsi) enda loodud teose

**Kolmandate isikute õiguste kaitse domeeninimede kaaperdamise vastu
Domeenivaidluste Komisjoni Reglemendi alusel,**
(*lõputöö pealkiri*)

mille juhendaja on *Mag iur Anne Kalvi*,
(*juhendaja nimi*)

- 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
  - 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace´i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
  3. kinnitan, et lihlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus 05.05.2014